

Bruxelles, 11. lipnja 2026.
(OR. en)

10442/26

Međuinstitucijski predmet:
2025/0227 (COD)

LIMITE

CADREFIN 283	COLAC 88
POLGEN 164	COTRA 51
RELEX 818	COWEB 87
ACP 61	MAMA 148
DEVGEN 101	MOG 122
COHOM 88	PTOM 28
COHAFA 52	ELARG 104
COAFR 180	GLOBAL GATEWAY 42
COASI 106	FIN 864
COEST 472	CODEC 1154

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Vijeće

Br. dok. Kom.: 11758/25 + ADD 1 + ADD 2 + ADD 3 + ADD 4

Predmet: Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi instrumenta
Globalna Europa
– *djelomičan opći pristup*

Za delegacije se u privitku nalazi šesti kompromisni tekst predsjedništva o navedenom prijedlogu.

Izmjene u odnosu na Prijedlog Komisije (dok. 11758/25 + ADD 1) označene su **podebljanim slovima** za dodani tekst i oznakom [...] za izbrisani tekst.

[...]Nacrt

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi instrumenta Globalna Europa

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegove članke 209. i 212. te članak 322. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

uzimajući u obzir mišljenje Revizorskog suda,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Cilj je ove Uredbe uspostava programa Globalna Europa („Instrument”) radi očuvanja i promicanja vrijednosti, načela i interesa Unije u svim dijelovima svijeta kako bi se postigli ciljevi i ostvarila načela Unijina vanjskog djelovanja, kako je utvrđeno u članku 3. stavku 5., članku 8. i članku 21. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i članku 208. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

---

¹ SL L..., str.

² SL L..., str.

- (2) U skladu s člankom 21. UEU-a Unija osigurava koherentnost među različitim područjima svojeg vanjskog djelovanja, kao i između njih i svojih drugih politika te nastoji ostvariti visok stupanj suradnje u svim područjima međunarodnih odnosa. Radi skladnijeg i djelotvornijeg vanjskog djelovanja Unije Instrument bi trebao biti u službi brojnih politika Unije, posebno politika proširenja, susjedstva, međunarodnih partnerstava, **uključujući razvojnu suradnju**, i humanitarne pomoći[...], kao i vanjskih aspekata drugih politika, čemu se doprinosi nizom alata.
- (3) U skladu s člankom 9. Odluke Vijeća 2010/427/EU³ Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku („Visoki predstavnik”) u svojstvu potpredsjednika Komisije zadužen je za opću političku koordinaciju vanjskog djelovanja Unije, osiguravajući njegovo jedinstvo, dosljednost i djelotvornost, osobito provedbom ovog Instrumenta.
- (4) Provedba Instrumenta trebala bi se [...] **temeljiti na političkim i strateškim smjernicama Europskog vijeća i Vijeća, posebice** strateškim programima Europskog vijeća[...], u kojima se utvrđuju vizija, strateška orijentacija i prioriteti Unije. Uz korištenje moći i partnerstava Unije, vanjskim djelovanjem koje se provodi u okviru Instrumenta trebalo bi štiti i promicati vrijednosti Unije, jačati mir i sigurnost, **promicati održivi razvoj, doprinosti iskorjenjivanju siromaštva, podupirati proces proširenja, dobrosusjedske odnose i suradnju** te jačati pripravnost, blagostanje i konkurentnost Unije. Kako bi se promicali prioriteti i interesi Unije u njezinu vanjskom djelovanju, Unija bi trebala surađivati s partnerskim zemljama **te regionalnim** i međunarodnim organizacijama, **uključujući međunarodne financijske institucije**.

---

³ Odluka Vijeća 2010/427/EU od 26. srpnja 2010. o utvrđivanju ustroja i rada Europske službe za vanjsko djelovanje (SL L 201, 3.8.2010., str. 30.), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj>.

- (5) Instrument bi trebao doprinijeti osiguravanju dosljednosti, usklađenosti, sinergija i komplementarnosti između unutarnjih i vanjskih politika Unije te njezinih vanjskih politika kako bi se istodobno promicali temeljni i strateški interesi Unije i održivi razvoj u partnerskim zemljama i **regijama te** podupiralo ispunjavanje njezinih globalnih obveza. **Također bi trebalo osigurati sinergiju i komplementarnost između instrumenata za vanjsko financiranje i samofinanciranje, među ostalim kako bi se poduprla konkurentnost Unije, uz zaštitu središnje uloge operacija koje ispunjavaju kriterije za primanje službene razvojne pomoći („ODA”), koju je uspostavio Odbor za razvojnu pomoć (DAC) organizacije OECD, i osiguravanje transparentne upotrebe ODA-e i drugih resursa.**
- (5a) **Smanjenje i konačno iskorjenjivanje siromaštva primarni je cilj politike razvojne suradnje Unije, kako je utvrđeno u članku 208. UFEU-a. Unijinom politikom razvojne suradnje doprinosi se i ciljevima vanjskog djelovanja Unije, osobito poticanju održivoga gospodarskog i socijalnog razvoja te razvoja zaštite okoliša u zemljama u razvoju, prvenstveno radi iskorjenjivanja siromaštva, kao što je utvrđeno u članku 21. stavku 2. točki (d) UEU-a.**
- (6) U okviru Instrumenta trebalo bi prvenstveno financirati djelovanja koja se mogu geografski programirati na nacionalnoj, višedržavnoj, regionalnoj i transregionalnoj razini kako bi se maksimalno povećao učinak pomoći Unije **i osigurala dostatna predvidljivost. Djelovanja koja se mogu geografski programirati[...]** trebalo bi prema potrebi dopuniti djelovanjima koja se ne mogu geografski programirati, uključujući djelovanja koja se odnose na humanitarnu pomoć, makrofinancijsku pomoć, odgovaranje na krizne, mirotvorne i vanjskopolitičke potrebe i jačanje otpornosti i konkurentnosti, kao i globalna djelovanja koja se mogu odnosno ne mogu programirati. **Djelovanja koja se ne mogu programirati trebala bi omogućiti Uniji da na fleksibilan način odgovori na izazove i prilike.**

- (7) Djelovanja koja se mogu geografski programirati trebala bi se **temeljiti na višegodišnjim okvirnim nacionalnim, regionalnim ili transregionalnim programima i biti okvir za srednjoročnu i dugoročnu suradnju Unije s partnerskim zemljama i regijama kako bi se izgradila uzajamno korisna partnerstva na temelju zajednički utvrđenih prioriteta i zajedničke odgovornosti. Djelovanja koja se mogu geografski programirati trebala bi činiti veliku većinu ukupne indikativne financijske omotnice Instrumenta. Djelovanja koja se ne mogu programirati trebala bi biti komplementarna djelovanjima koja se mogu programirati, pri čemu treba prepoznati da je humanitarna pomoć neovisna i utemeljena na načelima i potrebama. O godišnjim iznosima dostupnima za djelovanja koja se mogu odnosno ne mogu programirati treba odlučiti proračunsko tijelo te će oni odražavati političke i strateške smjernice Vijeća.**
- (8) [Iako bi u okviru ovog Instrumenta trebalo osigurati proračun za financiranje operacija humanitarne pomoći Unije,] takve bi se operacije trebale izvršavati u skladu s Instrumentom za humanitarnu pomoć uspostavljenim Uredbom Vijeća (EZ) br. 1257/96⁴.
- (9) [Iako bi u okviru ovog Instrumenta trebalo osigurati proračunska sredstva za financiranje makrofinancijske pomoći Unije,] takve bi se operacije trebale izvršavati u skladu s člancima 212. i 213. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
- (10) **U skladu s Uredbom (EZ) br. 1257/96, operacije humanitarne pomoći trebale bi poštovati humanitarna načela humanosti, neutralnosti, nepristranosti i neovisnosti.**

---

⁴ Uredba Vijeća (EZ) br. 1257/96 od 20. lipnja 1996. o humanitarnoj pomoći (SL L 163, 2.7.1996., str. 1[...], ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/1257/oj>).

- (11) Mjere za otpornost trebale bi omogućiti Uniji da prema potrebi pojača suradnju s obzirom na nestabilnost u vanjskom kontekstu. Trebale bi biti fleksibilne i **specifične za kontekst**, među ostalim kad se njima[...] odgovara na nestabilnost, [...] **krize, klimatske šokove i nagla pogoršanja stanja ljudskih prava, kao i** podupiru povezanost humanitarne pomoći, razvoja i mira, [...] oporavak i obnova nakon sukoba[...], **demokratsko otvaranje i makroekonomska stabilnost. Ujedno bi trebale podupirati sposobnost partnerskih zemalja da ponovno uspostave i izvršavaju svoje temeljne funkcije, čime bi se osigurale osnovne socioekonomske funkcije, te uspostavu kratkoročnih mehanizama prevencije i pripravnosti.**
- (12) Mjere za konkurentnost trebale bi omogućiti Uniji da odgovori na gospodarske izazove i brzo iskoristi prilike da podupre konkurentnost Unije **u područjima od strateškog interesa**, među ostalim pružanjem potpore vanjskoj dimenziji unutarnjih politika Unije, **te da promiče uključiv i održiv rast u partnerskim zemljama.** Prema potrebi, trebale bi doprinijeti oblikovanju sveobuhvatnih uzajamno korisnih paketa s partnerskim zemljama, **među ostalim radi provedbe strategije Global Gateway.**
- (13) Krizne, mirotvorne i vanjskopolitičke potrebe trebale bi uključivati mjere koje Uniji omogućuju da odgovori na izvanredne i nepredviđene situacije ili imperativne vanjskopolitičke interese, među ostalim ako postoji prijetnja miru, demokraciji, **vladavini prava** [...], ljudskim pravima i temeljnim slobodama. Te bi mjere trebale biti osmišljene za djelotvoran, učinkovit, integriran i sukobima prilagođen odgovor Unije kako bi se uspostavili mir i stabilnost i spriječili sukobi u hitnim situacijama, krizi, nestabilnim situacijama, u slučaju hibridnih prijetnji, u krizi u nastajanju ili u slučaju prirodnih katastrofa, što uključuje sigurnost i zaštitu pojedinaca, posebno onih [...] **pogođenih** seksualnim i rodno uvjetovanim nasiljem **ili u opasnosti od** takvog nasilja, te u nestabilnim situacijama ili situacijama koje bi mogle eskalirati u oružani sukob ili ozbiljno destabilizirati dotičnu partnersku zemlju odnosno zemlje **ili regije ili naštetiti stanovništvu.** Trebale bi podupirati i inovativne inicijative za ispunjavanje potreba vanjske politike u svim političkim, gospodarskim i sigurnosnim pitanjima i omogućiti Uniji da [...] **postigne svoje političke prioritete**, a koje je teško postići drugim sredstvima.

- (14) Instrument bi se trebao temeljiti na mjerama koje su podupirane u okviru uređaba Europskog parlamenta i Vijeća (EU) 2021/947⁵, (EU) 2021/1529⁶, (EU) 2024/792⁷, (EU) 2024/1449⁸ i (EU) 2025/535⁹.
- (15) Instrument bi trebao doprinijeti ciljevima vanjskog djelovanja Unije promicanjem uzajamno korisnih partnerstava s partnerskim zemljama, dajući istodobno doprinos održivom razvoju partnerskih zemalja i strateškim interesima Unije, **uz primjenu diferenciranog pristupa kojim se uzimaju u obzir konkretne potrebe i prioritete partnerskih zemalja**. Trebao bi omogućiti Uniji i **partnerskim zemljama** da budu u boljem položaju za suočavanje s globalnim izazovima, koji uključuju **prijetnje zdravlju, sigurnost opskrbe hranom i prehranu, obrazovanje, mir i sigurnost, smanjenje nejednakosti i iskorjenjivanje siromaštva**, borbu protiv klimatskih promjena i **prilagodbu klimatskim promjenama, nestašicu vode te zaustavljanje i preokretanje gubitka [...] bioraznolikosti [...]**. Trebao bi osigurati i veći broj gospodarskih i trgovinskih mogućnosti na obostranu korist Unije i partnerskih zemalja.

---

⁵ Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 (SL L 209, 14.6.2021., str. 1–78, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

⁶ Uredba (EU) 2021/1529 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. rujna 2021. o uspostavi Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA III) (SL L 330, 20.9.2021., str. 1–26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj>).

⁷ Uredba (EU) 2024/792 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. veljače 2024. o uspostavi Instrumenta za Ukrajinu (SL L, 2024/792, 29.2.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj>).

⁸ Uredba (EU) 2024/1449 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o uspostavi Instrumenta za reforme i rast za zapadni Balkan (SL L, 2024/1449, 24.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj>).

⁹ Uredba (EU) 2025/535 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. ožujka 2025. o uspostavi Instrumenta za reforme i rast za Republiku Moldovu (SL L, 2025/535, 21.3.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/535/oj>).

- (16) Djelovanje Unije trebalo bi se temeljiti na međunarodnom pravu o ljudskim pravima, uključujući Opću deklaraciju o ljudskim pravima koju je 10. prosinca 1948. donijela Opća skupština Ujedinjenih naroda, i međunarodnom humanitarnom pravu, **uključujući Ženevske konvencije i njihove dodatne protokole**, i promicati njihovo poštovanje te se temeljiti na univerzalnosti i nedjeljivosti ljudskih prava.
- (17) Člankom 49. UEU-a predviđa se da svaka europska država koja poštuje vrijednosti poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, te se obvezuje promicati te vrijednosti, može podnijeti zahtjev za članstvo u Uniji. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost, **rodna** ravnopravnost[...], međugeneracijska pravednost i kulturna raznolikost. Proces proširenja temelji se na utvrđenim kriterijima, pravednim i strogim uvjetima te načelu vlastitih zasluga, **uspješnosti i reverzibilnosti**. Europska država koja je podnijela zahtjev za pristupanje Uniji može postati članica Unije samo ako se potvrdi da u potpunosti ispunjava kriterije za pristupanje utvrđene na sastanku Europskog vijeća u Kopenhagenu u lipnju 1993. („kriteriji iz Kopenhagena”[...], **uzimajući u obzir** Unijin[...] kapacitet za integraciju [...] **novih članica**. Čvrsta predanost pristupu prema kojem se najprije rješavaju temeljna pitanja, koji iziskuje izrazitu usredotočenost na vladavinu prava, borbu protiv **korupcije i** organiziranog kriminala, temeljna prava, funkcioniranje demokratskih institucija i reformu javne uprave, kao i na gospodarske kriterije, i dalje je izuzetno važna. Napredak ovisi o tome kako svaka zemlja kandidatkinja i potencijalni kandidat provodi reforme potrebne za usklađivanje s pravnom stečevinom Unije.

- (18) [...]Proširenje Unije [...] **geostrateško** je ulaganje u mir, sigurnost, stabilnost i blagostanje u Europi i omogućuje Uniji da bude u boljem položaju za suočavanje s **regionalnim i globalnim** izazovima. Također omogućuje veći broj gospodarskih i trgovinskih prilika na obostranu korist Unije i zemalja koje žele postati države članice, a ujedno se osigurava postupna transformacija partnerskih zemalja. Izgledi za članstvo u Uniji [...] **i reforme potrebne za ispunjavanje kriterija za članstvo imaju** snažan transformacijski učinak koji uključuje pozitivne demokratske, političke, gospodarske i društvene promjene. U zajedničkom je interesu Unije i njezinih partnera da se potiču reforme njihovih političkih, pravnih i gospodarskih sustava s ciljem budućeg članstva u Uniji i da se podupire proces njihova pristupanja. **Prihvatanje temeljnih europskih vrijednosti i predanost njima odabir je koji je nužan za sve partnere koji teže članstvu u Uniji. U skladu s tim partneri bi trebali preuzeti odgovornost i u potpunosti se obvezati na europske vrijednosti, kao i na poštovanje globalnog poretka utemeljenog na pravilima. To bi trebalo uključivati napredak prema potpunom usklađivanju sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom Unije.**

(18a) Europsko vijeće ili Vijeće dodijelilo je status zemlje kandidatkinje Republici Albaniji, Bosni i Hercegovini, Gruziji, Islandu, Crnoj Gori, Republici Sjevernoj Makedoniji, Republici Moldovi, Republici Srbiji, Republici Turskoj i Ukrajini. Europsko vijeće ponovno je potvrdilo potpunu i nedvosmislenu predanost europskoj perspektivi zapadnog Balkana. Proces stabilizacije i pridruživanja i dalje je zajednički okvir za odnose sa zapadnim Balkanom. Ne dovodeći u pitanje stajališta o statusu ili bilo koje buduće odluke Europskog vijeća ili Vijeća, one zemlje koje uživaju koristi od takve europske perspektive, a kojima nije dodijeljen status zemlje kandidatkinje, mogu se smatrati potencijalnim kandidatima samo za potrebe ove Uredbe. U ožujku 2015., vlada Islanda zatražila je od Unije da je više ne smatra zemljom kandidatkinjom, no službeno nije povukla zahtjev za članstvo. Kosovo* je u prosincu 2022. podnijelo zahtjev za članstvo.

---

* Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

- (19) Od početka ničim izazvanog, **nezakonitog** i neopravdanog agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine 24. veljače 2022. Unija, njezine države članice i europske financijske institucije mobilizirale su dosad nezabilježenu potporu gospodarskoj, socijalnoj i financijskoj otpornosti Ukrajine. Zbog razmjera štete koja joj je nanesena Ukrajini je potrebna znatna[...], fleksibilna i **dugoročna** potpora kako bi se održalo funkcioniranje njezine vlade, pružale javne usluge, **osigurala otpornost poduzeća i civilnog društva** te podupirali oporavak, obnova i modernizacija zemlje. **S obzirom na razoran učinak sukoba, oporavak i sanacija trebali bi biti usklađeni s principijelnim humanitarnim odgovorom.** Instrumentom bi se trebao utvrditi okvir za pomoć za brzi oporavak, obnovu i modernizaciju zemlje **utemeljeni na reformama**, kako bi se mobilizirala ulaganja i poboljšao pristup financiranju te postigla usklađenost Ukrajine s Unijinim standardima i vrijednostima na njezinu putu prema pristupanju Uniji. Put Ukrajine prema pristupanju trebao bi biti usko povezan s radom na obnovi i **stabilnim procesom reformi**. Potpora u okviru Instrumenta trebala bi se, koliko je to moguće, integrirati u međunarodne mjere za stvaranje financijske strukture za oporavak Ukrajine i koordinirati s relevantnim donatorima i međunarodnim financijskim institucijama radi kvalitetne koordinacije i komplementarnosti potpore. **Osim toga, potpora može biti usmjerena na razvoj povezivosti između Ukrajine i Unije.**
- (20) U skladu s člankom 8. stavkom 1. UEU-a Unija razvija poseban odnos sa susjednim zemljama radi uspostave područja blagostanja i dobrosusjedskih odnosa, utemeljen na vrijednostima Unije i obilježen bliskim i miroljubivim odnosima koji se temelje na suradnji.
- (21) Unija bi trebala sklopiti uzajamno korisna i prilagođena partnerstva usmjerena na strateške prioritete i poticanje regionalne suradnje u istočnom susjedstvu i **crnomorskoj regiji, osobito provedbom strateškog pristupa EU-a[...]** crnomorskoj regiji i **istočnom partnerstvu te tako** pomoći u ublažavanju problema koje uzrokuje agresivni rat Rusije protiv Ukrajine.

- (22) Unija bi trebala oblikovati usmjereniji pristup Bliskom istoku, sjevernoj Africi i Perzijskom zaljevu, uzimajući u obzir [...] **njihova tijela za regionalnu suradnju i druge odnose** u tim regijama. Trebala bi produbiti odnose s regijama Bliskog istoka, sjeverne Afrike i Perzijskog zaljeva, u skladu s odgovarajućim **formalnim sporazumima i strateškim okvirima** [...], **uključujući Pakt za Mediteran**, posebno putem uzajamno korisnih i prilagođenih partnerstava u područjima od zajedničkog interesa, poštujući vrijednosti i načela Unije.
- (23) Cilj je međunarodnih partnerstava Unije razvijati odnose i [...] **uspostavljati prilagođena partnerstva s partnerskim zemljama u supsaharskoj Africi, Aziji i Pacifiku te Sjevernoj i Južnoj Americi i na Karibima**, posebno kako bi se smanjilo i dugoročno iskorijenilo siromaštvo u skladu s primarnim ciljem politike razvojne suradnje Unije utvrđenim u članku 208. UFEU-a **te kako bi se doprinijelo Programu 2030. i ciljevima održivog razvoja**. Međunarodna partnerstva Unije doprinose i drugim ciljevima vanjskog djelovanja Unije, posebno zaštiti vrijednosti i temeljnih interesa Unije te poticanju održivog gospodarskog i socijalnog razvoja i razvoja zaštite okoliša u partnerskim zemljama.

- (24) Provedba Instrumenta trebala bi podupirati strategiju Global Gateway¹⁰, **globalnu investicijsku strategiju [...]Unije za mobilizaciju javnih i privatnih sredstava kako bi se premostio globalni investicijski jaz u digitalnom, klimatskom i energetsom, prometnom, zdravstvenom[...], obrazovnom i istraživačkom sektoru. Strategija se temelji na europskim vrijednostima i visokim standardima te se njome podupiru uzajamno korisna partnerstva s partnerskim zemljama i jača geopolitička uloga Unije tako što se, s pomoću pristupa Tima Europa i sveobuhvatnog pristupa od 360 stupnjeva, ostvaruju visokokvalitetna, pouzdana, sigurna i održiva ulaganja u kojima se kombiniraju infrastruktura, povezivost, poticajni okviri i suradnja u području politika. Namjena je navedene strategije poduprijeti prioritete partnerskih zemalja poticanjem održivog razvoja i otpornosti, uključujući socijalnu uključenost, uključivi rast i razvoj vještina, te istodobno promicati strateške interese Unije.**

---

¹⁰ Zajednička komunikacija (JOIN(2021) 30 final) Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija i Europskoj investicijskoj banci – Global Gateway.

- (25) Unija bi se trebala **učinkovito** angažirati u kontekstima u kojima postoje [...] visoke razine nestabilnosti, u područjima sukoba i drugim složenim okruženjima[...]. **U slučajevima iznimno visoke razine nestabilnosti potporu bi trebalo pružati diferenciranim i integriranim pristupom** kako bi se riješili temeljni uzroci nestabilnosti, a istodobno pružio **uključiv** pristup osnovnim uslugama i promicala otpornost stanovništva **i lokalnih sustava, u skladu s načelima** [...] povezanosti humanitarne pomoći, razvoja i mira. **U kriznim situacijama, situacijama nakon krize ili situacijama iznimne nestabilnosti programiranje bi se trebalo temeljiti na analizi sukoba, uključujući zajedničku analizu sukoba ako je dostupna, kako bi se osigurali pristupi osjetljivi na sukobe prilagođeni kontekstu.**
- (26) Instrument bi trebao doprinijeti očuvanju mira, **promicanju mirnog rješavanja sukoba, sprečavanju sukoba, potpori oporavku u razdoblju nakon sukoba** i jačanju međunarodne **stabilnosti i** sigurnosti. U skladu sa strategijom ProtectEU¹¹ Instrument bi trebao doprinijeti dosljednom i sveobuhvatnom pristupu sigurnosti **kako bi se poboljšala sigurnost Unije, među ostalim, borbom protiv nasilnog ekstremizma i organiziranog kriminala, ako je to relevantno. Ova bi se Uredba trebala primjenjivati ne dovodeći u pitanje posebnosti sigurnosne i obrambene politike određenih država članica.**

---

¹¹ Komunikacija (COM(2025) 148 final) Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „ProtectEU: europska strategija unutarnje sigurnosti”.

- (26a) U okviru Instrumenta Unija bi trebala promicati i štiti ljudska prava, demokratske vrijednosti i načela te dobro upravljanje u partnerskim zemljama i na globalnoj razini, u skladu s Akcijskim planom EU-a za ljudska prava i demokraciju¹². To bi trebalo uključivati misije za promatranje izbora, potporu demokratskom integritetu i otvaranju, kao i zaštitu boraca za ljudska prava te potporu globalnim, regionalnim i nacionalnim institucijama za ljudska prava. Misije EU-a za promatranje izbora doprinose povećanju transparentnosti izbornih procesa i povjerenja u njih tako što pružaju utemeljenu ocjenu izbora, kao i preporuke za njihovo daljnje poboljšanje, u kontekstu suradnje i političkog dijaloga Unije s partnerskim zemljama. Bude li potrebno, pomoć Unije u područjima koja se odnose na zaštitu ljudskih prava i demokratskih vrijednosti i načela te potpora akterima civilnog društva trebali bi biti neovisni o suglasnosti vlada i javnih tijela dotičnih partnerskih zemalja. Budući da je poštovanje demokracije, ljudskih prava i vladavine prava neophodno za dobro financijsko upravljanje i djelotvorno financiranje sredstvima Unije, kako je navedeno u Uredbi (EU, Euratom) 2024/2509, pomoć bi se mogla suspendirati u slučaju narušavanja demokracije, ljudskih prava ili vladavine prava u trećim zemljama.
- (27) Instrument bi trebao **promicati demokraciju** i ojačati demokratsku otpornost u partnerskim zemljama, među ostalim **jačanjem slobodnih i pluralističkih medija, zaštitom prostora za građansko djelovanje i promicanjem angažmana građana, osiguravanjem pravednosti, transparentnosti i integriteta izbornih i drugih demokratskih procesa**, suzbijanjem inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama [...] te sudjelovanjem u aktivnostima javne diplomacije.

---

¹² Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje od 2020. do 2024., koji je produljen do 2027. zaključcima Vijeća od 27. svibnja 2024.

- (28) U skladu s Okvirom iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa 2015. – 2030., koji je donesen 18. ožujka 2015. na Trećoj svjetskoj konferenciji UN-a o smanjenju rizika od katastrofa¹³, trebala bi se uvažiti potreba da se odgovor na krize i ograničavanje kriza zamijeni strukturiranim i dugoročnijim pristupom koji djelotvornije odgovara na nestabilne situacije, prirodne katastrofe i katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem te dugotrajne krize. Potrebno je staviti veći naglasak na smanjenje rizika, upravljanje rizikom od katastrofe, rano upozoravanje, prevenciju, ublažavanje i pripravnost i primijeniti zajednički pristup, a nužna su i daljnja nastojanja da brzi odgovor i trajni oporavak budu bolji. [...]Instrument bi trebao podupirati reforme i ulaganja koji jačaju upravljanje rizicima od katastrofa **te sprečavanje kriza i upravljanje krizama, [...]među ostalim kad je riječ o kontroliranju ekoloških katastrofa i onečišćenja mora i poboljšanju otpornosti vodoopskrbe i klimatske otpornosti te[...] otpornosti vitalnih društvenih funkcija.** Instrument bi stoga trebao doprinijeti jačanju povezanosti humanitarne pomoći, razvoja i mira.
- (29) [...]

---

¹³ „Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa” donesen je 18. ožujka 2015., a Opća skupština Ujedinjenih naroda potvrdila ga je 3. lipnja 2015. (A/RES/69/283).

- (30) Instrument bi trebao doprinijeti zajedničkom cilju Unije da se 0,7 % bruto nacionalnog dohotka namijeni za službenu razvojnu pomoć („ODA”), koju je uspostavio OECD-ov Odbor za razvojnu pomoć (DAC), tijekom trajanja Programa 2030. koji su Ujedinjeni narodi donijeli u rujnu 2015.¹⁴ („Program 2030.”), i to podupiranjem realističnih i provjerljivih mjera za ispunjenje te obveze, čiji bi napredak trebalo nastaviti pratiti i o njemu izvješćivati **putem OECD-ovih tablica DAC-a i sustava za izvješćivanje vjerovnika. Instrument** bi usto trebao promicati uzajamno korisna partnerstva za održivi razvoj, među ostalim mobilizacijom [...] **domaćih** resursa **partnerskih zemalja i privatnih ulaganja**. Cjelokupnu potporu Instrumenta pruženu za održivi razvoj, uključujući mobilizirana privatna financijska sredstva, trebalo bi pratiti u okviru ukupne službene potpore za održivi razvoj.
- (31) Instrument bi trebao doprinijeti zajedničkoj ciljnoj vrijednosti Unije da se najmanje razvijenim zemljama ODA pruža u iznosu od 0,2 % bruto nacionalnog dohotka tijekom trajanja Programa 2030., i to podupiranjem realističnih, provjerljivih mjera za ispunjenje te obveze, čiji bi napredak trebalo nastaviti pratiti i o njemu izvješćivati.

---

¹⁴ Program „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.” donesen je na sastanku na vrhu Ujedinjenih naroda o održivom razvoju 25. rujna 2015. (A/RES/70/1).

- (32) Instrument bi trebao povećati Unijinu konkurentnost i **stratešku autonomiju u otvorenom gospodarstvu**, posebno doprinosom održivosti, otpornosti[...], diversifikaciji i **sigurnosti** lanaca vrijednosti i opskrbe, odražavanjem visokih standarda odgovornog poslovanja, te povećanjem gospodarskih prilika. Trebalo bi osigurati dosljednost, **usklađenost i komplementarnost** između provedbe trgovinske, **istraživačke, inovacijske** i industrijske politike Unije i njezine politike gospodarske sigurnosti i provedbe Instrumenta, uključujući sinergije s partnerstvima za čistu trgovinu i ulaganja. Osobito, kako bi se iskoristio potencijal uzajamno korisnih partnerstava za održivi razvoj u Uniji i partnerskim zemljama, trebalo bi poticati sinergije između Instrumenta i Unijina Europskog fonda za konkurentnost, uspostavljenog Uredbom (EU) [XXX] Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵, kao i Instrumenta za povezivanje Europe, uspostavljenog Uredbom (EU) [XXX] Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶, i to u podupiranju projekata od zajedničkog interesa između država članica i partnerskih zemalja za dio projekta na državnom području partnerske zemlje.

---

¹⁵ Uredba (EU) [XXX] Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za konkurentnost („ECF”), uključujući posebni program za istraživačke i inovacijske aktivnosti u području obrane, i o stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/696, (EU) 2021/697, (EU) 2021/783, (EU) 2023/588, (EU) 2023/1525, (EU) 2023/2418, (EU) (EDIP) (SL L, ..., str.).

¹⁶ Uredba (EU) [XXX] Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe za razdoblje 2028. – 2034., izmjeni Uredbe (EU) 2024/1679 i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2021/1153 (SL [...], [...], str. [...]).

- (33) Trebalo bi osigurati komplementarnost instrumenata Unije za vanjsko financiranje, posebno s Odlukom Vijeća (EU) 2021/1764¹⁷ o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Uniji, Europskim instrumentom za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti i razgradnju nuklearnih postrojenja uspostavljenim Uredbom Vijeća (Euratom) [XXX] [INSC-D]¹⁸, zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom, uključujući, ako je to relevantno, zajedničku sigurnosnu i obrambenu politiku te Europski instrument mirovne pomoći, uspostavljen Odlukom Vijeća (ZVSP) 2015/509¹⁹, koji se financira izvan proračuna Unije.
- (34) Unija bi trebala koristiti sredstva koja ima u svojim financijskim instrumentima na što učinkovitiji način. U tom bi pogledu Instrument trebao omogućiti pružanje doprinosa drugim programima Unije i primanje doprinosa iz njih, kao i kombiniranje financiranja s tim programima, **izbjegavajući pritom dvostruko financiranje**. To bi trebalo doprinijeti prioritetima i interesima Unije te održivom razvoju u partnerskim zemljama Unije. To obuhvaća, prema potrebi, koherentnost i komplementarnost s makrofinancijskom pomoći.
- (35) [U ovoj bi Uredbi trebalo utvrditi indikativnu financijsku omotnicu za Instrument. Za potrebe ove Uredbe tekuće cijene izračunavaju se primjenom fiksnog deflatora od 2 %.]

---

¹⁷ Odluka Vijeća (EU) 2021/1764 od 5. listopada 2021. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji, uključujući odnose između Europske unije, s jedne strane, te Grenlanda i Kraljevine Danske, s druge strane (Odluka o prekomorskom pridruživanju, uključujući Grenland) (SL L 355, 7.10.2021., str. 6., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj>).

¹⁸ Uredba Vijeća (Euratom) [XXX] od [o uspostavi Europskog instrumenta za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti i razgradnju nuklearnih postrojenja te o stavljanju izvan snage uredba (Euratom) 2021/100 i (Euratom) 2021/948 (SL [...], [...], str. [...]).

¹⁹ Odluka Vijeća (ZVSP) 2021/509 od 22. ožujka 2021. o uspostavi Europskog instrumenta mirovne pomoći i o stavljanju izvan snage Odluke (ZVSP) 2015/528 (SL L 102, 24.3.2021., str. 14–62).

- (36) S obzirom na brzinu promjena u gospodarskom, socijalnom i geopolitičkom okruženju, nedavno iskustvo ukazalo je na potrebu za fleksibilnijim višegodišnjim financijskim okvirom i programima potrošnje Unije. **To okruženje ujedno je ukazalo na važnost toga da Vijeće u potpunosti izvršava svoju stratešku ulogu u skladu sa svojom funkcijom utvrđivanja politika kako je utvrđena u članku 16. UEU-a.** U tu bi svrhu i u skladu s ciljevima ove Uredbe pri financiranju trebalo na odgovarajući način uzeti u obzir promjenjive potrebe politike i prioritete Unije utvrđene u **zaključcima Vijeća, preporukama u okviru godišnjih strateških rasprava Vijeća, u relevantnim dokumentima koje je objavila Komisija[...]** i rezolucijama Europskog parlamenta, a ujedno osigurati [...] predvidljivost za izvršenje proračuna.
- (37) [Uredba Vijeća (EU, Euratom).../...²⁰ (Uredba o VFO-u) omogućuje mobilizaciju potrebnih odobrenih sredstava u proračunu Unije iznad gornjih granica višegodišnjeg financijskog okvira kako bi se podmirile dužničke obveze Unije povezane sa zajmovima Ukrajini. To omogućuje da se na temelju ove Uredbe osigura financijska pomoć Ukrajini u obliku zajmova u skladu s člankom 223. stavkom 1. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509²¹.]
- (38) [S obzirom na proračunsko pokriće na temelju Uredbe (EU, Euratom).../... (Uredba o VFO-u), primjereno je ne umanjiti maksimalni iznos ukupnih financijskih obveza Unije koje pokrivaju proračunska jamstva i financijsku pomoć u obliku zajmova na temelju ove Uredbe za iznos financijske pomoći u obliku zajmova pruženih Ukrajini na temelju ove Uredbe. Osim toga, primjereno je ne utvrditi rezervacije te, odstupajući od članka 214. stavka 1. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, ne utvrditi stopu rezervacija za zajmove Ukrajini u okviru ovog Instrumenta.]

---

²⁰ Uredba Vijeća (EU, Euratom) .../... od ... o utvrđivanju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2028. do 2034. (SL L., str.).

²¹ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (39) [Za potporu Unije Ukrajini koja nije u obliku zajmova ova bi se Uredba trebala financirati iz (pričuve za Ukrajinu) kako je predviđeno u Uredbi Vijeća (EU, Euratom) 20XX/XXX * [Uredba o VFO-u] za razdoblje od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2034. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odgovarajuća odobrena sredstva za plaćanje iz (pričuve za Ukrajinu) trebala bi se mobilizirati svake godine u okviru proračunskog postupka. Osim toga, trebalo bi omogućiti da se odobrena sredstva mobilizirana za potrebe ove Uredbe iz pričuve iz članka 6. Uredbe Vijeća [(EU, Euratom) 20XX/XXX * [Uredba o VFO-u]] iskoriste za pružanje potpore Ukrajini na temelju Uredbe (Euratom) [...] (INSC-D).]
- (40) U okviru mjera ograničavanja Unije donesenih na temelju članka 29. UEU-a i članka 215. stavka 2. UFEU-a, pravnim osobama, subjektima ili tijelima uvrštenima na popis ili za njihovu korist ne bi se trebala ni izravno ni neizravno stavljati na raspolaganje nikakva financijska ni ekonomska sredstva. Prema tome, takve fizičke ili pravne osobe, subjekte ili tijela uvrštene na popis i pravne osobe, subjekte ili tijela koji su u njihovu vlasništvu ili pod njihovom kontrolom ne bi se smjelo podupirati iz Instrumenta.

(41) U globalnom kontekstu u kojem se Unija suočava sa snažnom geopolitičkom i geoekonomskom konkurencijom, obilježenom globalnim izazovima, [...] **koji uključuju** klimatske promjene i gubitak bioraznolikosti, **pandemijske prijetnje**, [...] napetosti oko oskudnih resursa, **nestašicu vode**, tehnološke ovisnosti, [...] migracijski pritisak, gospodarske i trgovinske poremećaje te sigurnosne prijetnje i nestabilnost, vanjskim djelovanjem mora se kontinuirano i brzo reagirati na nove potrebe te doprinositi strateškim prioritetima kako bi se ostvarili prioriteti Unije i njezinih partnera. Kako bi se povećala sposobnost Unije da reagira na nepredviđene potrebe i prilagodi svoja partnerstva novim prioritetima, na temelju iskustva s Europskim razvojnim fondom i Uredbom (EU) 2021/947, određeni iznos trebao bi ostati nedodijeljen kao rezerva za nove izazove i prioritete. Taj bi iznos trebalo mobilizirati u skladu s postupcima utvrđenima u ovoj Uredbi i Uredbi (EU, Euratom) 2024/2509. **Osobito, Europski parlament i Vijeće trebali bi donositi odluke o prijenosima u skladu s člankom 31. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Prijedlozi za takve prijenose iz rezerve za nove izazove i prioritete trebali bi biti popraćeni odgovarajućim i detaljnim popratnim dokumentima. U slučaju autonomnih prijenosa iz rezerve za nove izazove i prioritete, Komisija bi prije najave ili mobilizacije sredstava trebala obavijestiti Europski parlament i Vijeće.**

- (42) Opći kontekst djelovanja trebao bi biti u službi globalnog poretka utemeljenog na pravilima i [...] **vrijednostima** čije je ključno načelo multilateralizam i u čijem su središtu Ujedinjeni narodi (UN). Program 2030., zajedno s Pariškim sporazumom donesenim u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama²² („Pariški sporazum”), **Konvencijom Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti** (Globalni okvir za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala)²³, **Obvezom iz Seville**[...] s [...] **Četvrte** međunarodne konferencije o financiranju razvoja (**Obveza iz Seville**)²⁴ i Paktom za budućnost²⁵, odgovor je međunarodne zajednice na globalne izazove i kretanja u području održivog razvoja **te bi se na njemu trebala temeljiti provedba ove Uredbe**. U Instrumentu bi posebno trebalo uvažiti poveznice između ciljeva održivog razvoja i integriranog djelovanja kojima se mogu stvoriti dodatne koristi i dosljedno ispuniti višestruki ciljevi.

---

²² Odluka Vijeća (EU) 2016/1841 od 5. listopada 2016. o sklapanju, u ime Europske unije, Pariškog sporazuma donesenoga u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (SL L 282, 19.10.2016., str. 1–3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2016/1841/oj>).

²³ „Globalni okvir za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala”, donesen na 15. konferenciji stranaka (COP 15) Konvencije o biološkoj raznolikosti 19. prosinca 2022.

²⁴ „[...] **Obveza iz Seville** s [...] **Četvrte** međunarodne konferencije o financiranju razvoja”, [...] koju je Opća skupština Ujedinjenih naroda [...] donijela **25. kolovoza 2025. (A/RES/79/323), srpanj 2025.**

²⁵ „Pakt za budućnost”, koji je Opća skupština Ujedinjenih naroda donijela 22. rujna 2024. (A/RES/79/1).

- (43) Instrument bi trebao podupirati provedbu Sporazuma o partnerstvu iz Samoe između Unije i njezinih država članica, s jedne strane, i članica Organizacije afričkih, karipskih i pacifičkih država, s druge strane²⁶, koji je potpisan u Samoju 15. studenoga 2023. i privremeno se primjenjuje od 1. siječnja 2024. Trebao bi i podupirati nastavak suradnje uspostavljene između Unije i tih specifičnih regija, primjerice s Afričkom unijom u skladu sa zajedničkom vizijom EU-a i AU-a za 2030.
- (44) Unija bi trebala osigurati usklađenost politika u interesu razvoja kao što se zahtijeva člankom 208. UFEU-a. Unija bi trebala uzeti u obzir ciljeve razvojne suradnje u svojim politikama koje bi mogle utjecati na zemlje i područja u razvoju. Za usklađenost politika za održivi razvoj potrebno je uzeti u obzir učinke svih politika Unije na održivi razvoj i to na svim razinama: na nacionalnoj razini, na razini unutar Unije, na razini drugih zemalja, kao i na globalnoj razini.
- (45) U skladu sa svojim međunarodnim obvezama Unija bi trebala primjenjivati načela razvojne djelotvornosti, odnosno odgovornost zemalja i područja u razvoju za razvojne prioritete, usmjerenost na rezultate, uključiva razvojna partnerstva, transparentnost i uzajamnu odgovornost. U tom bi pogledu Unija i njezine države članice, **u okviru pristupa Tima Europa**, trebale maksimalno povećati dodanu vrijednost svoje kolektivne pomoći partnerskim zemljama i regijama. Provedba Instrumenta trebala bi se temeljiti na njegovim očekivanim rezultatima, konkretno ostvarenjima, ishodima i učincima.

---

²⁶ Odluka Vijeća (EU) 2023/2861 od 20. srpnja 2023. o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Sporazuma o partnerstvu između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i članica Organizacije afričkih, karipskih i pacifičkih država, s druge strane (SL L, 2023/2861, 28.12.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2861/oj>).

- (46) Unija bi trebala poticati blisko savjetovanje s lokalnim vlastima i civilnim društvom te podupirati njihovo sudjelovanje u doprinosu održivom razvoju i provedbi ciljeva održivog razvoja na lokalnoj razini. Unija bi također trebala [...] **štititi i promicati prostor za građansko djelovanje kojim se civilnom društvu omogućuje [...]** da svoj posao obavlja djelotvorno **i sigurno**. Instrument bi trebao pružiti potporu Unije organizacijama civilnog društva i lokalnim tijelima vlasti, **uzimajući u obzir njihove specifične potrebe**, radi ostvarivanja vrijednosti, interesa i ciljeva Unije. Trebalo bi se [...] **aktivno** savjetovati s organizacijama civilnog društva i tijelima lokalne vlasti i omogućiti im pravodoban pristup relevantnim informacijama kako bi se mogli na odgovarajući način angažirati.

(47) Provedba Instrumenta trebala bi se temeljiti na načelima rodne ravnopravnosti[...] i **osnaživanju** žena i djevojčica[...], **te predanosti Unije promicanju, zaštiti i ostvarivanju svih ljudskih prava te potpunoj i djelotvornoj provedbi Pekinške deklaracije i Programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju i ishoda njihovih revizijskih konferencija. U tom kontekstu Unija se nastavlja zalagati za spolno i reproduktivno zdravlje i prava. Provedbom bi se trebali spriječiti i suzbiti svi oblici seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja te bi se trebalo nastojati zaštititi i promovirati rodnu ravnopravnost i prava žena i djevojčica u skladu s Planom za prava žena²⁷, Strategijom za rodnu ravnopravnost²⁸, akcijskim planovima EU-a za rodnu ravnopravnost, uključujući Akcijski plan EU-a za žene, mir i sigurnost, relevantnim zaključcima Vijeća i međunarodnim konvencijama, uključujući Istanbulsku konvenciju o borbi protiv nasilja nad ženama²⁹. Jačanje rodne ravnopravnosti i [...]osnaživanje svih žena i djevojčica u vanjskom djelovanju Unije te povećanje napora za postizanje minimalnih standarda uspješnosti navedenih u akcijskim planovima EU-a za rodnu ravnopravnost trebali bi dovesti do rodno [...]osjetljivog i transformativnog pristupa kojim se radi na uklanjanju temeljnih uzroka rodne neravnopravnosti u svim vanjskim djelovanjima i međunarodnoj suradnji Unije. Rodnu ravnopravnost te osnaživanje žena i djevojčica trebalo bi uključiti u Instrument i na odgovarajući način uzeti u obzir u svim djelovanjima. Instrumentom bi se trebali poštovati i primjenjivati ciljevi akcijskih planova EU-a za rodnu ravnopravnost, što obuhvaća relevantne ciljne vrijednosti.**

---

²⁷ Komunikacija (COM(2025) 97 final) Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Plan za prava žena”.

²⁸ Komunikacija ([...]COM(2026) 113 final) Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Strategija za rodnu ravnopravnost 2026. –[...] 2030.”.

²⁹ „Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji” (CETS br. 210), stupila na snagu 1. kolovoza 2014., [https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&\[...\]treaty-num=210](https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&[...]treaty-num=210).

- (48) Instrument bi trebao podupirati djecu i mlade kao ključne pokretače promjena, pridajući posebnu pozornost njihovim **pravima**, potrebama i jačanju njihove uloge, **u skladu s Konvencijom UN-a o pravima djeteta**³⁰. **Prema potrebi, djelovanja koja utječu na djecu i socijalnu uključenost trebala bi se temeljiti i na Strategiji EU-a o pravima djeteta**³¹, **europskom stupu socijalnih prava**³² i **Europskom jamstvu za djecu**³³. Trebao bi nastojati spriječiti i suzbiti [...] **višestruke i interseksijske oblike diskriminacije, uključujući diskriminaciju na temelju dobi, etničkog podrijetla, roda, vjere i uvjerenja, invaliditeta ili seksualne orijentacije, kako bi se u suzbijanju nejednakosti osigurao pristup utemeljen na ljudskim pravima**. Trebao bi i promicati prava osoba s invaliditetom, u skladu s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom³⁴.
- (49) Uviđajući da se trostruka planetarna kriza povezana s klimatskim **promjenama**, gubitkom bioraznolikosti i onečišćenjem **te nestašicom vode** pogoršala tijekom posljednjeg desetljeća i da je Unija ne može sama riješiti, Instrument bi trebao podupirati međunarodnu suradnju i tako igrati ključnu ulogu u postizanju multilateralno dogovorenih klimatskih i okolišnih ciljeva. [...] Unija bi trebala **nastaviti** podupirati najosjetljivije zemlje, osobito [...] **najmanje razvijene zemlje**, male otočne države u razvoju i [...] zemlje **u razvoju bez izlaza na more**.

---

³⁰ Konvencija UN-a o pravima [...] **djeteta**, stupila na snagu [...] **2. rujna 1990.**, [https://\[...\]www.ohchr.\[...\]org/en/instruments- \[...\]mechanisms/instruments/convention-rights-child](https://[...]www.ohchr.[...]org/en/instruments- [...]mechanisms/instruments/convention-rights-child).

³¹ **Strategija EU-a o pravima djeteta i europsko jamstvo za djecu – Europska komisija.**
³² **Europski stup socijalnih prava – izgradnja pravednije i uključivije Europske unije – zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje.**

³³ **Europsko jamstvo za djecu – Zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje.**

³⁴ **Konvencija o pravima osoba s invaliditetom, stupila na snagu 3. svibnja 2008.**, <https://social.desa.un.org/issues/disability/crpd/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-crpd#Fulltext>.

- (50) Uzimajući u obzir važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama Unije da provede Pariški sporazum i Globalni okvir za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala te da postigne ciljeve održivog razvoja, Instrument bi trebao doprinijeti uključivanju djelovanja u području klime **i zaštite okoliša** u politike Unije, **u skladu s Uredbom (EU, Euratom) [XXX] [Uredba o okviru uspješnosti], i doprinijeti u njoj utvrđenoj ciljnoj vrijednosti potrošnje**. Tijekom provedbe Instrumenta trebale bi se utvrditi relevantne mjere, a ukupni doprinos iz Instrumenta trebao bi biti dio relevantnih postupaka praćenja, evaluacije i preispitivanja. Instrument bi trebao doprinijeti zaustavljanju i preokretanju trenda smanjenja bioraznolikosti na temelju povezanosti ciljeva u području klime i bioraznolikosti.

(51) Mjere Unije u području klimatskih promjena i bioraznolikosti trebale bi podupirati pravedan prelazak na klimatski neutralno, resursno učinkovito i kružno gospodarstvo otporno na klimatske promjene. **Instrumentom bi se trebalo podupirati partnerske zemlje u napuštanju fosilnih goriva u energetske sustavima na pošten, uredan i pravedan način.** Posebno bi trebalo poticati poštovanje i provedbu Pariškog sporazuma, Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime, Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti, Konvencije UN-a o suzbijanju dezertifikacije i Sporazuma o očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije. Osobito, sredstva koja se dodjeljuju u okviru Instrumenta trebala bi biti usklađena s dugoročnim ciljem Pariškog sporazuma da se povećanje globalne prosječne temperature zadrži na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju te nastojanja da se ono ograniči na 1,5 °C. Instrument bi trebao biti usklađen s ciljem poboljšanja sposobnosti prilagodbe negativnim učincima klimatskih promjena, smanjivanja ranjivosti, poticanja otpornosti na klimatske promjene i s ciljevima Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala, **prepoznajući pritom ključnu ulogu vode u odgovoru na međusobno povezane izazove i promicanju održivih rješenja.** U skladu s **Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora i Europskim paktom o oceanima**³⁵ Instrument bi trebao promicati očuvanje oceana i ojačati međunarodno upravljanje oceanima utemeljeno na pravilima, **među ostalim znanstvenom suradnjom.** Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti mjerama koje stvaraju dodatne koristi i ispunjavaju višestruke ciljeve, uključujući ciljeve u području klime, bioraznolikosti i okoliša.

---

³⁵ Komunikacija (COM(2025) 281 final) Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Europski pakt o oceanima”.

- (52) [Člankom 33. stavkom 2. točkom (d) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 zahtijeva se provedba programa i aktivnosti, ako je to izvedivo i primjereno, bez nanošenja bitne štete okolišnim ciljevima iz članka 9. Uredbe (EU) 2020/852³⁶ („načelo nenanošenja bitne štete”). Kako bi se osigurala dosljedna primjena tog načela u cijelom proračunu, Instrument bi trebao primjenjivati načelo nenanošenja bitne štete u skladu sa zajedničkim pravilima utvrđenima Uredbom (EU, Euratom) [XXX] Europskog parlamenta i Vijeća [Uredba o okviru uspješnosti] i u skladu s jedinstvenim tehničkim smjernicama („smjernice o načelu nenanošenja bitne štete”).]
- (53) Instrument bi trebao promicati digitalnu suradnju s partnerskim zemljama i njihovu digitalnu tranziciju, u skladu s Međunarodnom digitalnom strategijom za Europsku uniju³⁷ i Kompasom konkurentnosti³⁸.
- (54) U skladu s člankom 210. UFEU-a Unija i njezine države članice trebale bi povećati svoj zajednički utjecaj što većim objedinjavanjem svojih resursa i kapaciteta.

---

³⁶ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13–43., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

³⁷ Zajednička komunikacija (JOIN(2025) 140 final) Europskom parlamentu i Vijeću naslovljena „Međunarodna digitalna strategija za Europsku uniju”.

³⁸ Komunikacija (COM(2025) 30 final) Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Kompas konkurentnosti za EU”.

- (55) Politike međunarodne suradnje Unije i država članica trebale bi se provoditi u okviru **ojačanog pristupa Tima Europa**³⁹, čime bi se međusobno nadopunjavale i jačale radi poboljšanja djelotvornosti, učinka i dodane vrijednosti njihove kolektivne pomoći, **među ostalim na razini partnerskih zemalja. U tom bi kontekstu suradnja između Unije i država članica trebala biti uključiva i temeljiti se na njihovu iskustvu, kapacitetima i komparativnim prednostima kako bi se maksimalno povećala dodana vrijednost i djelotvornost zajedničkog djelovanja Unije. Posebno su relevantna savjetovanja i česte razmjene informacija na terenu između delegacija Unije i diplomatskih predstavništava država članica, uključujući koordinaciju s državama članicama koje nisu prisutne u partnerskoj zemlji. To bi trebalo uključivati i razmjenu informacija o mjerama izvanredne pomoći.**
- (55a) **Komisija bi trebala pravodobno informirati Vijeće o relevantnim razmjenama u okviru drugih foruma, uključujući Odbor za Globalnu Europu i Odbor za ulaganja u okviru Globalne Europe.**
- (56) **U okviru pristupa Tima Europa Unija, [...] uključujući službe Komisije i Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD), države članice, provedbene agencije država članica i financijske institucije, uključujući institucije za financiranje razvoja i agencije za kreditiranje izvoza država članica, Europska investicijska banka („EIB”) i Europska banka za obnovu i razvoj („EBRD”), trebale bi nastojati poduprijeti partnerske zemlje i promicati strateške interese Unije izvan Unije zajednički utvrđenim i provedenim mjerama. Taj bi pristup trebao biti uključiv i otvoren za suradnju s partnerima i dionicima sličnih stavova, uključujući međunarodne financijske institucije, kako bi udružili resurse i zajednički doprinijeli postizanju zajedničkih ciljeva, među ostalim korištenjem proračunskog jamstva i mješovitog financiranja.**

---

³⁹ Zajednička komunikacija (JOIN(2024) 25 final) Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija i Europskoj investicijskoj banci naslovljena „Razvoj održivih međunarodnih partnerstava Tima Europa”.

(57) **U potpunosti poštujući nadležnosti država članica**, Unija bi trebala dati prednost konstruktivnom angažmanu u **području mobilnosti i** svim aspektima migracija i prisilnog raseljavanja, radeći na tome da se migracije odvijaju na siguran i dobro reguliran način te da se pruže [...] **održiva rješenja** prisilno raseljenim osobama i njihovim zajednicama domaćinima **i sprečavajući pritom potencijalno raseljavanje pružanjem potpore zemljama, regijama i zajednicama podrijetla**. Ključno je dodatno pojačati suradnju u području migracija s partnerskim zemljama [...], iskoristiti prednosti urednih, sigurnih, reguliranih i odgovornih migracija i raditi na djelotvornom rješavanju pitanja nezakonitih migracija, **među ostalim putem sveobuhvatnih partnerstava**. Takva suradnja trebala bi doprinijeti ublažavanju posljedica prisilnog raseljavanja, osiguravanju pristupa međunarodnoj zaštiti, otklanjanju temeljnih uzroka nezakonitih migracija i prisilnog raseljavanja, poboljšavanju upravljanja granicama i naporima u sprečavanju nezakonitih migracija, borbi protiv trgovine ljudima [...], krijumčarenja migranata **i instrumentalizacije migracija**, kao i radu na dostojanstvenom i održivom vraćanju, ponovnom prihvatu i reintegraciji, gdje je to potrebno, na temelju uzajamnog preuzimanja odgovornosti i potpunog poštovanja humanitarnih obveza i obveza u području ljudskih prava na temelju međunarodnog prava i prava Unije te u suradnji s dijasporom i podržavanjem zakonitih migracijskih putova. Stoga bi djelotvorna suradnja partnerskih zemalja s Unijom u tom području trebala biti sastavni dio Instrumenta. **Suradnja s partnerskim zemljama i potpora partnerskim zemljama u okviru Instrumenta trebale bi biti dio šireg dijaloga o politikama, među ostalim u području migracija. U tom su kontekstu vraćanje i ponovni prihvati ključni elementi sveobuhvatnog i učinkovitog pristupa migracijama, a procjenom suradnje partnerskih zemalja u pogledu ponovnog prihvata trebali bi se poduprijeti širi naponi za osiguravanje učinkovitog upravljanja migracijama i jačanje vanjske dimenzije migracijske politike Unije. U tom bi pogledu djelovanja koja se financiraju iz Instrumenta i kojima se doprinosi postizanju ciljne vrijednosti ODA-e trebala biti u skladu s relevantnim načelima i kriterijima Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj/Odbora za razvojnu pomoć (OECD/DAC). Obveze i standardi utvrđeni međunarodnim humanitarnim pravom, međunarodnim pravom o ljudskim pravima i međunarodnim izbjegličkim pravom u okviru politika partnerskih zemalja povezanih s migracijama trebaju se uzeti u obzir pri razmatranju mogućih promjena u dodjeli sredstava povezanih s migracijama. Važno je povećati usklađenost politika u područjima migracija, azila, vraćanja i drugim vanjskim politikama kako bi se osiguralo da vanjska pomoć Unije**

podupre partnerske zemlje u djelotvornijem upravljanju migracijama s ciljem postizanja održivog razvoja. Instrument bi trebao doprinijeti koordiniranom, holističkom i strukturiranom pristupu migracijama, uz maksimalno povećanje sinergija i iskorištavanje potrebnog utjecaja.

- (58) Instrument bi trebao omogućiti Uniji da u suradnji **i koordinaciji** s državama članicama sveobuhvatno odgovori na izazove, potrebe i prilike u vezi s migracijama i prisilnim raseljavanjem na način koji je usklađen i komplementaran s migracijskom politikom Unije i njezinom politikom azila **te da doprinese održivom razvoju u partnerskim zemljama.** Mjere povezane s migracijama u okviru Instrumenta trebale bi doprinijeti djelotvornoj provedbi Unijinih sporazuma i dijaloga o migracijama s partnerskim zemljama davanjem prednosti suradnji koja se temelji na fleksibilnom poticajnom pristupu i koju se podupire koordinacijskim mehanizmom u okviru Instrumenta. Koordinacijski mehanizam trebao bi omogućiti rješavanje postojećih i novih migracijskih pitanja te pitanja prisilnog raseljavanja u okviru Instrumenta korištenjem svih odgovarajućih komponenata uz primjenu fleksibilnog financiranja, poštujući pritom njegove financijske omotnice i oslanjajući se na njihovu fleksibilnu provedbu. [...] **Instrumentom bi se trebalo doprinijeti i sigurnom, dostojanstvenom, održivom i djelotvornom vraćanju, ponovnom prihvatu i reintegraciji te inovativnim rješenjima, među ostalim za sprečavanje i suzbijanje nezakonitih migracija u skladu s pravom Unije i međunarodnim pravom. Sva djelovanja u okviru Instrumenta povezana s migracijama** trebala bi se provoditi uz potpuno poštovanje međunarodnog prava, uključujući međunarodno **pravo** u području ljudskih prava, međunarodno humanitarno pravo i izbjegličko pravo, te poštovanje nadležnosti Unije i nacionalnih nadležnosti. **Pri provedbi djelovanja u okviru Instrumenta povezanih s migracijama Komisija bi trebala uzeti u obzir transparentnu procjenu, praćenje i provjeru rizika za ljudska prava te o tome izvijestiti Vijeće. Instrument bi trebao vidljivo doprinijeti djelovanjima kojima se podupire upravljanje migracijama i prisilnim raseljavanjem u okviru ciljeva Instrumenta i u skladu s političkim i strateškim smjernicama Vijeća.**

- (59) [...] ⁴⁰. [...]
- (60) [Financijska sredstva u okviru Instrumenta trebala bi se koristiti za financiranje djelovanja za međunarodnu dimenziju programa Erasmus+, u skladu s Unijom vještina⁴¹.
Višegodišnje programiranje međunarodne dimenzije programa Erasmus+ u okviru ovog Instrumenta trebalo bi se provoditi u skladu s postupcima utvrđenima u Uredbi (EU) [XXX] Europskog parlamenta i Vijeća [Uredba o programu Erasmus+]⁴².]
- (60a) Preispitivanja višegodišnjih okvirnih programa u sredini programskog razdoblja i ad hoc preispitivanja, nakon promjena okvira politike ili promjena prioriteta politike, trebala bi se provoditi pravodobno i uzimati u obzir preporuke Vijeća.**

---

⁴⁰ [...]

⁴¹ Komunikacija (COM(2025) 90 final) Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Unija vještina”.

⁴² Uredba (EU) [XXX] Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa Erasmus+ za razdoblje 2028. – 2034. i o stavljanju izvan snage uredaba (EU) 2021/817 i (EU) 2021/888 (SL L, str.).

- (61) Instrument bi trebao doprinijeti poticanju međunarodnih kulturnih odnosa, **među ostalim podupiranjem promicanja materijalne i nematerijalne kulturne baštine kao medija za održivi razvoj u partnerskim zemljama, te bi trebao**[...] prepoznati ulogu kulture u promicanju vrijednosti Unije.
- (62) Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 primjenjuje se na ovaj Instrument. U njoj se utvrđuju pravila o donošenju i izvršenju općeg proračuna Europske unije, što uključuje pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, nefinancijskim donacijama, nabavi, neizravnom upravljanju, financijskoj pomoći, financijskim instrumentima i proračunskim jamstvima.
- (63) Godišnji ili višegodišnji akcijski planovi i mjere na koje se upućuje u ovoj Uredbi trebali bi predstavljati programe rada u smislu Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Godišnji ili višegodišnji akcijski planovi trebali bi se sastojati od skupa mjera objedinjenih u jedan dokument.

(64) **Pravila prihvatljivosti u okviru Instrumenta trebala bi omogućiti Uniji da ostvaruje i štiti svoje strateške interese, uzimajući u obzir ograničenja partnera u provedbi i stvarno stanje na tržištu.** Pravila o stvarnom poslovnom nastanu ili državljanstvu ili vrsti sudionika u postupcima dodjele, među ostalim u pogledu njihove izravne i neizravne kontrole koju provode subjekti partnerske zemlje, kao i podrijetla proizvoda, mogu se ograničiti, među ostalim u slučajevima kad su takva ograničenja u strateškom interesu Unije. **Strateški interesi mogli bi se posebno odnositi na stratešku autonomiju Unije, otpornost lanca opskrbe, industrijsku konkurentnost ili potrebu za premošćivanjem inovacijskog jaza.** Takva bi se ograničenja prema potrebi mogla primjenjivati i na visokorizične dobavljače **kako su definirani u Uredbi (EU, Euratom) [XXX] Europskog parlamenta i Vijeća (Akt o kibernetičkoj sigurnosti).** Subjekti koji nemaju pravnu osobnost na temelju primjenjivog nacionalnog prava trebali bi biti prihvatljivi za sudjelovanje u postupcima dodjele u skladu s člankom 200. stavkom 2. točkom (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Ograničenja u pogledu prihvatljivosti trebala bi se moći uvesti i za partnere u provedbi u okviru neizravnog upravljanja, među ostalim kako bi se primijenila pravila o prihvatljivosti koja se primjenjuju na postupke dodjele u okviru izravnog upravljanja. Može se utvrditi i reciprocitet za potporu određenim partnerskim zemljama ili regijama, na ograničeno razdoblje, ili on može podlijegati uvjetu da dotična zemlja pruža razinu potpore u službenoj razvojnoj pomoći usporedivu s onom koju pruža Unija.

- (64a) **Kad god je to moguće, trebalo bi podupirati sudjelovanje i mobilizaciju subjekata iz privatnog sektora država članica. Trebalo bi osigurati jednake uvjete za subjekte iz privatnog sektora država članica, uključujući mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), kako bi se promicala njihova konkurentnost, među ostalim širom primjenom kriterija za ocjenjivanje, s naglaskom na vrijednosti, kvaliteti i održivosti, a ne samo na najnižoj cijeni, te na visokim standardima, otpornosti ili sigurnosnim kriterijima, kao i ranoj provjeri tržišta. U ključnim strateškim sektorima, kao što su energetika i digitalna i kritična infrastruktura, posebnu pozornost trebalo bi posvetiti dostupnosti, kapacitetu, stručnom znanju i proizvodima subjekata iz privatnog sektora država članica.**
- (65) Načelo da se proračun Unije određuje godišnje i dalje bi se trebalo poštovati, ali zbog vanjske volatilnosti treba zadržati mogućnost primjene fleksibilnosti koja je za prijenose već dopuštena u okviru Uredbe (EU) 2021/947. Odstupajući od članka 12. stavka 4. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, radi učinkovitog korištenja sredstava Unije i za građane Unije i za partnerske zemlje i maksimalnog povećanja iznosa dostupnih sredstva Unije za intervencije u okviru njezina vanjskog djelovanja, prenesena sredstva koja proizlaze iz Instrumenta trebala bi biti dostupna za ponovno korištenje u okviru ovog Instrumenta. [Odstupajući od članka 212. stavka 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, prihodi, otplate i povrati iz financijskih instrumenata uspostavljenih programima vanjskog djelovanja utvrđenima u ovom ili prethodnim višegodišnjim financijskim okvirima trebali bi biti dostupni za ponovno korištenje u okviru ovog Instrumenta.] To će osigurati potrebna sredstva za financiranje hitnih dodatnih potreba vanjskog djelovanja EU-a u danom trenutku.

- (66) [Kako bi se povećala sredstva raspoloživa za ovaj Instrument dodjelom viškova povezanih s Jamstvenim fondom za vanjska djelovanja uspostavljenim Uredbom (EZ, Euratom) br. 480/2009, Europskim fondom za održivi razvoj (EFOR) uspostavljenim Uredbom (EU) 2017/1601⁴³, Europskim fondom za održivi razvoj plus (EFOR+) uspostavljenim Uredbom (EU) 2021/947, Jamstvom za Ukrajinu uspostavljenim Uredbom (EU) 2024/792, financijskom pomoći u obliku zajmova uspostavljenom uredbama (EU) 2024/1449 i (EU) 2025/535 te proračunskim jamstvom i financijskom pomoći na temelju ovog Instrumenta, potrebna su odstupanja od članka 216. stavka 4. točke (a) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i od članka 31. stavka 8. Uredbe (EU) 2021/947.] To će osigurati potrebna sredstva za financiranje hitnih dodatnih potreba vanjskog djelovanja EU-a u danom trenutku.
- (67) [Kako bi se osigurala fleksibilnost, članak 114. stavak 2. treći podstavak Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 ne bi se trebao primjenjivati na višegodišnja djelovanja u okviru ovog Instrumenta.]
- (68) Vrste financiranja i načine izvršenja u okviru ove Uredbe trebalo bi odabrati na temelju njihove sposobnosti da ostvare specifične ciljeve djelovanja i postignu rezultate, uzimajući u obzir osobito troškove kontrola, administrativno opterećenje i očekivani rizik od neusklađenosti. Pritom bi trebalo razmotriti upotrebu jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i jediničnih troškova te financiranja koje nije povezano s troškovima relevantne operacije iz članka 125. stavka 1. točke (a) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Unija bi trebala imati mogućnost povjeriti zadaće izvršenja proračuna na temelju članka 62. stavka 1. točke (c) podtočke viii. Uredbe (EU) 2024/2509 Institutu Europske unije za sigurnosne studije i Europskoj akademiji za sigurnost i obranu radi provedbe djelovanja u okviru Instrumenta.

---

⁴³ Uredba (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. rujna 2017. o uspostavi Europskog fonda za održivi razvoj (EFOR), jamstva EFOR-a i Jamstvenog fonda EFOR-a (SL L 249, 27.9.2017., str. 1–16., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1601/oj>).

- (69) Odstupajući od članka [...]198. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i **povrh slučajeva navedenih u tom članku**, Unija bi trebala imati mogućnost fleksibilno i pravodobno pružati potporu u obliku bespovratnih sredstava bez potrebe za pozivom na podnošenje prijedloga, na primjer u teškim uvjetima te u hitnim i kriznim slučajevima, kako bi se pružila potpora borcima za ljudska prava i drugim akterima civilnog društva, **uzimajući u obzir posebnosti vanjskog djelovanja**. U skladu s uvjetima utvrđenima u Uredbi (EU, Euratom) 2024/2509 bespovratna sredstva koja se financiraju iz Instrumenta mogla bi se dodijeliti i organizacijama civilnog društva i drugim subjektima koji nemaju pravnu osobnost na temelju primjenjivog nacionalnog prava.
- (70) Ne dovodeći u pitanje primjenu natjecaja kad god je to primjereno u skladu s člankom 192. stavkom 1. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, bespovratna sredstva mogla bi se dodijeliti subjektima uređenima privatnim pravom iz države članice bez poziva na podnošenje prijedloga ako je relevantni projekt u strateškom interesu Unije i podupire ciljeve Instrumenta. Takva izravna dodjela mogla bi biti opravdana, na primjer, za omogućivanje ulaganja ili financiranje studija izvedivosti u strateškim područjima kao što su kritične sirovine ili digitalna i druga infrastruktura, posebno kao dio integriranih paketa, radi jačanja strateške autonomije Unije. **Takve bi dodjele trebale biti iznimne i trebale bi se dodjeljivati samo prema potrebi i u propisno opravdanim slučajevima. Trebale biti ograničene na projekte kojima bi se mogla mobilizirati znatna ulaganja iz privatnog sektora i na slučajeve u kojima nisu osigurani pošteno tržišno natjecanje i jednaki uvjeti za subjekte iz država članica. Kad god je to moguće, prednost bi trebalo dati nadoknadivim oblicima potpore.** U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509 svaka takva dodjela trebala bi biti u skladu s općim načelima koja se primjenjuju na bespovratna sredstva[...], biti propisno obrazložena u odluci o dodjeli **te ne bi trebala dovesti do neopravdanih prednosti za pojedinačne gospodarske subjekte ili na drugi način narušiti tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu.**

- (71) U skladu s pristupom Tima Europa djelovanja u okviru neizravnog upravljanja, **među ostalim za potrebe tehničke suradnje**, trebala bi se po mogućnosti povjeriti EIB-u, EBRD-u ili organizaciji države članice u smislu Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. **Pri odabiru partnera u provedbi trebalo bi uzeti u obzir njihovu sposobnost i spremnost da prema potrebi primijene ograničenja u pogledu prihvatljivosti.**
- (72) U okviru neizravnog upravljanja s partnerskim zemljama ili tijelima koja one imenuju, ako Komisija zadržava odgovornosti za financijsko upravljanje u skladu s člankom 157. stavkom 7. drugim podstavkom točkom (a) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, Komisija bi pri izvršavanju plaćanja u ime javnih naručitelja izravno njihovim primateljima trebala imati mogućnost naknadno osigurati povrat povezanih iznosa koje joj izravno duguju primatelji javnih naručitelja. Isto tako, u slučajevima neizravnog upravljanja u kojima partnerske zemlje ili tijela koja one imenuju ne mogu ili nisu sposobni provesti povjerene zadaće izvršenja proračuna, Komisija bi trebala imati mogućnost privremeno preuzeti njihovo mjesto i djelovati u njihovo ime i umjesto njih u okviru neizravnog upravljanja.
- (73) Na temelju članka 85. stavka 1. Odluke Vijeća (EU) 2021/1764 osobe i subjekti s poslovnim nastanom u prekomorskim zemljama ili područjima prihvatljivi su za financiranje podložno pravilima i ciljevima Instrumenta i mogućim režimima koji se primjenjuju na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili područje povezani. **Prekomorske zemlje i područja ključni su strateški partneri Unije na temelju uzajamnih obveza, poštovanja univerzalnih vrijednosti i promicanja održivog razvoja. Trebalo bi stoga promicati suradnju između partnerskih zemalja i regija te prekomorskih zemalja i područja, među ostalim putem inicijativa koje se zajednički financiraju iz Instrumenta i Odluke Vijeća (EU) 2021/1764.** Radi veće djelotvornosti i učinka Unijinih mjera trebalo bi poticati suradnju u područjima od zajedničkog interesa između partnerskih zemalja i regija, prekomorskih zemalja i područja te najudaljenijih regija Unije iz članka 349. UFEU-a, **među ostalim putem strategije Global Gateway.**

- (74) Instrument bi trebao omogućiti pružanje potpore u obliku proračunskih jamstava i financijske pomoći. Rezervacije i obveze koje proizlaze iz tih operacija i financijska pomoć trebali bi se poduprijeti odobrenim sredstvima u okviru Instrumenta. **Tehnička suradnja, uključujući stručno znanje javnog sektora, trebala bi i dalje biti relevantan instrument u paketu instrumenata u okviru Globalne Europe. Tehničkom suradnjom trebalo bi dodatno doprinosti održivom razvoju, preuzimanju odgovornosti i djelotvornosti međunarodne suradnje te rješavanju temeljnih uzroka nestabilnosti te poticanju bolje ulagačke klime i viših standarda. Njome bi trebalo ujedno pružati ciljanu potporu za reforme zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata radi usklađivanja s pravnom stečevinom Unije.**
- (75) Proračunsko jamstvo i financijski instrumenti, među ostalim u kombinaciji s bespovratnom potporom u operacijama mješovitog financiranja, i financijska pomoć u okviru Instrumenta trebali bi se radi dosljednosti izvršavati u skladu s glavom X. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i tehničkim aranžmanima i uvjetima koje Komisija utvrdi za potrebe njezine primjene.
- (76) Nakon fondova EFOR u razdoblju 2017. – 2020. i EFOR+ u razdoblju 2021. – 2027. ovo je treći višegodišnji financijski okvir u kojem se proračunsko jamstvo koristi za potporu vanjskim djelovanjima. Proračunsko jamstvo postalo je standardni alat iz paketa financijskih alata Unije, a njegova glavna pravila i postupci sadržani su u Uredbi (EU, Euratom) 2024/2509. U ovoj su Uredbi propisane samo posebne odredbe koje se primjenjuju na proračunska jamstva u okviru Instrumenta. S druge strane, prepoznajući da će za ulaganja koja je Unija mobilizirala u partnerskim zemljama možda biti potrebna fleksibilna upotreba i kombinacija različitih oblika Unijinog financiranja dostupnih u okviru Instrumenta, nije predviđen poseban tretman operacija mješovitog financiranja i proračunskog jamstva u okviru posebnih fondova kao što su EFOR ili EFOR+.
- (77) Kako bi se osigurala predvidljivost i fleksibilnost, potrebno je utvrditi maksimalni iznos proračunskog jamstva i maksimalni iznos ukupnih financijskih obveza Unije koje pokrivaju proračunsko jamstvo i financijsku pomoć u obliku zajmova u okviru Instrumenta.

- (78) U skladu s člankom 214. stavkom 1. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 u ovoj bi se Uredbi trebalo predvidjeti preispitivanje stopa rezervacija. Stoga bi trebalo biti moguće izmijeniti stope rezervacija unutar cijelog razdoblja višegodišnjeg financijskog okvira nakon redovitog preispitivanja, koje bi se trebalo temeljiti na okviru Komisije za upravljanje rizicima, uzimajući u obzir dobro financijsko upravljanje.
- (79) Kako bi se ispunili zahtjevi iz Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, u ovoj bi se Uredbi trebala utvrditi mogućnost da treće strane i partnerske zemlje doprinose proračunskom jamstvu. **Doprinosi država članica, trećih strana i partnerskih zemalja mogli bi se namijeniti određenim regijama, partnerskim zemljama ili sektorima.**
- (80) Trebalo bi se omogućiti da proračunsko jamstvo odobreno na temelju ove Uredbe služi kao instrument horizontalne provedbe i za Odluku Vijeća (EU) 2021/1764 i Uredbu (Euratom) [XXX] (INSC-D), radi pružanja potpore u okviru drugih programa Unije u skladu s ciljevima i kriterijima prihvatljivosti utvrđenima u tim programima. U tu bi svrhu odgovarajuće rezervacije za financijske obveze trebalo osigurati iz financijske omotnice za te druge programe.
- (81) Kako bi se osiguralo dobro financijsko upravljanje i proračunska disciplina te ograničila neizvršena plaćanja, rezervacije za proračunsko jamstvo i financijsku pomoć trebale bi se odobriti najkasnije do kraja posljednje godine višegodišnjeg financijskog okvira i uspostaviti do kraja treće godine od njegova završetka. U proračunskim obvezama za te rezervacije trebalo bi uzeti u obzir napredak u dodjeli proračunskog jamstva i financijske pomoći. Pri uspostavi rezervacija trebalo bi uzeti u obzir napredak u odobravanju i potpisivanju operacija financiranja i ulaganja i u isplati financijske pomoći.

- (82) Kako bi se promicalo sudjelovanje prihvatljivih provedbenih subjekata i partnera iz partnerskih zemalja koji ostvaruju korist od proračunskog jamstva ili financijskih instrumenata i odstupajući od članka 211. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, od partnerske zemlje ne bi se trebalo zahtijevati da doprinosi proračunskom jamstvu ni financijskim instrumentima. Nadalje, kako bi se osigurala fleksibilnost, povećala privlačnost za privatni sektor i maksimalno povećao učinak ulaganja, trebalo bi predvidjeti odstupanje od članka 62. stavka 1. točke (c) i članka 211. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i omogućiti da tijela koja podliježu privatnom pravu i pružaju odgovarajuće jamstvo svoje financijske sposobnosti i kojima nije povjerena ni zadaća pružanja javnih usluga ni provedba javno-privatnog partnerstva budu prihvatljivi provedbeni subjekti i partneri. **Inovativnim financijskim inicijativama, oslobađanjem financijskih sredstava institucionalnih ulagača i smanjenjem rizika za privatna ulaganja povećao bi se utjecaj i učinak Unije te olakšao daljnji angažman institucija za financiranje razvoja, agencija za kreditiranje izvoza i privatnih subjekata.**
- (83) Mješovito financiranje i proračunska jamstva imaju središnju ulogu u strategiji ulaganja Unije u partnerske zemlje. **Mješovitim financiranjem i proračunskim jamstvima mogu se podupirati i inicijative za smanjenje rizika s transregionalnim područjem primjene.** Stoga je primjereno osnovati Odbor za ulaganja u okviru Globalne Europe kako bi Komisija dobila strateške i operativne smjernice za njihovu provedbu. **Odbor za ulaganja trebao bi omogućiti strateški dijalog o prioritetima povezanima s provedbom proračunskog jamstva i mješovitog financiranja, kao i o primjerenosti i diversificiranoj zemljopisnoj i tematskoj pokrivenosti. Kako bi dokazala usklađenost s utvrđenim prioritetima, Komisija bi trebala redovito obavješćivati Odbor za ulaganja o napretku postignutom u provedbi proračunskog jamstva i operacija mješovitog financiranja. Odbor za ulaganja trebao bi uzeti u obzir iskustvo strateškog i operativnog odbora fonda EFOR+ te Okvira za ulaganja na zapadnom Balkanu.**

- (84) Primjereno je organizirati financijsku pomoć u okviru diversificirane strategije financiranja predviđene člankom 224. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, koja je u njemu utvrđena kao jedinstvena metoda financiranja, što bi trebalo povećati likvidnost Unijinih dužničkih vrijednosnih papira te privlačnost i troškovnu učinkovitost Unijinih izdanja vrijednosnih papira.
- (85) [Komisija bi mogla pružiti financijsku pomoć partnerskim zemljama u obliku zajmova koji se temelje na politikama. Glavna svrha takvih zajmova koji se temelje na politikama trebala bi biti podupiranje reformskih programa partnerske zemlje i poticanje ulaganja. Trebali bi doprinijeti postizanju nacionalnih ciljeva politike i suočavanju s globalnim izazovima. Uvjeti koji se primjenjuju na zajmove koji se temelje na politikama trebali bi, prema potrebi, biti usklađeni s uvjetima proračunske potpore u skladu s člankom 241. stavkom 1. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Prije odobrenja bilo kakvog zajma trebalo bi provesti analizu zaduženosti. Tom bi se analizom trebala procijeniti sposobnost zemlje da održi svoje razine zaduženosti tijekom trajanja zajma.]
- (86) Radi izmjene elemenata ove Uredbe koji nisu ključni Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a o izmjeni[...] maksimalnih iznosa proračunskog jamstva i stopa rezervacija. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.⁴⁴ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

---

⁴⁴ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva (SL L 123, 12.5.2016., str. 1–14, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinsttit/2016/512/oj).

(87) Suradnja s partnerskim zemljama obuhvaćenima stupom Europa odvija se u kontekstu posebnog odnosa s Unijom, među ostalim, ako je to relevantno, pripremom zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata za buduće [...] **članstvo u Uniji**. Takva suradnja iziskuje uspostavu posebnih uvjeta koji odražavaju taj vrlo ambiciozan odnos i **osiguravaju predvidljivost za partnerske zemlje**. U tu svrhu, relevantnu za partnere u procesu proširenja i partnere iz istočnog susjedstva u stupu Europa, trebalo bi utvrditi posebna pravila povezana s relevantnim planovima koji se temelje na uspješnosti i koja služe kao temelj za programiranje u skladu s odgovarajućim velikim ambicijama u pogledu međusobnih odnosa između partnerskih zemalja i Unije. [...] **Važno je osigurati jedinstvene uvjete za provedbu takvog angažmana**[...]. **To uključuje i načine provedbe koji su osmišljeni kao priprema za upravljanje unutarnjim fondovima, kao što su strukturni i poljoprivredni fondovi, fondovi za ruralni razvoj i fondovi za prekograničnu suradnju, uključujući, prema potrebi, neizravno upravljanje koje provode partnerske zemlje,** [...] [...] ⁴⁵. Jedinstvene uvjete trebalo bi izmijeniti ako to bude potrebno zbog razvoja događaja. **Uzimajući u obzir veliku političku važnost planova koji se temelje na uspješnosti za zemlje pristupnice, zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidate u danom geopolitičkom kontekstu, kao i središnju ulogu Vijeća u procesu proširenja i potrebu za osiguravanjem usklađenosti s tim procesom, provedbene ovlasti trebalo bi iznimno dodijeliti Vijeću. Te ovlasti bi trebale također obuhvaćati odobrenje Komisijine pozitivne ocjene planova koji se temelje na uspješnosti za zemlje pristupnice, zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidate ili, ako je primjenjivo, njihove izmjene.**

---

⁴⁵ [...]

- (87a) **S obzirom na važnost financijskih učinaka i opsega potpore Ukrajini koja se provodi putem Instrumenta te posljedica određenih odluka koje treba donijeti radi provedbe Instrumenta s obzirom na posebnu situaciju u Ukrajini i posljedice agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, provedbene ovlasti trebalo bi iznimno dodijeliti Vijeću u pogledu utvrđivanja zadovoljavajućeg ispunjenja uvjeta za plaćanja u okviru plana za Ukrajinu koji se temelji na uspješnosti. Tim se odlukama Vijeća ne dovode u pitanje ovlasti Komisije za izvršenje proračuna u skladu s ovom Uredbom i Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509.**
- (88) U kontekstu pomoći koja se pruža partnerima u procesu proširenja i partnerima iz istočnog susjedstva u stupu Europa, suradnja bi se trebala temeljiti na iskustvima stečenima tijekom upravljanja i prethodne provedbe pomoći i instrumenata koji se temelje na uspješnosti, među ostalim u pogledu relevantnih planova koji se temelje na uspješnosti, uvjetovanosti povezane s načelima vladavine prava, **demokracijom** i ljudskim pravima, te u pogledu uspješnosti, struktura[...], sustavâ kontrole **i pružanja tehničke suradnje** koje treba uspostaviti tijekom pripreme za pristupanje. Prema potrebi, partnerskim zemljama koje provode planove koji se temelje na uspješnosti može se pružiti financijska pomoć u obliku zajma koji se temelji na politikama.
- (89) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu Instrumenta na temelju relevantnih provedbenih akata Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu Uredbom (EU) br. 182/2011. **S obzirom na specifičnost ove Uredbe i posebnu važnost koja se pridaje vanjskim odnosima Unije, Komisija ne bi trebala donijeti nacrt provedbenog akta ako Odbor ne da nikakvo mišljenje o tom aktu. U tom slučaju predsjednik Odbora može podnijeti izmijenjenu verziju tog akta.** Komisija može donijeti provedbene akte koji se odmah primjenjuju ako u opravdanim slučajevima povezanim s krizama ili neposrednim prijetnjama miru, demokraciji, vladavini prava, ljudskim pravima ili temeljnim slobodama za to postoje krajnje hitni razlozi.

- (90) [Instrument bi trebao doprinijeti boljem poimanju, razumijevanju i percepciji Unije u okviru pristupa Tima Europa u partnerskim zemljama. Cilj bi trebao biti pozicioniranje Unije kao pouzdanog partnera primjereno razmjeru, opsegu i ambicioznosti političke predanosti Unije i njezinih održivih ulaganja. To bi trebalo postići učinkovitom strateškom komunikacijom i u skladu s Uredbom (EU, Euratom) [XXX] [Uredba o okviru uspješnosti]⁴⁶.]
- (91) Instrument se treba izvršavati u skladu s Uredbom (EU, Euratom) [XXX] [Uredba o okviru uspješnosti] u kojoj se utvrđuju pravila za praćenje rashoda i okvir uspješnosti za proračun, **uključujući pokazatelje ostvarenja i pokazatelje rezultata te uključujući pravila koja osiguravaju ujednačenu primjenu načela nenanošenja bitne štete i načela rodne ravnopravnosti iz članka 33. stavka 2. točaka (d) i (f) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, pravila za praćenje i izvješćivanje o uspješnosti Unijinih programa i aktivnosti, pravila za uspostavu Unijina portala za financiranje, [...]ciljne vrijednosti potrošnje u području klime i okoliša, pravila za evaluaciju programa te druge horizontalne odredbe koje se primjenjuju na sve programe Unije, na primjer one o informiranju, komunikaciji i vidljivosti. Unutar tog okvira godišnje izvješćivanje trebalo bi uključivati informacije o razini provedbe Instrumenta, kao i o napretku ostvarenom u postizanju njegovih ciljeva.**
- (91a) Odbor osnovan na temelju ove Uredbe trebao bi biti nadležan za provedbu članka 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 389/2006⁴⁷.

---

⁴⁶ Uredba (EU) [XXX] Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za praćenje proračunskih rashoda i uspješnost te drugih horizontalnih pravila za programe i aktivnosti Unije. (SL L [...], [...], str. [...]).

⁴⁷ **Uredba Vijeća (EZ) br. 389/2006 od 27. veljače 2006. o uspostavljanju instrumenta financijske potpore za poticanje gospodarskog razvoja turske zajednice na Cipru i o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 2667/2000 o Europskoj agenciji za obnovu (SL L 65, 7.3.2006., str. 5.).**

- (92) Upućivanja na instrumente Unije za vanjsku pomoć iz članka 9. Odluke 2010/427/EU, koji su prethodnici Instrumenta koji se uspostavlja ovom Uredbom, trebalo bi tumačiti kao upućivanja na ovu Uredbu. Komisija bi trebala osigurati da se ova Uredba provodi u skladu s ulogom [...]ESVD-a kako je predviđena u navedenoj odluci.
- (92a) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.**

(93) U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁸, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2988/95⁴⁹, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96⁵⁰ i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939⁵¹, financijske interese Unije treba zaštititi proporcionalnim mjerama, što uključuje sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i ispitivanje nepravilnosti i prijevара, povrat izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanje administrativnih sankcija. Osobito, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevара („OLAF“) može provoditi istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi se ustanovilo je li došlo do prijevара, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) može provoditi istrage i kazneni progon zbog prijevара i drugih nezakonitih aktivnosti koje utječu na financijske interese Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća⁵². U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509 svaka osoba ili subjekt koji prima sredstva Unije treba u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti potrebna prava i pristup Komisiji, OLAF-u, EPPO-u i Europskom revizorskom sudu i osiguravati da im svaka treća strana uključena u izvršenje sredstava Unije dodijeli jednakovrijedna prava.

---

⁴⁸ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/2021-01-17>).

⁴⁹ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/1995-12-23>).

⁵⁰ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

⁵¹ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO“) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/2021-01-10>).

⁵² Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevара počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

(94) Ovaj Instrument zamjenjuje programe uspostavljene uredbama (EU) 2021/947, (EU) 2021/1529, (EU) 2024/792, (EU) 2024/1449 i (EU) 2025/535[...],

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Glava I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom uspostavlja instrument Globalna Europa („Instrument“) **za razdoblje [2028. – 2034.] višegodišnjeg financijskog okvira.**

U ovoj Uredbi utvrđuju se ciljevi i **načela** Instrumenta, proračun [za razdoblje od 2028. do 2034.], oblici financiranja sredstvima Unije i pravila za pružanje tog financiranja.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „okvirni program za pojedinu zemlju” znači okvirni program koji obuhvaća jednu partnersku zemlju;
2. „okvirni program za više zemalja” znači okvirni program koji obuhvaća više od jedne partnerske zemlje;
3. „okvirni regionalni program” znači okvirni program za više zemalja koji obuhvaća više partnerskih zemalja iz istog geografskog područja, kako je utvrđeno u članku 3. stavku 1.;

4. „okvirni transregionalni program” znači okvirni program za više zemalja koji obuhvaća više partnerskih zemalja iz različitih geografskih područja, kako su utvrđena u članku 3. stavku 1.;
- 4.a **„djelovanje koje se može programirati” znači djelovanje koje se općenito temelji na višegodišnjem okvirnom programiranju na nacionalnoj, višedržavnoj, regionalnoj, transregionalnoj ili globalnoj razini;**
- 4.b **„djelovanje koje se ne može programirati” znači djelovanje kojim se na fleksibilan način odgovara na izazove i prilike te koje je komplementarno djelovanjima koja se mogu programirati;**
5. [...]
6. [...]⁵³, [...]
7. **„vanjska prekogranična suradnja” znači suradnja između: (a) država članica[...] i jedne ili više partnerskih zemalja, a obuhvaća prekograničnu suradnju duž vanjskih susjednih kopnenih i morskih granica Unije, transnacionalnu suradnju na većim područjima ili oko morskih bazena i meduregionalnu suradnju, kako je predviđeno Uredbom (EU, Euratom) [XXX 2025/0238] [Europski fond za regionalnu suradnju i Kohezijski fond]; (b) dvije ili više [...]zemalja kandidatkinja ili potencijalnih kandidata obuhvaćenih stupom Europa iz članka 3. stavka 1. točke (a) ove Uredbe[...];**

---

⁵³ [...]

- 7.a „suradnja najudaljenijih regija” znači suradnja među najudaljenijim regijama, u skladu s člankom 349. UFEU-a, i s njima susjednim partnerskim zemljama ili organizacijama za regionalnu integraciju i suradnju kako bi se olakšali njihova regionalna integracija i skladan razvoj u njihovu susjedstvu;
8. „organizacija civilnog društva” znači širok raspon aktera s višestrukim ulogama i mandatima, koji se s vremenom mogu promijeniti i mogu se razlikovati među institucijama i zemljama, a uključuje sve [...]nedržavne, **nevladine**, neprofitne, **neovisne** i nenasilne strukture u koje se ljudi organiziraju radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva i ideala, među ostalim političkih, kulturnih, vjerskih, okolišnih, društvenih ili gospodarskih,[...] a koje djeluju na lokalnoj, nacionalnoj, regionalnoj ili međunarodnoj razini i obuhvaćaju urbane i ruralne, formalne i neformalne organizacije;
9. „lokalno tijelo” obuhvaća javne institucije s pravnom osobnošću, koje su sastavni dio državnog ustroja, ispod razine središnje vlasti, kao što su sela, općine, okruzi, županije, pokrajine ili regije, **ili skupine njih**, i koje su odgovorne građanima, a obično se sastoje od savjetodavnog tijela ili tijela za oblikovanje politika, poput vijeća ili skupštine, te izvršnog tijela, kao što je gradonačelnik ili drugi izvršni službenik, koja su izravno ili neizravno izabrana ili odabrana na lokalnoj razini;
10. „partnerska zemlja” znači bilo koja zemlja ili područje izvan EU-a;
11. „imati stvarni poslovni nastan u zemlji ili na području” znači da pravna osoba ima statutarno sjedište, središnju upravu ili glavno mjesto poslovanja u toj zemlji ili na tom području. Međutim, pravni subjekt koji ima samo svoje statutarno sjedište u takvoj zemlji ili na takvom području mora se baviti djelatnošću koja je stvarno i trajno povezana s gospodarstvom te zemlje ili područja;
12. „zajednički financirano” znači da ukupni trošak djelovanja dijeli nekoliko subjekata, a sredstva su udružena tako da više nije moguće odrediti izvor financiranja ni za koju aktivnost poduzetu u sklopu djelovanja[...];

- 12.a „ODA” znači službena razvojna pomoć kako ju je uspostavio Odbor za razvojnu pomoć Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj;
13. „zemlje i područja u razvoju” znači primatelji ODA-e kako su navedeni na popisu koji je objavio Odbor za razvojnu pomoć Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj.

Članak 3.

Područje primjene i struktura

1. [Instrument se sastoji od sljedećih stupova:
- (a) Europa;
  - (b) Bliski istok, sjeverna Afrika i Perzijski zaljev;
  - (c) Supsaharska Afrika;
  - (d) Azija i Pacifik;
  - (e) Sjeverna i Južna Amerika i Karibi;
  - (f) Globalni stup.]

Točke od (a) do (e) prvog podstavka mogu obuhvaćati bilo koju partnersku zemlju navedenu u Prilogu I.

Prvi podstavak točka (a) uključuje potporu zemljama pristupnicama, zemljama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatima.

Prvi podstavak točka (f) može obuhvatiti sve partnerske zemlje te prekomorske zemlje i područja povezane s državom članicom kako je utvrđeno u Prilogu II. UFEU-u.

2. Stupovi iz stavka 1. prvog podstavka točaka od (a) do (e) uključuju:
- (a) djelovanja na nacionalnoj, višedržavnoj, regionalnoj i transregionalnoj razini koja se mogu programirati;
  - (b) djelovanja na nacionalnoj, višedržavnoj, regionalnoj i transregionalnoj razini koja se ne mogu programirati, sa svojim sljedećim sastavnicama:
    - i. humanitarna pomoć;
    - ii. makrofinancijska pomoć;
    - iii. otpornost;
    - iv. konkurentnost;
    - v. krizne, mirotovrne i vanjskopolitičke potrebe.
3. Stup iz stavka 1. prvog podstavka točke (f) uključuje:
- (a) djelovanja na globalnoj razini koja se mogu programirati;
  - b) djelovanja na globalnoj razini koja se ne mogu programirati, sa svojim sljedećim sastavnicama:
    - i. humanitarna pomoć;
    - ii. otpornost;
    - iii. konkurentnost; i
    - iv. krizne, mirotvorne i vanjskopolitičke potrebe.
4. Djelovanja u okviru Instrumenta provode se uglavnom u okviru jednog ili više stupova iz stavka 1. prvog podstavka točaka od (a) do (e) **putem djelovanja koja se mogu programirati.**

Djelovanja koja se provode u okviru stupa iz stavka 1. prvog podstavka točke (f) podupiru globalne inicijative i dopunjuju djelovanja koja se financiraju na temelju stavka 1. prvog podstavka točaka od (a) do (e).

Djelovanja koja se ne mogu programirati dopunjuju djelovanja koja se mogu programirati i osmišljavaju se i provode da bi se prema potrebi osigurao kontinuitet djelovanja koja se mogu programirati.

5. [Mjere humanitarne pomoći koje se financiraju u okviru Instrumenta] provode se na temelju Uredbe (EZ) 1257/96, **uz potpuno poštovanje njezine prirode utemeljene na potrebama i načela čovječnosti, neutralnosti, nepristranosti i neovisnosti.**
6. **Operacije makrofinancijske pomoći u okviru Instrumenta provode se u skladu s člancima 212. i 213. UFEU-a.**

Članak 4.

Ciljevi Instrumenta

1. Opći su ciljevi Instrumenta sljedeći:
  - (a) očuvanje i promicanje vrijednosti i interesa Unije u cijelom svijetu kako bi se postigli ciljevi i ostvarila načela vanjskog djelovanja Unije, kako je utvrđeno u članku 3. stavku 5., članku 8. i članku 21. UEU-a, **čime se doprinosi smanjenju, a dugoročno i iskorjenjivanju siromaštva; konsolidacija, podupiranje i promicanje demokracije, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući rodnu ravnopravnost; promicanje održivog razvoja i borbe protiv klimatskih promjena i gubitka bioraznolikosti; rješavanje pitanja nezakonitih migracija i prisilnog raseljavanja, među ostalim otklanjanje njihovih temeljnih uzroka;**

- (b) doprinos promicanju **djelotvornog** multilateralizma i međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima, **s Ujedinjenim narodima u središtu**, ispunjenju međunarodnih obaveza i ciljeva na koje je Unija pristala, a osobito **Programa 2030. i njegovih** ciljeva održivog razvoja, [...] **Obveze iz Seville**, Pariškog sporazuma i Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala;
- (c) promicanje jačanja uzajamno korisnih partnerstava s partnerskim zemljama, **među ostalim sa zemljama južnog i istočnog susjedstva i regionalnim organizacijama**, čime se ujedno doprinosi održivom razvoju partnerskih zemalja i strateškim interesima Unije[...], **među ostalim provedbom strategije Global Gateway**;
- (d) **podupiranje zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata u pripremi za buduću integraciju u EU tako da se ubrza usklađivanje s vrijednostima, zakonima, pravilima, standardima, politikama i praksama Unije („pravna stečevina“), regionalna gospodarska integracija i postupna integracija u jedinstveno tržište Unije te socioekonomska konvergencija s Unijom, među ostalim donošenjem i provedbom reformi**;
- (e) **pružanje potpore Ukrajini s obzirom na posljedice ruskog agresivnog rata, posebno kako bi se osiguralo kontinuirano funkcioniranje ukrajinske države, njezina reforma, obnova i modernizacija u skladu s njezinim putem prema pristupanju, kao i napori u pogledu odgovornosti, među ostalim u vezi s tranzicijskim pravosuđem**;
- (f) **pružanje humanitarne pomoći u skladu Uredbom (EZ) br. 1257/96**;
- (g) **povećanje konkurentnosti i gospodarske sigurnosti Unije te promicanje uključivog i održivog rasta u partnerskim zemljama poticanjem javnih i privatnih ulaganja, čime se jača povezivost, smanjuju strateške ovisnosti i jačaju lanci vrijednosti Unije s partnerima.**

2. Specifični ciljevi programa utvrđeni su u Prilogu II.

[...]

Članak 5.

Dosljednost, koherentnost, sinergija i komplementarnost

1. Pri provedbi Instrumenta osiguravaju se dosljednost, koherentnost, sinergija i komplementarnost sa svim područjima vanjskog djelovanja Unije, među ostalim s drugim instrumentima za financiranje vanjskog djelovanja, te s drugim relevantnim politikama i programima Unije, **kao i koherentnost politika radi razvoja.**

[...] **Kako bi se osigurala usklađenost politika za održivi razvoj**[...], **Unija** uzima u obzir učinak svih unutarnjih i vanjskih politika na održivi razvoj i promiče veću sinergiju i komplementarnost, posebno s trgovinom i ulaganjima, gospodarskom suradnjom, **sigurnošću, migracijama, djelovanjem u području klime, istraživanjem** i drugom sektorskom suradnjom.

2. Instrument može doprinosti djelovanjima koja se uspostave i provode u skladu s uredbama (EU) [XXX] [Europski fond za konkurentnost], (EU) [XXX] Europskog parlamenta i Vijeća [Obzor Europa]⁵⁴ i (EU) [XXX] [Instrument za povezivanje Europe] ako su ta djelovanja u skladu s člankom 4. ove Uredbe. **Doprinosi takvim djelovanjima uključuju se u procjenu ciljne vrijednosti ODA-e kako je utvrđeno u članku 6. stavku 5.**

---

⁵⁴ Uredba (EU) br. [XXX] Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Okvirnog programa za istraživanje i inovacije Obzor Europa za razdoblje 2028. – 2034., o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i diseminaciju rezultata te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2021/695 (SL L..., str.).

3. Djelovanje za koje je primljen doprinos Unije iz drugog programa može primiti i doprinos iz ovog Instrumenta. Pravila relevantnog programa Unije primjenjuju se na odgovarajući doprinos ili se na sve doprinose može primijeniti jedinstveni skup pravila i za njih preuzeti samo jedna pravna obveza. Ako se Unijin doprinos osigura na temelju prihvatljivih troškova, kumulativna potpora iz proračuna Unije ne premašuje ukupne prihvatljive troškove djelovanja i može se izračunati na proporcionalnoj osnovi, u skladu s dokumentima o uvjetima za potporu.

Članak 6.

[Proračun

1. Ukupna indikativna financijska omotnica za provedbu Instrumenta za razdoblje od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2034. iznosi 200 309 000 000 EUR u tekućim cijenama. Sastoji se od sljedećih indikativnih iznosa:
- (a) Europa: 43 174 000 000 EUR;
  - (b) Bliski istok, sjeverna Afrika i Perzijski zaljev: 42 934 000 000 EUR;
  - (c) Supsaharska Afrika: 60 531 000 000 EUR;
  - (d) Azija i Pacifik: 17 050 000 000 EUR;
  - (e) Sjeverna i Južna Amerika i Karibi: 9 144 000 000 EUR;
  - (f) Globalni stup: 12 668 000 000 EUR.

2. Osim toga, putem Instrumenta na raspolaganje se stavljaju financijska sredstva za Ukrajinu u skladu s člankom 6. Uredbe Vijeća [(EU, Euratom) 20XX/XXX * [Uredba o VFO-u].

Financijska potpora Ukrajini u obliku zajma dostupna je u iznosu do 100 000 000 000 EUR za razdoblje od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2034. U ukupnom iznosu isplata zajmova Ukrajini uzimaju se u obzir iznosi stavljeni na raspolaganje na temelju prvog podstavka i iznos iz trećeg podstavka.

Zbroj sredstava stavljenih na raspolaganje na temelju prvog i drugog podstavka ne premašuje 100 000 000 000 EUR za razdoblje od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2034.

Financijska sredstva iz prvog podstavka mogu se koristiti, prema potrebi, za pružanje potpore na temelju Uredbe (Euratom) [XXX] (INSC-D) isključivo za financiranje rashoda za Ukrajinu. Na korištenje tih sredstava primjenjuje se Uredba (Euratom) [XXX] (INSC-D).

3. Iznosi iz stavka 1. ovog članka uvećavaju se za iznos rezerve za nove izazove i prioritete od 14 808 000 000 EUR u skladu s člankom 7.

4. Financijska omotnica iz stavka 1. ovog članka i financijska sredstva za Ukrajinu iz stavka 2. stavljena na raspolaganje u skladu s člankom 6. Uredbe Vijeća [(EU, Euratom) 20XX/XXX * [Uredba o VFO-u] mogu se koristiti i za tehničku i administrativnu pomoć za provedbu Instrumenta, kao što su aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, informacijske i komunikacijske aktivnosti, uključujući institucijsko priopćavanje političkih prioriteta Unije u području vanjskog djelovanja, institucijski sustavi i platforme informacijske tehnologije te sva ostala tehnička i administrativna pomoć, uključujući financiranje osoblja i s njime povezanih troškova koje snosi Komisija za upravljanje Instrumentom u sjedištu i delegacijama Unije.

5. Najmanje 90 % rashoda u okviru Instrumenta ispunjava kriterije za službenu razvojnu pomoć („ciljna vrijednost ODA-e”), što doprinosi zajedničkim obvezama u pogledu službene razvojne pomoći, među ostalim prema najmanje razvijenim zemljama. Ako partnerska zemlja izgubi prihvatljivost za ODA-u tijekom razdoblja provedbe Instrumenta, rashodi dodijeljeni u korist te partnerske zemlje nakon gubitka prihvatljivosti isključuju se iz procjene ciljne vrijednosti ODA-e. Rashodi iz stavka 2. ovog članka isključeni su iz procjene ciljne vrijednosti ODA-e.]
6. [...]
7. Države članice, institucije, tijela i agencije Unije, partnerske zemlje, međunarodne organizacije, međunarodne financijske institucije ili ostale treće strane mogu dati dodatne financijske ili nefinancijske doprinose Instrumentu. Dodatni financijski doprinosi čine vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 2. točaka (a), (d) ili (e) ili članka 21. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

Članak 7.

Rezerva za nove izazove i prioritete

1. Iznos iz članka 6. stavka 3. upotrebljava se tamo gdje je najpotrebniji i ako za to postoji propisno opravdan razlog u sljedeće svrhe:
- (a) za osiguravanje [...] **pravodobnog i primjerenog** odgovora Unije u slučaju nepredviđenih okolnosti;
  - (b) za odgovor na nove potrebe ili izazove, [...] **među ostalim** na granicama Unije ili njezinih susjeda povezane s **krizama** koje su posljedica prirodnih katastrofa ili krizama uzrokovanim ljudskim djelovanjem, nasilnim sukobom i situacijama nakon krize ili migracijskim pritiskom i prisilnim raseljavanjem[...].
  - (c) [...]

- 1.a **Komisija najmanje dvaput godišnje razmjenjuje mišljenja s Vijećem, posebice prije svake predviđene mobilizacije rezerve za nove izazove i prioritete, te uzima u obzir stajališta Vijeća.**
2. **U slučaju autonomnih prijenosa iz članka 30. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, Komisija detaljno obavješćuje Europski parlament i Vijeće o predviđenoj prirodi, ciljevima i financijskim iznosima prije [...] najave ili mobilizacije sredstava iz rezerve za nove izazove i prioritete i [...] uzima u obzir njihove primjedbe [...] i prijedloge.**
3. **O upotrebi tih sredstava odlučuje se u skladu s postupcima utvrđenima u [...] članku 17., ako je relevantno, i članku 19. ili, u slučaju humanitarne pomoći, postupcima utvrđenima u Uredbi (EZ) br. 1257/96.**

Članak 8.

Okvir politike

- 1. **U skladu s člankom 16. UEU-a Vijeće izvršava funkcije oblikovanja politika i koordinacije.**

Provedba Instrumenta vodi se načelima i ciljevima vanjskog djelovanja Unije kako su utvrđeni u članku 21. UEU-a.

1. **Kao dio vanjskog djelovanja Unije**, politike Unije, kako su utvrđene u sporazumima o pridruživanju, sporazumima o partnerstvu i suradnji, multilateralnim sporazumima kojih je Unija stranka i drugim sporazumima kojima se uspostavlja pravno obvezujući odnos između Unije i partnerskih zemalja, kao i zaključcima Europskog vijeća, zaključcima Vijeća, izjavama sa sastanaka na vrhu ili zaključcima sa sastanaka s partnerskim zemljama na razini šefova država ili vlada ili na ministarskoj razini, **prioritetima partnerstava, okviru politike proširenja**, rezolucijama Europskog parlamenta, komunikacijama Komisije te zajedničkim komunikacijama Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, tvore sveobuhvatni okvir politika za provedbu Instrumenta.
- 1.a **Komisija, uz pomoć Visokog predstavnika, na temelju strateškog izvješća Vijeću pravodobno, na godišnjoj osnovi, predlaže ključne prioritete politike u području vanjskog djelovanja Unije kako bi poslužili kao temelj za stratešku raspravu. Takva strateška rasprava priprema se za svaki stup u relevantnom pripremnom tijelu Vijeća. Komisija pri provedbi Instrumenta, uključujući programiranje, uzima u obzir preporuke Vijeća, među ostalim o mogućem preispitivanju i promjenama prioriteta politike.**
2. Komisija [...] **svake godine** obavješćuje Europski parlament i Vijeće [...] **o razini provedbe Instrumenta i napretka prema ostvarenju njegovih ciljeva, u skladu s člankom 9. stavkom 2. Uredbe (EU, Euratom) [XXX] [Uredba o okviru uspješnosti]**. Europski parlament može održavati redovite razmjene mišljenja s Komisijom o svojim programima pomoći.

Osim toga, Komisija redovito obavješćuje Vijeće o provedbi Instrumenta, među ostalim o programiranju, te na inicijativu jedne od institucija s njome razmjenjuje mišljenja. Takve razmjene mogu obuhvaćati provedbu svih sastavnica Instrumenta, uključujući mobilizaciju sredstava iz rezerve za nove izazove i prioritete, posebno strateških aspekata i aspekata relevantnih za politiku. Vijeće, uključujući njegova relevantna pripremna tijela, također može zatražiti razmjenu mišljenja na temelju informacija koje su stavljene na raspolaganje u skladu s člankom 32. stavkom 3. i člankom 32. stavkom 7.a. Komisija uzima u obzir stajališta koja je iznijelo Vijeće.

Članak 9.

Opća načela

- 1. Unija nastoji promicati, razvijati i konsolidirati načela demokracije, dobrog upravljanja, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda na kojima je osnovana, posebice putem dijaloga i suradnje sa zemljama i regijama partnerima te civilnim društvom, uključujući djelovanjem u okviru međunarodnih foruma, posebice u Ujedinjenim narodima.**
1. Unija usmjerava svoja sredstva na područja na kojima mogu imati najveći transformacijski učinak u smislu podupiranja održivog razvoja i uzimanja u obzir strateških interesa Unije, **među ostalim u najmanje razvijenim zemljama.**
2. Unija nastavlja biti angažirana u kontekstima u kojima postoje iznimno visoke razine nestabilnosti, područja sukoba i druga složena okruženja **kako bi smanjila nestabilnost, odgovorila na njezine temeljne uzroke i sudjelovala u sprečavanju sukoba, posredovanju i stabilizaciji.**

3. U kriznim situacijama, situacijama nakon krize ili iznimno nestabilnim situacijama u obzir se uzimaju posebne potrebe stanovništva pogođenih [...]zemalja[...], regija **ili zajednica te se primjenjuje rodno osjetljiv pristup koji je osjetljiv na sukobe.** Ako su partnerske zemlje ili regije izravno uključene u kriznu situaciju, situaciju nakon krize ili iznimno nestabilnu situaciju, ili su njima pogođene, poseban naglasak stavlja se na jačanje potpore i koordinacije među svim relevantnim akterima kako bi se podupro prijelaz iz izvanrednog stanja na održivi razvoj i stabilan mir i osigurala usklađenost [...] **razvojne suradnje[...], humanitarne pomoći i izgradnje mira** u skladu s povezanošću [...] **triju čimbenika, uz puno poštovanje načela čovječnosti, neutralnosti, nepristranosti i neovisnosti humanitarne pomoći.**
3. [...]
4. [...]Instrument primjenjuje [...]pristup utemeljen na pravima koji obuhvaća sva ljudska prava, **uključujući građanska i politička ili gospodarska, socijalna i kulturna prava, kako bi se integrirala načela ljudskih prava, kako bi se nositelje prava, s naglaskom na osobama u ranjivim situacijama, što obuhvaća i osobe s invaliditetom, poduprlo u ostvarenju njihovih prava te kako bi se partnerskim zemljama pomoglo u provedbi njihovih međunarodnih obveza u pogledu ljudskih prava.** Taj pristup temelji se na načelima „ne zaboravimo nikoga”, ravnopravnosti[...] i nediskriminacije na bilo kojoj osnovi[...].
5. Instrumentom se promiču rodna ravnopravnost i [...] **prava i osnaživanje žena i djevojčica te njihovo potpuno, ravnopravno i smisleno sudjelovanje u svim sferama društvenog, gospodarskog, političkog i javnog života** te sprječavaju i suzbijaju [...] **svi oblici seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, među ostalim u kontekstu oružanih sukoba.** Posebna se pozornost posvećuje i pravima djeteta i zaštiti i osnaživanju mladih.

6. Instrument se provodi potpuno u skladu s predanošću Unije promicanju, zaštiti i ostvarivanju svih ljudskih prava te potpunoj i djelotvornoj provedbi Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje⁵⁵ Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju, kao i ishoda konferencija posvećenih njihovu preispitivanju, te i dalje zagovara zaštitu spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava u tom kontekstu. Instrumentom se podupire i predanost Unije promicanju, zaštiti i ostvarivanju prava svakog pojedinca na potpunu kontrolu nad pitanjima povezanim s vlastitom seksualnošću te spolnim i reproduktivnim zdravljem i prava da o njima odlučuje slobodno i odgovorno, bez diskriminacije, prisile i nasilja. Podupire se i potreba za univerzalnim pristupom kvalitetnim, cjenovno pristupačnim i sveobuhvatnim informacijama o spolnom i reproduktivnom zdravlju, obrazovanju o njemu, što uključuje sveobuhvatni spolni odgoj, te uslugama zdravstvene skrbi.
7. Unija podupire, prema potrebi, provedbu bilateralne, regionalne i multilateralne suradnje i dijaloga, sporazumâ o pridruživanju i trgovini te sporazumâ o partnerstvu.

Unija promiče **djelotvoran** multilateralizam i pristup globalnim dobrima i izazovima utemeljen na pravilima, **među ostalim ublažavanjem klimatskih promjena i prilagodbom tim promjenama, zaštitom bioraznolikosti i potporom globalnom zdravlju i pravednom pristupu zdravstvenim uslugama**, te surađuje s državama članicama, partnerskim zemljama, međunarodnim organizacijama i drugim donatorima.

U odnosima s partnerskim zemljama u obzir se uzimaju njihovi dosadašnji rezultati u provedbi obveza, međunarodnih sporazuma, [...] **uključujući poštovanje načela Povelje Ujedinjenih naroda, kao i ugovornih odnosa s Unijom, prema potrebi.**

---

⁵⁵ Pekinška deklaracija i Platforma za djelovanje, https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/CSW/PFA_E_Final_WEB.pdf.

8. Suradnja između Unije i država članica, s jedne strane, i partnerskih zemalja, s druge, temelji se na načelima djelotvornosti razvoja i promiče ta načela, prema potrebi, u svim modalitetima, a to su: preuzimanje odgovornosti partnerskih zemalja za razvojne prioritete, usmjerenost na rezultate, uključiva razvojna partnerstva, **među ostalim na lokalnoj razini**, transparentnost i uzajamna odgovornost. Unija promiče djelotvornu i učinkovitu mobilizaciju i upotrebu resursa.
9. U skladu s načelima uključivog partnerstva **i transparentnosti, ako je primjereno**, Komisija osigurava **da se sa svim**[...] relevantnim dionicima iz partnerskih zemalja, uključujući organizacije civilnog društva i lokalna tijela, provodi **aktivno**[...] savjetovanje i da im se osigura pravodoban pristup relevantnim informacijama kako bi mogli imati važnu ulogu tijekom osmišljavanja, provedbe i povezanog procesa praćenja programa i djelovanja u okviru Instrumenta.
10. Komisija redovito **sudjeluje u dijalogu i** razmjenjuje informacije s civilnim društvom u Uniji.
11. Komisija osigurava i pojačani dijalog s privatnim sektorom, **među ostalim o načinima mobilizacije privatnih ulaganja u partnerskim zemljama.**

Članak 10.

[Objedinjavanje

Programi i djelovanja u okviru Instrumenta objedinjuju borbu protiv klimatskih promjena, zaštitu okoliša i rodnu ravnopravnost u skladu s Uredbom (EU, Euratom) [XXX] [Uredbom o okviru uspješnosti]. Ti se prioriteti uzimaju u obzir pri osmišljavanju i provedbi djelovanja u okviru Instrumenta kako bi se stvorile posredne koristi i dosljedno ostvarili višestruki ciljevi.]

Članak 11.

Pristup Tima Europa

1. [...]Unija i njezine države članice [...] blisko koordiniraju svoja djelovanja [...] **u okviru participativnog i uključivog pristupa Tima Europa, među ostalim na razini partnerskih zemalja. One osiguravaju djelotvornost i učinkovitost**, izbjegavaju udvostručavanje i [...] poboljšavaju usklađenost i komplementarnost pomoći koja se pruža u okviru ovog Instrumenta i bilo koje druge pomoći koju pružaju države članice, njihove provedbene agencije, institucije za financiranje razvoja i agencije za kreditiranje izvoza te EIB i EBRD.
2. [...]Unija i njezine države članice [...]osiguravaju pravodobna i uključiva savjetovanja i česte **međusobne** razmjene informacija, **među ostalim na razini partnerskih zemalja, u ranoj fazi i tijekom** različitih faza ciklusa provedbe, [...] **među ostalim tijekom programiranja. One** nastoje zajednički utvrditi, raspraviti i provesti djelovanja, među ostalim u pogledu informiranja, komunikacije i vidljivosti.
3. [...]Unija i države članice, djelujući u okviru pristupa Tima Europa, nastoje surađivati s partnerima sličnih stavova i dionicima, što **prema potrebi** uključuje udruživanje resursa, kako bi zajednički doprinijele postizanju zajedničkih ciljeva.

Članak 12.

Migracije i prisilno raseljavanje

1. Unija surađuje s partnerskim zemljama na temelju sveobuhvatnog i **uzajamno korisnog pristupa migracijama, među ostalim u osmišljavanju i operacionalizaciji novih načina**, posebno u svrhu sprječavanja nezakonitih migracija[...] i prisilnog raseljavanja[...]. **Taj pristup uključuje otklanjanje njihovih temeljnih uzroka, osiguravanje pristupa međunarodnoj zaštiti ako je to relevantno, olakšavanje sigurnog, dostojanstvenog, održivog i djelotvornog vraćanja, ponovnog prihvata i reintegracije te doprinos promicanju zakonitih putova za migracije, uz poštovanje nacionalnih nadležnosti.**
2. Taj pristup znatno povećava sinergije i gradi sveobuhvatna partnerstva, pri čemu se posebna pozornost posvećuje zemljama podrijetla, tranzita i odlaska na svim razinama rute. Taj je pristup kombinacija svih odgovarajućih alata i potrebnih sredstava utjecaja u okviru fleksibilnog i **poticajnog pristupa**, s, ako je to primjereno s obzirom na kontekst, mogućim promjenama u dodjeli sredstava povezanih s **migracijama kako bi se partnerske zemlje potaknulo da se uključe u prioritete EU-a u području migracija u skladu s ciljevima i načelima Instrumenta kako je utvrđeno u člancima 4. i 14. i postupkom iz članka 19., gdje je to relevantno.** U obzir se uzima djelotvorna suradnja i provedba sporazuma, dogovora i dijaloga Unije o migracijama. Ta djelovanja provode se uz potpuno poštovanje međunarodnog prava, uključujući međunarodno **humanitarno pravo**, pravo o ljudskim pravima i pravo izbjeglica, te poštovanje nadležnosti Unije i nacionalnih nadležnosti.
3. U [...] **kontekstu upravljanja migracijama, ako se utvrde ozbiljni nedostaci u vezi s obvezom[...] partnerske zemlje na temelju međunarodnog prava da ponovno prihvati svoje građane ili drugim obvezama na temelju međunarodnog prava, Komisija može u potpunosti ili djelomično suspendirati plaćanja ili provedbu jednog djelovanja ili više njih.** Suspendacija[...] ni u kojem slučaju ne utječe na humanitarnu pomoć.

4. Kako bi **utvrdila** postojanje ozbiljnih nedostataka iz stavka 3. i nakon savjetovanja s[...] **dotičnom partnerskom** zemljom, Komisija se oslanja na procjene provedene u skladu s člankom 25.a Uredbe (EZ) br. 810/2009⁵⁶ i člankom 8. Uredbe (EU) 2018/1806⁵⁷[...], **uz savjetovanje** s[...] **ESVD-om i posebice na temelju informacija iz država članica.**
- 4.a **Prije donošenja odluke o suspenziji u skladu sa stavkom 3. Komisija se savjetuje s Vijećem o njezinoj političkoj primjerenosti i u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir stajališta Vijeća. Pri razmatranju takve odluke uzimaju se u obzir cjelokupni odnosi Unije i država članica s dotičnom partnerskom zemljom, među ostalim u području migracija, kao i načelo proporcionalnosti i moguće posljedice mjera, posebno na pružanje osnovnih usluga, ljudska prava i demokraciju te na organizacije civilnog društva.**
5. **Komisija redovito preispituje mjere poduzete u skladu sa stavkom 3. i o tome obavještuje Vijeće. Ako Komisija smatra da razlozi koji opravdavaju [...]te mjere više ne postoje, ona u potpunosti ili djelomično ukida suspenziju plaćanja ili djelovanja. Prije donošenja takve odluke Komisija se savjetuje s Vijećem o njezinoj političkoj primjerenosti i u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir stajališta koja izrazi Vijeće.**

---

⁵⁶ [...]

⁵⁷ [...]

Glava II.

Provedba instrumenta

Poglavlje I.

Odredbe o općem programiranju

Članak 13.

Opći pristup programiranju

1. Djelovanja iz članka 3. stavka 2. točke (a) i članka 3. stavka 3. točke (a) temelje se na programiranju.
2. Na temelju članka 8. programski dokumenti daju koherentan okvir za suradnju između Unije, partnerskih zemalja ili regija i drugih partnera, u skladu s **ciljevima utvrđenima u članku 4. i Prilogu II.**, općom svrhom i područjem primjene [...] te načelima utvrđenima u ovoj Uredbi.

Komisija se prema potrebi savjetuje i s drugim donatorima i akterima, uključujući lokalna tijela, predstavnike civilnog društva i privatni sektor, [...] prema potrebi, **među ostalim kako bi osigurala da su programski dokumenti prilagođeni lokalnom kontekstu.**

Komisija [...] **pruža pravodobne informacije** Europskom parlamentu i Vijeću o ishodu savjetovanja [...] iz drugog podstavka.

- 2.a **Tijekom postupka programiranja na temelju ovog poglavlja, Komisija redovito obavještuje Vijeće o trenutačnom stanju programiranja i uzima u obzir stajališta koja je iznijelo Vijeće, uključujući ona izražena u godišnjoj strateškoj raspravi iz članka 8. stavka 1.a.**

3. [Instrument doprinosi djelovanjima uspostavljenima u okviru Uredbe (EU) [XXX] [Erasmus+]. Na temelju ove Uredbe sastavlja se jedinstveni programski dokument za cijelo razdoblje trajanja višegodišnjeg financijskog okvira. Uredba (EU) [XXX] [Erasmus+] primjenjuje se na korištenje tih sredstava.]

Članak 14.

Načela za geografsko programiranje

1. Programiranje iz članka 3. stavka 2. točke (a) temelji se na sljedećim načelima:
- (a) djelovanja se temelje [...] **na ranom i uključivom** dijalogu između Unije[...] i država članica **u okviru pristupa Tima Europa i, u mjeri u kojoj je to moguće**, [...] dotičnih partnerskih zemalja, uključujući nacionalna, regionalna i lokalna tijela, i uz suradnju civilnog društva;
  - (b) programiranjem se mogu predvidjeti aktivnosti suradnje koje se financiraju iz različitih izvora utvrđenih u članku 6. stavku 1. i iz drugih programa Unije u skladu s relevantnim pravnim aktima.
2. Programiranje na temelju članka 3. stavka 1. prvog podstavka točaka od (a) do (e) osigurava poseban prilagođen okvir za suradnju koji se temelji na sljedećim elementima, prema potrebi:
- (a) prioritetima partnerskih zemalja i regija, utvrđenima na temelju dijaloga iz stavka 1., uzimajući u obzir i nacionalnu ili regionalnu strategiju i plan;
  - (b) partnerstvu s Unijom, uključujući promicanje zajedničkih interesa i zajedničkih prioriteta, kao i razinu ambicije zajednički dogovorenih ciljeva;

- (c) za zemlje kandidatkinje, potencijalne kandidate i partnerske zemlje u regiji istočnog susjedstva, na rezultatima u područjima političkih reformi, gospodarskog i socijalnog razvoja i konvergencije prema pravnoj stečevini EU-a, **s posebnim naglaskom na vladavini prava i temeljnim pravima, demokratskim institucijama i reformi javne uprave;**
- (d) sposobnosti i predanosti partnerskih zemalja i regija promicanju zajedničkih vrijednosti i načela te podupiranju multilateralnih saveza i međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima;
- (e) razini razvoja i **potreba** partnerskih zemalja i regija **i njihovoj** [...]predanosti otklanjanju glavnih pokretača nestabilnosti[...];
- (ea) predanosti partnerskih zemalja i regija otklanjanju pokretača i temeljnih uzroka nezakonitih migracija i prisilnog raseljavanja;**
- (f) sposobnosti partnerskih zemalja i regija da mobiliziraju i djelotvorno iskoriste vlastite resurse, kao i da pristupe financijskim sredstvima drugih aktera, uključujući privatni sektor;
- (g) apsorpcijskoj sposobnosti partnerskih zemalja i regija i potencijalnom učinku financiranja sredstvima Unije u partnerskim zemljama i regijama, **uzimajući u obzir posebne izazove i potrebe najmanje razvijenih zemalja, malih otočnih država u razvoju i neobalnih zemalja u razvoju, ako je primjenjivo.**

Članak 15.

Dokumenti za geografsko programiranje

1. U odnosu na djelovanja iz članka 3. stavka 2. točke (a) Instrument se provodi putem višegodišnjih okvirnih programa za pojedinu zemlju i za više zemalja te regionalnih i transregionalnih okvirnih programa.

2. U višegodišnjim okvirnim programima iz stavka 1. utvrđuju se prioritetna područja odabrana za financiranje sredstvima Unije, specifični ciljevi i, prema potrebi, **načini izvršenja. Osim ako je to propisno opravdano, u višegodišnjim okvirnim programima utvrđuje se i** indikativna dodjela financijskih sredstava, **ukupna i po prioritetnom području**[...].
3. Višegodišnji okvirni programi temelje se na:
  - (a) nacionalnoj ili regionalnoj strategiji koju je Komisija prihvatila kao temelj za odgovarajući višegodišnji okvirni program, u trenutku njegova donošenja. Za partnere u procesu proširenja i partnere iz istočnog susjedstva obuhvaćene člankom 3. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (a), [...]ovaj dokument može biti u obliku plana koji se temelji na uspješnosti i biti u skladu s provedbenim pravilima utvrđenima u skladu s člankom 31. ove Uredbe[...];
  - (b) okvirnom dokumentu kojim se utvrđuje politika Unije prema dotičnom partneru ili dotičnim partnerima, uključujući zajednički dokument između Unije i država članica;
  - (c) zajedničkom dokumentu između Unije i dotičnog partnera ili dotičnih partnera u kojem se utvrđuju zajednički prioriteti i obveze.

Članak 16.

Dokumenti za globalno programiranje

1. Kad je riječ o djelovanjima iz članka 3. stavka 3. točke (a), Instrument se provodi putem višegodišnjih okvirnih programa.
2. U višegodišnjim okvirnim programima iz stavka 1. utvrđuju se strategija Unije, prioriteti odabrani za financiranje sredstvima Unije, specifični ciljevi i indikativna dodjela financijskih sredstava.

Ako je to primjenjivo, utvrđuju se resursi i intervencijski prioriteti za sudjelovanje u globalnim inicijativama.

Članak 17.

Donošenje i izmjena višegodišnjih okvirnih programa

1. Komisija provedbenim aktima donosi višegodišnje okvirne programe iz članka 15. i 16. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 32. stavka 2. Taj se postupak primjenjuje i na preispitivanja iz [...] **stavaka 1.a i 2. ovog članka kojim se znatno mijenja sadržaj višegodišnjeg okvirnog programa. Pri pripremi višegodišnjih okvirnih programa Komisija uzima u obzir stajališta koja izrazi Vijeće, uključujući ona izražena u godišnjoj strateškoj raspravi iz članka 8. stavka 1.a.**
- 1.a **Višegodišnji okvirni programi preispituju se u sredini programskog razdoblja u vezi s izvješćem o provedbi za instrument Globalna Europa iz članka 10. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) [XXX] [Uredba o okviru uspješnosti]. U preispitivanjima se uzimaju u obzir i godišnje informacije koje Komisija pruža Europskom parlamentu i Vijeću u skladu s člankom 9. stavkom 2. [Uredbe o okviru uspješnosti], kao i stajališta koja je Vijeće izrazilo u okviru razmjena informacija o trenutačnom stanju programiranja, kako je navedeno u članku 13. stavku 2.a ove Uredbe.**
2. Višegodišnji okvirni programi mogu se **također pravodobno** preispitati na *ad hoc* osnovi ako je to potrebno za njihovu djelotvornu provedbu, posebno ako je okvir politike iz članka 8. znatno izmijenjen, **ako je došlo do strateških promjena koje utječu na vanjsko djelovanje Unije u odnosu na partnersku zemlju ili regiju** ili slijedom krize ili situacije nakon krize.

3. Iz opravdanih krajnje hitnih razloga, poput kriza ili **pogoršanja odnosa Unije s partnerskom zemljom uzrokovanog** neposrednim prijetnjama miru, demokraciji, vladavini prava, ljudskim pravima ili temeljnim slobodama, Komisija može izmijeniti višegodišnje okvirne programe iz članaka 15. i 16. ove Uredbe odmah primjenjivim provedbenim aktima donesenima u skladu s postupkom iz članka 32. stavka 5. **Nakon donošenja tih provedbenih akata primjenjuje se članak 8. stavci 3. i 4. Uredbe 182/2011.**
4. **Pri izmjeni višegodišnjih okvirnih programa u skladu sa stavcima 2. i 3. Komisija uzima u obzir preporuke Vijeća.**

Poglavlje II.

Akcijski planovi, mjere i načela provedbe

Članak 18.

Akcijski planovi i mjere

1. Komisija donosi godišnje ili višegodišnje akcijske planove i mjere. Mjere mogu biti u obliku pojedinačnih mjera, posebnih mjera, mjera potpore ili mjera izvanredne pomoći. Akcijskim planovima i mjerama u obzir se uzima specifični kontekst te se za svako djelovanje određuju ciljevi, očekivani rezultati i relevantne aktivnosti, načini izvršenja, **praćenje i evaluacija u skladu s Uredbom (EU, Euratom) [XXX] [Uredba o okviru uspješnosti]** te proračun i svi mogući rashodi za potporu.
2. Djelovanja koja se financiraju iz programskih iznosa temelje se na programskim dokumentima. Akcijski planovi pripremaju se na uključiv, transparentan i pravodoban način. **Osim ako je to propisno opravdano, o akcijskim planovima raspravlja se zajedno s državama članicama u skladu s pristupom Tima Europa.**

3. Prema potrebi, djelovanje se može donijeti u obliku pojedinačne mjere prije ili nakon donošenja akcijskih planova. Pojedinačne mjere koje se financiraju iz programskih iznosa temelje se na programskim dokumentima, osim u propisno opravdanim slučajevima.
4. U slučaju nepredviđenih potreba ili okolnosti i ako sredstva nije moguće dobiti iz primjerenijih izvora, Komisija može donijeti posebne mjere koje nisu predviđene programskim dokumentima.
5. Komisija može donijeti mjere izvanredne pomoći za djelovanja koja se odnose na krizne, mirotnorne i vanjskopolitičke potrebe.

Mjera izvanredne pomoći traje najviše 18 mjeseci i može se produljiti dva puta za dodatno razdoblje od najviše šest mjeseci, ukupno do najviše 30 mjeseci, u slučaju objektivnih i nepredviđenih prepreka njezinoj provedbi.

U slučaju dugotrajne krize i sukoba Komisija može donijeti drugu mjeru izvanredne pomoći u trajanju od najviše 18 mjeseci. U propisno opravdanim slučajevima mogu se donijeti dodatne mjere ako je kontinuitet djelovanja Unije nužan, a ne može se osigurati na druge načine.

6. Ako rashodi za potporu iz članka 6. stavka 4. nisu uključeni u akcijske planove ili mjere iz ovog članka, Komisija donosi mjere potpore, prema potrebi.

Članak 19.

Donošenje akcijskih planova i mjera

1. Akcijski planovi i mjere donose se provedbenim aktima. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 32. stavka 2.

2. Postupak iz stavka 1. druge rečenice ne primjenjuje se na sljedeće:
- (a) akcijske planove i pojedinačne mjere za koje financijska sredstva Unije ne premašuju [...] **8 000 000 EUR**;
  - (b) posebne mjere i mjere potpore **te akcijske planove donesene radi provedbe djelovanja koja se odnose na krizne, mirotvorne i vanjskopolitičke potrebe** za koje financijska sredstva Unije ne prelaze [...] **16 000 000 EUR**;
  - (c) mjere izvanredne pomoći iz članka 18. stavka 5. [...] za koje financijska sredstva Unije ne premašuju [...] **32 000 000 EUR**;
  - (d) tehničke izmjene akcijskih planova i mjera, pod uvjetom da takve izmjene nemaju bitan utjecaj na **opseg ili ciljeve** dotičnog akcijskog plana ili mjere, kao što su:
    - i. promjena načina izvršenja;
    - ii. preraspodjele sredstava među djelovanjima obuhvaćenima akcijskim planom;
    - iii. povećanja proračuna akcijskih planova i mjera za najviše 20 % ovog proračuna, **pri čemu taj iznos ne premašuje 16 000 000 EUR**;
  - (e) **odstupajući od članka 223. stavka 4. točke (e) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509**, subvencije za kamatne stope i troškove zaduživanja pružene partnerskoj zemlji [...] povezane s financijskom pomoći ako je to propisno opravdano.

Akcijski planovi i mjere doneseni u skladu s ovim stavkom, uz iznimku mjera izvanredne pomoći za krizne, mirotvorne ili vanjskopolitičke potrebe, i tehničke izmjene Komisija priopćuje Europskom parlamentu i državama članicama putem relevantnog odbora iz članka 32. stavka 1. u roku od mjesec dana od njihova donošenja.

3. Prije donošenja ili produljenja mjera izvanredne pomoći iz stavka 2. prvog podstavka točke (c) Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o njihovoj prirodi i ciljevima te o predviđenim financijskim iznosima **i uzima u obzir njihove primjedbe i prijedloge.** Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće prije nego što bitno izmijeni već donesene mjere izvanredne pomoći **te uzima u obzir njihove primjedbe i prijedloge.** Komisija vodi računa o relevantnom pristupu politike pri planiranju i daljnjoj provedbi tih mjera, u interesu usklađenosti vanjskog djelovanja Unije.
4. Zbog opravdanih krajnje hitnih razloga, poput kriza, uključujući prirodne katastrofe ili katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem, ili **pogoršanja odnosa Unije s partnerskom zemljom uzrokovanog** neposrednim prijetnjama demokraciji, vladavini prava, ljudskim pravima ili temeljnim slobodama, Komisija može donijeti akcijske planove i mjere ili izmjene postojećih akcijskih planova i mjera kao odmah primjenjive provedbene akte, u skladu s postupkom iz članka 32. stavka 5. **Nakon donošenja ili izmjene primjenjuje se članak 8. stavci 3. i 4. Uredbe 182/2011.**
5. **Odgovarajuće procjene provode se u skladu s Uredbom (EU, Euratom) [XXX] [Uredba o okviru uspješnosti].**

Članak 20.

Pravila o prihvatljivosti

1. Podložno stavcima 10. i 11. ovog članka sudionici u postupcima nabave, dodjele bespovratnih sredstava i dodjele nagrada za djelovanja koja se financiraju na temelju članka 3 stavka 1. prvog podstavka točaka od (b) do (e) državljani su ili imaju stvarni poslovni nastan u bilo kojoj od sljedećih zemalja ili područja:
  - (a) državi članici, prekomorskoj zemlji ili području povezanom s državom članicom kako je utvrđeno u Prilogu II. UFEU-u, ili državi članici Europskoga gospodarskog prostora;
  - (b) državi pristupnici, zemlji kandidatkinji ili potencijalnom kandidatu;
  - (c) zemlji ili području u razvoju koji nisu članovi skupine G-20;
  - (d) partnerskoj zemlji u regiji južnog susjedstva kako je navedeno u Prilogu I.;
  - (e) bilo kojoj drugoj partnerskoj zemlji, ako je korisnica djelovanja koje se financira u okviru ovog Instrumenta;
  - (f) zemlji za koju je Komisija utvrdila da postoji recipročan pristup vanjskom financiranju, **na temelju obveza ili dostatnih dokaza o otvorenosti usporedivog tržišta i vanjskog financiranja;**
  - (g) državi članici Organizaciji za gospodarsku suradnju i razvoj u slučaju ugovora koji se provode u najmanje razvijenoj zemlji kako su navedene na popisu primatelja ODA-e **ili visoko zaduženim siromašnim zemljama kako su navedene na popisu Svjetske banke.**
2. Podložno stavcima 10. i 11. ovog članka, sudionici u postupcima nabave, dodjele bespovratnih sredstava i dodjele nagrada za djelovanja koja se financiraju na temelju članka 3. stavka 1. prvog podstavka točke (a) državljani su zemlje ili područja ili imaju stvarni poslovni nastan u zemlji ili području iz stavka 1. točaka (a), (b), (d), (e) i (f) ovog članka ili su državljani partnerske zemlje u regiji istočnog susjedstva kako su navedene u Prilogu I. ili imaju stvarni poslovni nastan u njoj.

3. Podložno stavku 10. ovog članka sudjelovanje u postupcima nabave, dodjele bespovratnih sredstava i dodjele nagrada za djelovanja koja se financiraju na temelju članka 3. stavka 1. prvog podstavka točke (f) i članka 3. stavka 2. točke (b) podtočke v. otvoreno je bez ograničenja.
4. Podložno stavku 10. ovog članka sudjelovanje u postupcima javne nabave, dodjele bespovratnih sredstava i dodjele nagrada otvoreno je i međunarodnim organizacijama.
5. Podložno stavku 10. ovog članka svi proizvodi koji se financiraju iz Instrumenta mogu biti podrijetlom iz bilo koje zemlje ili područja.
6. Podložno stavku 10. ovog članka pravila o prihvatljivosti utvrđena u ovom članku ne primjenjuju se na fizičke osobe, niti stvaraju ograničenja u vezi s državljanstvom za fizičke osobe koje je zaposlio prihvatljivi ugovaratelj ili, ako je primjenjivo, prihvatljivi podugovaratelj, ili su ugovorom na drugi način vezane uz takvog ugovaratelja ili podugovaratelja.
7. Podložno stavku 10. ovog članka, za djelovanja koja u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja provode subjekti iz članka 62. stavka 1. točke (c) podtočaka od ii. do ix. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, zemlje i područja koji su prihvatljivi u skladu s pravilima takvih subjekata za potrebe sudjelovanja u postupcima javne nabave, dodjele bespovratnih sredstava i dodjele nagrada prihvatljivi su kao i zemlje i područja koji su prihvatljivi na temelju ovog članka. Proizvodi su podrijetlom iz zemalja i područja koji su prihvatljivi u skladu s pravilima tih subjekata, uz zemlje i područja koji su prihvatljivi za postupke nabave, dodjele bespovratnih sredstava i dodjele nagrada na temelju ovog članka.

Podložno stavku 10. ovog članka, primatelji djelovanja koja provode subjekti koji nisu obuhvaćeni prethodnim podstavkom i koja su zajednički financirana s trećim stranama koje nisu primatelji tih djelovanja, mogu odlučiti da su zemlje i područja koji su prihvatljivi u skladu s pravilima tih trećih strana za potrebe sudjelovanja u postupcima nabave, dodjele bespovratnih sredstava i dodjele nagrada prihvatljivi, uz zemlje i područja koji su prihvatljivi na temelju ovog članka.

8. Ako treće strane financiraju skrbnički fond koji je osnovala Komisija ili se on financira vanjskim namjenskim приходima, primjenjuju se pravila o prihvatljivosti iz osnivačkog akta skrbničkog fonda odnosno, u slučaju vanjskih namjenskih prihoda, iz sporazuma s trećom stranom.
9. Podložno stavcima 10. i 11., u slučaju djelovanja koja se financiraju u okviru ovog Instrumenta i iz drugog programa Unije, ili iz više stupova ovog Instrumenta, primjenjuju se pravila o prihvatljivosti i njihova moguća ograničenja i proširenja u skladu s bilo kojim od tih programa ili stupova.
10. Pravila o prihvatljivosti utvrđena u ovom članku ili vrsta sudionika u postupcima dodjele, među ostalim u pogledu njihove izravne i neizravne kontrole koju provode subjekti partnerske zemlje, mogu se ograničiti ako su takva ograničenja **u strateškom interesu Unije ili su** potrebna zbog posebne prirode ili ciljeva aktivnosti ili primjene Unijinih mjera ograničavanja ili ako su ta ograničenja potrebna za djelotvornu provedbu aktivnosti[...]. Ograničenja prihvatljivosti primjenjuju se na visokorizične dobavljače iz sigurnosnih razloga.

Pravila o prihvatljivosti utvrđena u ovom članku mogu se ograničiti i mjerama odgovora Unije donesenima na temelju Uredbe o zaštiti Unije i njezinih država članica od gospodarske prisile koju primjenjuju treće zemlje i Uredbe (EU) 2022/1031 Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁸.

Komisija putem Odbora za Globalnu Europu iz članka 32. stavka 1. redovito obavješćuje države članice o odlukama o ograničavanju prihvatljivosti.

---

⁵⁸ Uredba (EU) 2022/1031 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. lipnja 2022. o pristupu gospodarskih subjekata, robe i usluga iz trećih zemalja tržištu javne nabave Unije i tržištu koncesija Unije i o postupcima kojima se podupiru pregovori o pristupu gospodarskih subjekata, robe i usluga iz Unije tržištu javne nabave trećih zemalja i tržištu koncesija trećih zemalja (Instrument za međunarodnu nabavu – IMN) (SL L 173, 30.6.2022., str. 1–16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1031/oj>).

11. Pravila o prihvatljivosti utvrđena u ovom članku mogu se **iznimno** proširiti u slučaju hitnosti ili nedostupnosti prihvatljivih sudionika na tržištima dotičnih zemalja ili područja ili u drugim utemeljeno obrazloženim slučajevima u kojima bi primjena pravila o prihvatljivosti onemogućila ili izuzetno otežala provedbu djelovanja ili ako je takvo proširenje u strateškom interesu Unije. **Komisija putem Odbora za Globalnu Europu iz članka 32. stavka 1. redovito obavješćuje države članice o odlukama o proširenju prihvatljivosti.**
12. U svrhu promicanja lokalnih kapaciteta, tržišta i kupnji, ako je Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509 predviđena dodjela na temelju jedne ponude, prioritet se daje lokalnim i regionalnim gospodarskim subjektima. U svim drugim slučajevima sudjelovanje **gospodarskih subjekata koji imaju stvarni poslovni nastan u državama članicama te lokalnih i regionalnih gospodarskih subjekata promiče se u skladu s relevantnim odredbama te uredbe. Promiču se kriteriji održivosti i dubinske analize, uzimajući u obzir društveno odgovorno poslovanje i odgovorno poslovno ponašanje.**

Članak 21.

Isključene aktivnosti

Financijskim sredstvima Unije u okviru Instrumenta ne podupiru se djelovanja ili mjere koji mogu dovesti do kršenja ljudskih prava u partnerskim zemljama **ili koji su u suprotnosti s načelom „ne nanosi bitnu štetu” u skladu s člankom 5. Uredbe (EU, Euratom) [XXX] [Uredba o okviru uspješnosti].**

Članak 22.

[Prijenos odobrenih sredstava, godišnji obroci, vraćanja, prihodi i povrati od financijskih instrumenata te viškovi od proračunskog jamstva

1. Odstupajući od članka 12. stavka 4. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, neiskorištena odobrena sredstva za preuzimanje obveza i za plaćanje u okviru Instrumenta automatski se prenose i u pogledu njih mogu se preuzimati obveze odnosno izvršavati isplate u okviru Instrumenta i to u okviru odgovarajuće proračunske linije navedene u članku 6. stavku 1. do 31. prosinca sljedeće financijske godine. U sljedećoj financijskoj godini najprije se troši preneseni iznos.

Komisija obavješćuje Europski parlament i Vijeće o odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza prenesenima u skladu s člankom 12. stavkom 6. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

2. Proračunske obveze za djelovanja koja traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti tijekom nekoliko godina u godišnje obroke, u skladu s člankom 112. stavkom 2. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

Članak 114. stavak 2. treći podstavak Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 ne primjenjuje se na višegodišnja djelovanja iz prvog podstavka ovog stavka. Komisija automatski opoziva svaki udio proračunskih obveza za djelovanje za koje do 31. prosinca pete godine nakon godine u kojoj je preuzeta proračunska obveza još nisu upotrijebljena sredstva za pretfinanciranje ili za privremena plaćanja ili za koja nije dostavljena nikakva ovjerena potvrda o rashodima ili bilo kakav zahtjev za plaćanje.

3. Ako Uredba stupi na snagu nakon 1. siječnja 2028.: od 1. siječnja 2028., odstupajući od članka 212. stavka 3. prvog, drugog i četvrtog podstavka Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i ne dovodeći u pitanje članak 12. stavak 4. Uredbe (EU) 2024/792, prihodi, vraćanja i povrati od financijskih instrumenata za vanjsko djelovanje uspostavljenih temeljnim aktima donesenima prije 2021., na temelju uredaba (EU) 2021/1529, (EU) 2021/947 i (EU) 2024/792 i ove Uredbe, mogu se koristiti za pružanje potpore Unije na temelju ove Uredbe.

Odstupajući od članka 21. stavka 3. točke (f) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i članka 12. stavka 4. Uredbe (EU) 2024/792, sredstva iz prvog podstavka dodjeljuju se izvornoj proračunskoj liniji Instrumenta i čine vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

4. Ako Uredba stupi na snagu nakon 1. siječnja 2028.: od 1. siječnja 2028., u skladu s člankom 14. stavkom 3. Odluke (EU) 2022/1628 i odstupajući od članka 31. stavka 8. Uredbe (EU) 2021/947, svaki višak rezervacija u Jamstvenom fondu za vanjska djelovanja uspostavljenom Uredbom (EZ, Euratom) 480/2009 može se upotrebljavati za pružanje potpore Unije na temelju ove Uredbe.

Ako Uredba stupi na snagu nakon 1. siječnja 2028.: od 1. siječnja 2028., odstupajući od članka 216. stavka 4. točke (a) Uredbe 2024/2509 i ne dovodeći u pitanje članak 12. stavak 5. Uredbe (EU) 2024/792 ni članak 14. stavak 3. Odluke (EU) 2022/1628, svaki višak rezervacija za proračunska jamstva i financijsku pomoć uspostavljene na temelju uredaba (EU) 2017/1601, (EU) 2021/947, (EU) 2024/792, (EU) 2024/1449, (EU) 2025/535 i ove Uredbe može se upotrebljavati za pružanje potpore Unije na temelju ove Uredbe.

Odstupajući od članka 12. stavka 5. Uredbe (EU) 2024/792, sredstva iz prvog podstavka dodjeljuju se izvornoj proračunskoj liniji Instrumenta i čine vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 5. Uredbe 2024/2509.]

Poglavlje III.

Paket alata za izvršenje

Članak 23.

Izvršenje i oblici financiranja sredstvima Unije

1. Instrument se izvršava izravno ili neizravno putem bilo kojeg subjekta navedenog u članku 62. stavku 1. točki (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, uključujući one u smislu točke (c) podtočke ix. Komisija također može povjeriti zadaće izvršenja proračuna Institutu Unije za sigurnosne studije i Europskoj akademiji za sigurnost i obranu u skladu s člankom 62. stavkom 1. točkom (c) podtočkom viii. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

2. Financijska sredstva Unije mogu se osigurati putem vrsta financiranja utvrđenih u Uredbi (EU, Euratom) 2024/2509, uključujući doprinose skrbničkim fondovima koje je uspostavila Komisija, u skladu s člankom 238. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, i onih izričito odobrenih u ovom Instrumentu. Proračunsko jamstvo, financijski instrumenti, među ostalim u kombinaciji s bespovratnim sredstvima ili drugim oblicima bespovratne potpore u operacijama mješovitog financiranja, i financijska pomoć u okviru Instrumenta izvršavaju se u skladu s glavom X. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

3. U radu s organizacijama civilnog društva i dionicima iz partnerskih zemalja, npr. lokalnim tijelima, Komisija uzima u obzir njihove posebnosti, uključujući potrebe i relevantan kontekst, pri definiranju modaliteta financiranja, vrste doprinosa, sudjelovanja, načina evaluacije i dodjele te administrativnih odredaba za upravljanje bespovratnim sredstvima kako bi se doprlo do najšireg mogućeg raspona dionika i najbolje odgovorilo na njihove potrebe. Potiču se posebni modaliteti u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509, kao što su okvirni sporazumi o financijskom partnerstvu, financijska potpora trećim stranama, bespovratna sredstva dodijeljena bez poziva na podnošenje prijedloga ili pojednostavnjeni oblici financiranja iz članka 125. stavka 1. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
4. Odstupajući od članka 198. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, bespovratna sredstva mogu se dodijeliti bez poziva na podnošenje prijedloga u sljedećim slučajevima:
- (a) dodjele bespovratnih sredstava male vrijednosti borcima za ljudska prava za financiranje hitnih mjera zaštite i potreba, među ostalim mehanizmima za zaštitu ugroženih boraca za ljudska prava, kao i posrednicima i drugim akterima civilnog društva uključenima u dijalog o krizi i oružanim sukobima, rješavanje sukoba, pomirenje i izgradnju mira, ako je to primjereno bez potrebe za sufinanciranjem;
  - (b) dodjele bespovratnih sredstava, ako je to primjereno bez potrebe za sufinanciranjem, za financiranje djelovanja u najtežim uvjetima u kojima ne bi bilo primjereno objaviti poziv na podnošenje prijedlogâ, uključujući situacije u kojima postoji ozbiljan nedostatak temeljnih sloboda, kao i kršenje ljudskih prava, prijetnje demokratskim institucijama **i neovisnim medijima**, pogoršanje krize ili oružani sukob, gdje je ljudska sigurnost najugroženija, ili situacije u kojima organizacije za zaštitu ljudskih prava i borci za ljudska prava, posrednici i drugi akteri civilnog društva koji sudjeluju u dijalogu u vezi s kriznim situacijama i oružanim sukobima, pomirenju i izgradnji mira djeluju u najtežim uvjetima; takva bespovratna sredstva ne premašuju 1 000 000 EUR, a njihovo trajanje ne premašuje 18 mjeseci, što je moguće produžiti za dodatnih 12 mjeseci u slučaju objektivnih i nepredviđenih prepreka njihovu izvršenju;

- (c) dodjele bespovratnih sredstava Globalnom kampusu za ljudska prava;
- (d) dodjele bespovratnih sredstava male vrijednosti organizacijama civilnog društva, pri čemu se u najvećoj mogućoj mjeri koriste pojednostavnjeni oblici financiranja u skladu s člankom 125. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509[...];
- (e) **iznimno i** ako je to potrebno i propisno opravdano u akcijskim planovima i mjerama iz članka 18., dodjele bespovratnih sredstava pravnim subjektima uređenima privatnim pravom koji imaju stvarni poslovni nastan u državi članici kako bi se olakšala ulaganja koja su u strateškom interesu Unije i poduprli ciljevi Instrumenta.
Komisija utvrđuje i javno objavljuje kriterije i uvjete za dodjelu takvih bespovratnih sredstava te putem Odbora za globalnu Europu iz članka 32. stavka 1. obavješćuje države članice o odlukama o dodjeli.

5. U područjima koja se odnose na zaštitu ljudskih prava i demokracije te potporu akterima civilnog društva, Unija može pružiti pomoć neovisno o pristanku vlada i drugih javnih tijela dotičnih partnerskih zemalja; ta djelovanja ponajprije podupiru aktere civilnog društva, uzimajući u obzir oblike i načine izvršenja iz stavka 4. ovog članka.

6. Proračunska potpora, među ostalim u obliku sektorskih ugovora o rezultatima reformi, temelji se na odgovornosti zemalja, uzajamnoj odgovornosti i predanosti partnerskih zemalja, uzimajući u obzir njihove rezultate i napredak u pogledu univerzalnih vrijednosti, demokracije, ljudskih prava i vladavine prava s ciljem jačanja partnerstava između Unije i partnerskih zemalja. Obuhvaća intenzivniji dijalog politike, razvoj kapaciteta i poboljšano upravljanje, čime se dopunjuju napori partnera da prikupe više sredstava i bolje ih potroše kako bi poduprli održiv i uključiv rast te otvaranje dostojanstvenih radnih mjesta, među ostalim za **žene i mlade**, **socijalni dijalog**, iskorjenjivanje siromaštva, smanjenje nejednakosti te izgradnju i konsolidaciju demokratskih i mirnih društava. Proračunska potpora doprinosi i rodnoj ravnopravnosti.

Svaka odluka o pružanju proračunske potpore temelji se na politikama proračunske potpore koje je Unija dogovorila, jasnom skupu kriterija prihvatljivosti i pažljivoj procjeni rizika i koristi.

Proračunska potpora raščlanjuje se tako da [...] **djelotvorno** odgovara političkom, gospodarskom, socijalnom i okolišnom kontekstu partnerske zemlje, uzimajući u obzir nestabilna stanja.

Pri pružanju proračunske potpore u skladu s člankom 241. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Komisija jasno definira i prati kriterije za njezinu uvjetovanost, uključujući napredak u reformama i transparentnosti, te podupire razvoj parlamentarnog nadzora, nacionalnih kapaciteta za reviziju i povećanu transparentnost i javni pristup informacijama.

Isplata proračunske potpore temelji se na pokazateljima koji dokazuju da je ostvaren zadovoljavajući napredak u postizanju ciljeva usuglašanih s partnerskom zemljom.

7. U skladu s člankom 196. stavkom 2. drugim podstavkom točkom (a) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, u propisno opravdanim slučajevima navedenima u akcijskim planovima i mjerama iz članka 18., aktivnosti koje se podupiru u okviru Instrumenta i s njima povezani troškovi nastali u 2028. mogu se smatrati prihvatljivima od 1. siječnja 2028. čak i ako su te aktivnosti provedene i ti troškovi nastali prije podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva.
8. Izvršenje djelovanja u okviru neizravnog upravljanja, među ostalim putem financijskih instrumenata, proračunskih jamstava i operacija mješovitog financiranja u okviru Instrumenta povjerava se, kad god je to moguće i u skladu s člankom 157. stavkom 1. prvim podstavkom Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, EIB-u, EBRD-u ili organizaciji države članice, po mogućnosti u kombinaciji s dodatnim drugim oblicima financijske potpore država članica i trećih strana.
9. Porezi, carine i davanja nastali pri izvršenju sredstava Unije na temelju ove Uredbe, koje uvode partnerske zemlje, mogu biti prihvatljivi za financiranje u okviru Instrumenta, pod uvjetima utvrđenima u Uredbi (EU, Euratom) 2024/2509, uz iznimku poreza, carina i pristojbi koji su posebno usmjereni na financiranje vanjskog djelovanja.
10. Za potrebe članka 153. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/2509, odbor za evaluaciju može se u potpunosti ili djelomično sastojati od vanjskih stručnjaka.
11. U slučaju neizravnog upravljanja s partnerskim zemljama, tijelima koja su imenovala ili organizacijama ili tijelima partnerskih zemalja na regionalnoj ili globalnoj razini ako Komisija zadržava odgovornosti za financijsko upravljanje u skladu s člankom 157. stavkom 7. drugim podstavkom točkom (a) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, Komisija, prema potrebi i ne dovodeći u pitanje odgovornosti javnih naručitelja, osigurava povrat iznosa koje duguju primatelji javnih naručitelja u skladu s člancima od 101. do 106. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, uz iznimku njezina članka 101. stavaka 7., 8. i 9., među ostalim odlukom izvršivom pod istim uvjetima kao što su oni utvrđeni u članku 299. UFEU-a. Sporazum o financiranju sadržava odredbe u tu svrhu.

Ako takva partnerska zemlja, tijelo koje je partnerska zemlja imenovala ili organizacija ili tijelo partnerske zemlje na regionalnoj ili globalnoj razini ne ispuni svoje zadaće izvršenja proračuna ili obveze, načela, ciljeve i pravila kojima se uvjetuje izvršavanje neizravnog upravljanja, Komisija može poduzeti sve potrebne korake, uključujući privremeno ili konačno zamijeniti subjekta i djelovati u njegovo ime i za njegov račun u okviru neizravnog upravljanja. U tom slučaju Komisija može, iz sredstava dodijeljenih dotičnoj partnerskoj državi, primiti novčanu naknadu za dodatan administrativni posao.

12. Zajednička nabava u smislu članka 168. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 koja se financira na temelju ove Uredbe može se provoditi s bilo kojom partnerskom zemljom.
- 12.a **Tehnička suradnja, uključujući mobilizaciju stručnog znanja javnog sektora, i dalje je relevantan instrument u paketu instrumenata u okviru Globalne Europe, čime se doprinosi promicanju ciljeva Instrumenta prenošenjem europskih vrijednosti, standarda i modela javne politike u partnerske zemlje u okviru pristupa Tima Europa.**
13. Suradnja između Unije i njezinih partnera može uključivati sudjelovanje u strukturama uspostavljenima za usklađivanje programiranja s drugim donatorima, **uključujući trostranu suradnju**, ili za upravljanje provedbom djelovanja, kao i uključivanje u zajedničke deklaracije ili izjave radi veće vidljivosti doprinosa Unije i osiguravanja djelotvornog izvršenja i koordinacije proračuna, kao i sporazume o financiranju sklopljene s organizacijama ili tijelima partnerskih zemalja na regionalnoj ili globalnoj razini.

Članak 24.

Proračunska jamstva i financijska pomoć: maksimalna potpora, financiranje i zaduživanje sredstvima Unije

1. [Unija može pružiti potporu u obliku proračunskog jamstva do najvišeg iznosa od 95 000 000 000 EUR u tekućim cijenama. Maksimalni iznos proračunskog jamstva umanjuje se iznosima financijske pomoći koja se izvršava kao makrofinancijska pomoć u obliku zajmova i zajmova koji se temelje na politikama iz članka 23. stavka 2. te iznosima zajmova odobrenih na temelju Uredbe (Euratom) [XXX] (INSC-D).]
2. Stopa rezervacija za proračunsko jamstvo i financijsku pomoć iz stavka 1. iznosi između 9 % i 50 %, ovisno o vrsti operacija. Stopa rezervacija iznosi 9 % za financijsku pomoć i za proračunsko jamstvo koji obuhvaćaju državne rizike povezane s operacijama kreditiranja.
3. [Potpora Unije Ukrajini u obliku proračunskog jamstva i financijske pomoći ne uračunava se u maksimalni iznos iz stavka 1. ovog članka.

Unija može Ukrajini pružiti potporu u obliku proračunskog jamstva u iznosu do 48 000 000 000 EUR u tekućim cijenama. Stopa rezervacija za proračunsko jamstvo za operacije potpore Ukrajini početno iznosi 70 %.

Za zajmove Ukrajini ne izdvajaju se rezervacije niti se, odstupajući od članka 214. stavka 1. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, određuje stopa rezervacija.]

4. Komisija svake godine preispituje stope rezervacija iz stavaka 2. i 3. ovog članka u skladu s procjenom iz članka 41. stavka 5. točke (g) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 i u skladu s okvirom Komisije za upravljanje rizicima.

5. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 30. radi izmjene stavaka 2. i 3. ovog članka kako bi se prilagodile u njima utvrđene stope rezervacija te kako bi se maksimalni iznosi iz stavaka 1. i 3. ovog članka povećali za najviše 20 % odnosno 30 % tih iznosa.
6. Ne dovodeći u pitanje članak 6. stavak 7., posebne doprinose proračunskom jamstvu, financijskim instrumentima ili financijskoj pomoći mogu dati države članice, partnerske zemlje i ostale treće strane u skladu s člankom 211. stavkom 2. i člankom 221. stavkom 2. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Takvi doprinosi proračunskom jamstvu ili financijskoj pomoći rezultiraju dodatnim iznosom proračunskog jamstva ili financijske pomoći.
7. Ako se daju u obliku gotovine, doprinosi iz stavka 6. čine vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 2. točaka (a), (d) i (e) i članka 21. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
8. [Proračunsko jamstvo uspostavljeno u skladu sa stavicima 1. i 3. ovog članka može se upotrijebiti, u okviru maksimalnih iznosa iz stavaka 1. i 3. ovog članka, za pružanje potpore na temelju Odluke Vijeća (EU) 2021/1764 i Uredbe (Euratom) [XXX] (INSC-D), u skladu s ciljevima i kriterijima prihvatljivosti utvrđenima u tim programima. U tu se svrhu rezervacije financiraju iz financijskih omotnica tih drugih programa Unije.]
9. [Iznosi iz članka 6. stavka 1. točaka od (a) do (e) koriste se za rezervacije za proračunsko jamstvo i financijsku pomoć iz stavka 1. ovog članka. Rezervacije za potporu Unije Ukrajini u obliku proračunskog jamstva iz stavka 3. financiraju se financijskim sredstvima stavljenima na raspolaganje u skladu s člankom 6. Uredbe Vijeća [(EU, Euratom) 20XX/XXX * [Uredba o VFO-u] iz članka 6. stavka 2., među ostalim ako se proračunsko jamstvo pruža za aktivnosti na temelju Uredbe (Euratom) [XXX] (INSC-D).]

10. Rezervacije iz stavaka 8. i 9. ovog članka preuzimaju se najkasnije krajem posljednje godine višegodišnjeg financijskog okvira.
11. U skladu s člankom 214. stavkom 2. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 rezervacije iz stavaka 8. i 9. ovog članka izdvajaju se tri godine nakon završetka VFO-a, pri čemu se uzima u obzir napredak u odobravanju i potpisivanju operacija financiranja i ulaganja ili u isplati financijske pomoći te profil rizičnosti operacija.
12. Komisija je ovlaštena u ime Unije pozajmiti potrebna sredstva za provedbu financijske pomoći koja se pruža na temelju ove Uredbe. Komisija pozajmljuje sredstva na tržištima kapitala ili od financijskih institucija u skladu s člankom 224. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

Članak 25.

Provedba proračunskog jamstva i financijskih instrumenata

1. Proračunsko jamstvo koristi se za jamčenje državnih, podržavnih i privatnih operacija partnera. **EIB-u se dodjeljuje okvirni iznos od [XX] EUR proračunskog jamstva iz članka 24. stavka 1. i okvirni minimalni iznos od [XX] EUR proračunskog jamstva iz članka 24. stavka 3.**
2. Ako partnerske zemlje doprinose financijskim instrumentima ili proračunskom jamstvu, prihvatljivi provedbeni subjekti ili partneri iz dotičnih zemalja također mogu biti [...] **imenovani**. Odstupajući od članka 211. stavka 5. trećeg podstavka Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, prihvatljivi provedbeni subjekti ili partneri iz partnerskih zemalja koji ostvaruju korist od proračunskog jamstva ili financijskih instrumenata također mogu biti [...] **imenovani**.

3. Odstupajući od članka 62. stavka 1. prvog podstavka točke (c) i članka 211. stavka 5. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, ako se financijski instrumenti ili proračunsko jamstvo provode u okviru neizravnog upravljanja, **i ako je to potrebno i propisno opravdano**, prihvatljiva su tijela koja pružaju odgovarajuće jamstvo za svoj financijski kapacitet i uređena su privatnim pravom države članice, partnerske zemlje koja koristi financijske instrumente ili proračunsko jamstvo ili partnerske zemlje koja je doprinijela financijskim instrumentima ili proračunskom jamstvu.
4. Komisija osigurava djelotvornu, učinkovitu i pravednu upotrebu dostupnih sredstava među prihvatljivim provedbenim subjektima i partnerima, uključujući male i srednje partnere, te istodobno promiče njihovu suradnju, uzimajući u obzir njihove kapacitete, dodanu vrijednost i iskustvo.
5. Kako bi se osigurala komplementarnost, Komisija od partnera može zatražiti sve relevantne informacije o njihovim operacijama koje nisu obuhvaćene proračunskim jamstvom iz članka 24.
6. Odbor za ulaganja u okviru Globalne Europe („Odbor za ulaganja”) Komisiji daje strateške i operativne smjernice za provedbu proračunskog jamstva iz članka 24. i mješovitog financiranja. Odbor za ulaganja [...] **doprinosi usklađivanju potpore koja se pruža proračunskim jamstvom i mješovitim financiranjem s ciljevima i okvirom politike Instrumenta te time doprinosi jačanju usklađenosti, djelotvornosti, učinka i vidljivosti vanjskog djelovanja Unije. U tu svrhu daje smjernice o prioritetima ulaganja, uključujući geografski, sektorski i tematski fokus, u vezi s državnim, podržavnim i privatnim operacijama partnera, ukupnom profilu rizičnosti proračunskog jamstva i operacija mješovitog financiranja te upotrebi financijskih instrumenata. Odbor za ulaganja [...] pruža potporu Komisiji na provedbenoj razini u određivanju regionalnih i sektorskih ciljeva ulaganja i utvrđivanju kriterija za operacije koje mogu imati koristi od potpore koja se pruža u okviru proračunskog jamstva i mješovitog financiranja.**

Odbor za ulaganja donosi svoj poslovnik. Tim se poslovnikom, među ostalim, utvrđuju odredbe za sprečavanje sukoba interesa i aranžmani za glasovanje. Odbor za ulaganja sastaje se najmanje dvaput godišnje i, kad je to moguće, donosi mišljenja konsenzusom. Predsjedatelj Odbora za ulaganja može organizirati dodatne sastanke u bilo kojem trenutku ili na zahtjev trećine članova odbora. Odbor za ulaganja može se sastajati u različitim formatima, među ostalim formatima kojima se uzimaju u obzir stupovi utvrđeni u članku 3.

Komisija najmanje jednom godišnje izvješćuje Odbor za ulaganja o napretku ostvarenom u pogledu provedbe proračunskog jamstva i mješovitog financiranja koje se podupire u okviru Instrumenta, uključujući pregled upravljanja rizicima te geografske i tematske pokrivenosti. Odbor za ulaganja obavješćuje se o doprinosima u skladu s člankom 24. stavkom 6.

Odbor za ulaganja sastoji se od predstavnika Komisije i Visokog predstavnika, svih država članica i, u svrhu strateških rasprava, EIB-a. Europski parlament ima status promatrača. Doprinositelji, prihvatljivi provedbeni subjekti i partneri, partnerske zemlje, relevantne regionalne organizacije i drugi dionici mogu prema potrebi dobiti status promatrača. Odborom za ulaganja supredsjedaju Komisija i Visoki predstavnik.

Članak 26.

[Provedba zajmova koji se temelje na politikama

1. Komisija provedbenim aktima donosi odluke kojima se partnerskoj zemlji stavlja na raspolaganje iznos zajma na temelju politike i utvrđuje razdoblje raspoloživosti zajma koje nije dulje od tri godine nakon završetka VFO-a. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 32. stavka 2. Ako je ta odluka dio akcijskog plana ili mjere, primjenjuju se članci 18. i 19.

2. Uz elemente utvrđene u članku 223. stavku 4. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, u sporazumima o zajmu za zajmove koji se temelje na politikama utvrđuju se maksimalni iznos zajma, razdoblje raspoloživosti, maksimalno trajanje svake isplate zajma i detaljni uvjeti potpore. Takvi sporazumi mogu sadržavati i iznos pretfinanciranja i pravila o poravnanju pretfinanciranja.]

Članak 27.

Sudjelovanje u kapitalu razvojnih financijskih institucija

Iznosi iz članka 6. stavka 1. točaka od (a) do (e) mogu se upotrijebiti za doprinos raspoloživom kapitalu europskih i drugih razvojnih financijskih institucija.

Članak 28.

Vanjska prekogranična suradnja

1. **Vanjska** prekogranična suradnja obuhvaća **prekograničnu** suradnju duž vanjskih susjednih kopnenih i morskih granica, transnacionalnu suradnju na velikim transnacionalnim područjima ili oko morskih bazena te međuregionalnu suradnju.
2. Stupovi iz članka 3. stavka 1. točaka (a) i (b) mogu doprinijeti [...] **vanjskoj** prekograničnoj suradnji iz stavka 1. ovog članka koja se sufinancira Uredbom (EU, Euratom) [XXX] Europskog parlamenta i Vijeća [Uredba o nacionalnim i regionalnim partnerstvima]. [Do 3 % financijske omotnice za [...] **stup** iz članka 3. stavka 1. točke (a) okvirno se može dodijeliti za potporu tim programima.]
3. Doprinosi za [...] **vanjsku** prekograničnu suradnju utvrđuju se i upotrebljavaju na temelju članka [...]7. Uredbe (EU, Euratom) [...] **2025/0238**] [...] **Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond**].

[...]

[...]

Članak 29.

[...]Suradnja s prekomorskim zemljama i regijama te najudaljenijim regijama

1. [...]Na prekomorske zemlje i područja povezane s državom članicom kako je utvrđeno u Prilogu II. UFEU-a[...] **primjenjuju se djelovanja koja se mogu programirati na regionalnoj[...] i transregionalnoj razini, koja se financiraju na temelju članka 3. stavka 1. točaka (a), (c), (d) i (e) ove Uredbe.**

2. Komisija može uključiti dodjelu posebnih financijskih sredstava kako bi partnerskim zemljama i regijama pomogla u jačanju suradnje sa susjednim najudaljenijim regijama Unije te prekomorskim zemljama i područjima povezanim s državom članicom kako je utvrđeno u Prilogu II. UFEU-u. U tu svrhu [...]**stupovi iz članka 3. stavka 1. točaka (b), (c), (d) i (e)** mogu doprinijeti, gdje je to primjereno i na temelju recipročnosti i proporcionalnosti u vezi s razinom financiranja iz Odluke Vijeća (EU) 2021/1764 ili Uredbe (EU, Euratom) [XXX] [Nacionalna i regionalna partnerstva], djelovanjima koja provodi zemlja ili regija partner ili bilo koji drugi subjekt u okviru ove Uredbe, odnosno zemlja, područje ili bilo koji drugi subjekt u okviru Odluke Vijeća (EU) 2021/1764 ili najudaljenija regija Unije u okviru zajedničkih operativnih programa, odnosno međuregionalnim programima ili mjerama suradnje uspostavljenima i provedenima u okviru Uredbe (EU, Euratom) [XXX] [Nacionalna i regionalna partnerstva].

Glava III.a

Završne odredbe

Članak 30.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata **iz**[...] članka[...] **24. stavka 5.** dodjeljuje se Komisiji tijekom razdoblja važenja ove Uredbe.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti **iz**[...] članka **24. stavka 5.** Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju [...]članka **24. stavka 5.** stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijeste Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 31.

[...] Provedbena pravila za stup Europa

1. Za partnere u procesu proširenja i partnere iz istočnog susjedstva u okviru stupa iz članka 3. stavka 1. točke (a) [...] **Vijeće na prijedlog Komisije** donosi provedbeni akt kojim se utvrđuju jedinstveni **okvirni uvjeti** za provedbu ove Uredbe u vezi s oblikovanjem [...], sadržajem, **podnošenjem, ocjenom i odobrenjem ocjene** planova koji se temelje na uspješnosti te s uspješnošću, **preduvjetima za plaćanja i pravilima o plaćanjima**, strukturama i sustavima kontrole koje treba uspostaviti tijekom pripreme pristupanja, među ostalim u kontekstu upravljanja strukturnim, poljoprivrednim i prekograničnim fondovima za suradnju. [...] **Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, izmijeniti prijedlog Komisije i provedbenim aktom [...] donijeti izmijenjeni prijedlog.**
2. **Vijeće na prijedlog Komisije provedbenim aktima odobrava Komisijinu pozitivnu ocjenu planova koji se temelje na uspješnosti za zemlje pristupnice, zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidate ili, ako je primjenjivo, njihove izmjene. Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, izmijeniti prijedloge Komisije i provedbenim aktima donijeti izmijenjene prijedloge.**

Pozitivna ocjena planova koji se temelje na uspješnosti za druge partnerske zemlje istočnog susjedstva odobrava se provedbenim aktima Komisije donesenima u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 32. stavka 2.

3. Ako Komisija pozitivno ocijeni zadovoljavajuće ispunjenje uvjetâ za plaćanja u okviru plana za Ukrajinu koji se temelji na uspješnosti, Vijeću podnosi prijedloge provedbenih akata Vijeća kojima se utvrđuje zadovoljavajuće ispunjenje tih uvjeta. Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, izmijeniti prijedloge Komisije i provedbenim aktima donijeti izmijenjene prijedloge.

Na temelju provedbenih akata Vijeća iz prvog podstavka Komisija donosi odluke kojima se odobrava isplata plaćanja.

4. Ako se situacija u Ukrajini promijeni, Komisija može, prema potrebi, podnijeti zakonodavni prijedlog uredbe o izmjeni stavka 3. ovog članka i prijedlog izmjene provedbenog akta Vijeća iz stavka 1. ovog članka.

Članak 32.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor [...] za **Globalnu Europu**. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011. Odbor se može sastajati u različitim formatima, **među ostalim kako bi se uzeli u obzir stupovi utvrđeni u članku 3 ove Uredbe, a osigurava se odgovarajuća koordinacija. Kad je riječ o humanitarnoj pomoći, Komisiji pomaže Odbor osnovan člankom 17. Uredbe (EZ) 1257/96. Mogu se sazvati zajednički sastanci tih dvaju odbora.**

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. **U skladu s člankom 3. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 182/2011** u poslovniku odbora određuju se razmjerni rokovi koji članovima odbora omogućuju da rano i djelotvorno razmotre nacrt provedbenog akta i izraze svoja mišljenja[...]. **Osim u propisno opravdanim slučajevima, predsjednik saziva sastanak najmanje 14 dana nakon podnošenja nacrta provedbenog akta i nacrta dnevnog reda odboru.**
- 3.a **U skladu s člankom 3. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 182/2011** poslovnikom odbora predviđa se da članovi odbora imaju stvarnu mogućnost predlaganja izmjena nacrta provedbenih akata, da predsjednik nastoji pronaći rješenja koja imaju najširu moguću potporu u odboru te da predsjednik obavješćuje odbor o načinu uzimanja u obzir rasprava i prijedloga za izmjene, posebno što se tiče onih prijedloga koji su bili u velikoj mjeri podržani unutar odbora.
- 3.b **Komisija najmanje jednom godišnje odboru predstavlja okvirni popis predstojećih provedbenih akata, uključujući njihovo planirano područje primjene.**
4. **U skladu s člankom 3. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 182/2011, u propisno opravdanim slučajevima predsjednik može dobiti mišljenje odbora pisanim postupkom.** Kada se mišljenje odbora treba dobiti pisanim postupkom, navedeni postupak završava bez rezultata kada u roku za davanje mišljenja to odluči predsjednik odbora ili to zahtijeva obična većina članova odbora.
- 4.a **Ako odbor ne da nikakvo mišljenje, moguće je da se nacrt provedbenog akta ne donese te se primjenjuje članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.**

5. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011, u vezi s njezinim člankom 5.
6. Donesena odluka ostaje na snazi tijekom razdoblja valjanosti donesenog ili izmijenjenog dokumenta, akcijskog plana ili mjere.
7. Kad je to relevantno promatrač EIB-a [...] **može se pozvati da prisustvuje sastancima odbora kad je riječ o pitanjima koja se odnose na EIB. EIB ne prisustvuje tijekom glasovanja u odboru.**
- 7.a **U skladu s člankom 10. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 182/2011 Komisija Europskom parlamentu i Vijeću istodobno kad i članovima odbora stavlja na raspolaganje dnevne redove sastanaka odbora, nacрте provedbenih akata za koje se traži mišljenje i konačne nacрте provedbenih akata nakon što je odbor dao mišljenje te ih obavješćuje o dostupnosti takvih dokumenata.**
8. Države članice mogu zatražiti razmatranje bilo kojeg drugog pitanja povezanog s provedbom Instrumenta.

Članak 33.

Klauzula o Europskoj službi za vanjsko djelovanje

Ova se Uredba primjenjuje u skladu s Odlukom 2010/427/EU, a posebno njezinim člancima 3. i 9.

Članak 34.

Odredbe o stavljanju izvan snage i prijelazne odredbe

1. Uredbe (EU) 2021/947, (EU) 2021/1529, (EU) 2024/792, (EU) 2024/1449 i (EU) 2025/535 stavljaју se izvan snage s učinkom od [1. siječnja 2028.]

2. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu djelovanja započelih na temelju Uredbe (EZ) br. 1085/2006⁵⁹, Uredbe (EU) br. 231/2014⁶⁰, Uredbe (EU) 2021/1529, Uredbe (EU) 2021/947, Uredbe (EU) 2024/792, Uredbe (EU) 2024/1449 i Uredbe (EU) 2025/535, koje se nastavljaju primjenjivati na ta djelovanja do njihova zaključenja. Međutim, na djelovanja na temelju Uredbe (EU) 2021/1529 i Uredbe (EU) 2021/947 umjesto članaka 26. i 27. Uredbe (EU) 2021/947 primjenjuje se članak 23. ove Uredbe.
3. Iz financijske omotnice za Instrument mogu se pokriti i troškovi tehničke i administrativne pomoći potrebne radi osiguravanja prijelaza između ove Uredbe i mjera donesenih na temelju Uredaba (EU) br. 2021/947, (EU) 2021/1529, (EU) **2024/792** i (EU) 2024/1449.
4. [Iz financijske omotnice za Instrument mogu se pokriti aktivnosti povezane s pripremom bilo koje buduće povezane uredbe.]
5. Odobrena se sredstva prema potrebi mogu unijeti u proračun nakon 2034. za pokrivanje troškova predviđenih u članku 6. stavku 4. kako bi se omogućilo upravljanje djelovanjima koja ne budu dovršena do 31. prosinca 2034.
6. Iz financijskih omotnica iz članka 6. stavka 1. točaka od (a) do (e) i financijskim sredstvima stavljenima na raspolaganje u skladu s člankom 6. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) 20XX/XXX * [Uredba o VFO-u] iz članka 6. stavka 2. može se financirati nadopuna rezervacija za proračunska jamstva odobrena na temelju Uredbe (EU) 2017/1601 i Uredbe (EU) 2024/792, proračunskih jamstava i financijske pomoći odobrenih na temelju Uredbe (EU) 2021/947 i temeljnih akata čije su rezervacije uređene Uredbom (EZ, Euratom) br. 480/2009, kao i financijska pomoć odobrena na temelju Uredbe (EU) 2024/1449 i Uredbe (EU) 2025/535.

---

⁵⁹ Uredba Vijeća (EZ) br. 1085/2006 od 17. srpnja 2006. o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA) (SL L 210, 31.7.2006., str. 82–93, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1085/oj>).

⁶⁰ Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA II) (SL L 77, 15.3.2014., str. 11–26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/231/oj>).

Članak 34.a

Srednjoročno izvješće o provedbi

Komisija podnosi izvješće o provedbi za instrument Globalna Europa najkasnije četiri godine nakon početka njegove provedbe u skladu s člankom 10. stavkom 2. Uredbe (EU, Euratom) [XXX] [Uredba o okviru uspješnosti]. Izvješće o provedbi prema potrebi uključuje preporuke. Prilažu mu se, prema potrebi, zakonodavni prijedlozi u kojima se navode potrebne izmjene ove Uredbe.

Članak 35.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2028.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednik/Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica

PRILOG I.

Popis zemalja i područja

Prilog I.A – Europa

Proširenje i istočno susjedstvo

Armenija

Azerbajdžan

Bosna i Hercegovina

Gruzija

Island

Kosovo^{1*}

Crna Gora

Republika Albanija

Republika Moldova

Republika Sjeverna Makedonija

Republika Srbija

Republika Turska

Ukrajina

---

1 [...]

* **Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.**

Potporu Unije u tom području mogu također koristiti [...] **rusko i bjelorusko** neovisno civilno društvo i neovisni slobodni mediji **te bjelorusko stanovništvo i obrazovne ustanove, posebice one koje nastavljaju sa svojim aktivnostima u egzilu**, uz potpuno poštovanje Unijinih mjera ograničavanja.

Ostale europske države

Kneževina Andora

Kneževina Lihtenštajn

Kneževina Monako

Kraljevina Norveška

Republika San Marino

Švicarska Konfederacija

Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske

Država Vatikanskoga Grada

Prilog I.B – Bliski istok, sjeverna Afrika i Perzijski zaljev

Susjedstvo jug

Alžir

Egipat

Izrael

Jordan

Libanon

Libija

Maroko

Okupirano palestinsko područje

Sirija

Tunis

Druge zemlje

Bahrein

Iran

Irak

Kuvajt

Oman

Katar

Saudijska Arabija

Ujedinjeni Arapski Emirati

Jemen

Prilog I.C – Supsaharska Afrika

Angola

Benin

Bocvana

Burkina Faso

Burundi

Cabo Verde

Kamerun

Srednjoafrička Republika

Čad

PUBLIC

Komori

Kongo

Côte d'Ivoire

Demokratska Republika Kongo

Džibuti

Ekvatorska Gvineja

Eritreja

Esvatini

Etiopija

Gabon

Gambija

Gana

Gvineja

Gvineja Bisau

Kenija

Lesoto

Liberija

Madagaskar

Malavi

Mali

Mauritanija

Mauricijus

Mozambik

Namibija

Niger

Nigerija

Ruanda

Sveti Toma i Prinsipe

Senegal

Sejšeli

Sijera Leone

Somalija

Južna Afrika

Južni Sudan

Sudan

Tanzanija

Togo

Uganda

Zambija

Zimbabve

Prilog I.D – Azija i Pacifik

Afganistan

Australija

Bangladeš

Brunej Darussalam

Butan

Kambodža

Narodna Republika Kina

Cookovi Otoci

Demokratska Narodna Republika Koreja

Fidži

Indija

Indonezija

Japan

Kazahstan

Kiribati

Kirgistan

Laoska Narodna Demokratska Republika

Malezija

Maldivi

Maršalovi Otoci

Mikronezija (Savezne Države)

Mongolija

Mjanmar/Burma

Nauru

Nepal

Novi Zeland
Niue
Pakistan
Palau
Papua Nova Gvineja
Filipini
Samoa
Singapur
Salomonovi Otoci
Južna Koreja
Šri Lanka
Tajvan²
Tadžikistan
Tajland
Timor-Leste
Tonga
Turkmenistan
Tuvalu
Uzbekistan

---

² Ovaj naziv ne bi trebalo tumačiti na način da odražava službeno stajalište Europske unije o pravnom statusu Tajvana.

Vanuatu

Vijetnam

Prilog I.E – Sjeverna i Južna Amerika i Karibi

Antigva i Barbuda

Argentina

Bahami

Barbados

Belize

Bolivija

Brazil

Kanada

Čile

Kolumbija

Kostarika

Kuba

Dominika

Dominikanska Republika

Ekvador

El Salvador

Grenada

Gvatemala

Gvajana

PUBLIC

Haiti

Honduras

Jamajka

Meksiko

Nikaragva

Panama

Paragvaj

Peru

Sveti Kristofor i Nevis

Sveta Lucija

Sveti Vincent i Grenadini

Surinam

Trinidad i Tobago

Sjedinjene Američke Države

Urugvaj

Venezuela

PRILOG II.

Specifični ciljevi

Prilog II.A – Europa

- (1) [...] **Podupiranje zemalja pristupnica u skladu s njihovim statusom. Podupiranje zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata u pripremi za buduću integraciju u EU, prepoznajući važnost procesa proširenja.[...]**
- a) podupiranje procesa proširenja **koji se temelji na zaslugama** tako da se ubrza usklađivanje s vrijednostima, zakonima, pravilima, standardima, politikama i praksama Unije („pravna stečevina”) donošenjem i provedbom reformi s ciljem budućeg članstva u Uniji i postupnom integracijom;
  - b) jačanje temeljnih pitanja procesa proširenja u skladu s okvirom politike proširenja, uključujući demokraciju, vladavinu prava, **ljudska prava i temeljne slobode**, gospodarske kriterije, reformu javne uprave, neovisno i učinkovito pravosuđe[...], javnu nabavu, statistiku i financijsku kontrolu, pravdu, slobodu i sigurnost;
  - c) potpora za borbu protiv organiziranog kriminala, djelotvorno **jačanje** upravljanja migracijama, **sprečavanje i** suzbijanje nezakonitih migracija, **borba protiv krijumčarenja migranata i trgovine ljudima**, podupiranje usklađivanja vizne politike, kao i djelotvorno upravljanje granicama i, ako je primjenjivo, priprema za pristupanje Schengenu;
  - d) poticanje regionalne gospodarske integracije i postupne integracije u jedinstveno tržište Unije, poboljšavajući time susjedske odnose, omogućujući pozitivno vrednovanje integracije s Unijom i smanjenje strateških ovisnosti [...] **partnera i** Unije;

- e) ubrzavanje socioekonomske i regulatorne konvergencije zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata s Unijom i tranzicije njihovih gospodarstava prema gospodarstvima koja su sposobna izdržati konkurentne tržišne pritiske jedinstvenog tržišta Unije, posebno jačanjem trgovinskih i investicijskih tokova, te otpornim[...], održivim i **sigurnim** lancima vrijednosti koji osiguravaju dostojanstven rad te prelaskom na **održivo** digitalno gospodarstvo i gospodarstvo **umjetne inteligencije**;
- f) ubrzavanje usklađivanja **zemalja pristupnica**, zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata s klimatskim i okolišnim standardima Unije i podupiranje njihove provedbe;
- g) jačanje učinkovitosti javne uprave, izgradnja lokalnih kapaciteta i ulaganje u administrativno osoblje [...] **zemalja pristupnica, zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata. Podupiranje** transparentnosti, odgovornosti, strukturnih reformi i dobrog upravljanja na svim razinama, uključujući sprečavanje i **suzbijanje** korupcije i **jačanje** suradnje javnih tijela s akterima civilnog društva; poboljšanje nacionalnih sustava kontrole imajući u vidu pristupanje, među ostalim u odnosu na njihove ovlasti nadzora i istrage nad dodjelom javnih sredstava i pristupom javnim sredstvima, kao i u područjima upravljanja javnim financijama i javne nabave te kontrole državnih potpora;
- h) podupiranje teritorijalne kohezije, prekogranične suradnje koja prelazi preko kopnenih i morskih granica s naglaskom na prometnim vezama duž transeuropske prometne mreže proširene na susjedne zemlje kako je definirano u Uredbi o TEN-T-u 2024/1679 i **komplementarno s relevantnim prometnim mrežama u drugim regijama**, kao i poljoprivrede i ruralnog razvoja;
- i) napredovanje prema potpunoj usklađenosti **zemalja pristupnica**, zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom Unije, uključujući Unijine mjere ograničavanja;

- j) jačanje kapaciteta za stratešku komunikaciju, među ostalim kako bi se osigurala javna potpora za vrijednosti Unije i njihovo razumijevanje te koristi i obveze koje donosi potencijalno članstvo u Uniji, uz istodobno rješavanje pitanja inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama te dezinformacija[...].
- (2) Stvaranje uzajamno korisnih partnerstava s partnerima Unije, uključujući zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidate, čime se doprinosi strateškim interesima Unije i promiču vrijednosti Unije te mirna, stabilna, snažna i ujedinjena Europa
- a) promicanje ojačanog partnerstva između Unije i europskih partnerskih zemalja te među partnerskim zemljama;
- b) potpora provedbi sporazuma o pridruživanju ili drugih postojećih i budućih sporazuma kako bi se poduprlo sklapanje i provedba sveobuhvatnih partnerstava, među ostalim pružanjem financijske potpore za postizanje rezultata utvrđenih u relevantnim planovima koji se temelje na uspješnosti;
- c) **jačanje demokracije, promicanje demokratske otpornosti i jačanje vladavine prava**, uključujući borbu protiv korupcije i njezino sprečavanje[...]. **Jačanje poštovanja ljudskih prava**[...], temeljnih sloboda **i zaštite manjina, međunarodnog prava**, među ostalim [...] **međunarodnog prava o ljudskim pravima**[...] **i međunarodnog humanitarnog prava**; olakšavanje pravosudne suradnje, promicanje prava [...] **djeteta**, prava osoba s invaliditetom i pristupačnosti, jačanje prava žrtava kaznenih djela i doprinos [...] političkoj stabilnosti;

- ca) borba protiv svih oblika diskriminacije i promicanje rodne ravnopravnosti te prava i osnaživanja žena i djevojčica, sprečavanje i suzbijanje svih oblika seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, među ostalim u kontekstu oružanih sukoba, pri čemu se podupire potpuna kontrola svih pojedinaca nad vlastitim seksualnim i reproduktivnim zdravljem i pravima, u skladu s člankom 9. stavkom 6.;
- d) poticanje dobrosusjedskih odnosa, pomirenja i rješavanja sporova te promicanje mira, stabilnosti i sigurnosti, među ostalim pomorske sigurnosti, u skladu s međunarodnim pravom, među ostalim Konvencijom UN-a o pravu mora;
- e) priprema za krizne situacije, krizne situacije u nastajanju i situacije nakon krize te učinkovit odgovor na njih; podupiranje [...]izgradnje mira, posredovanja, stabilnosti i sprečavanja sukoba, promicanje potpunog, ravnopravnog i smislenog sudjelovanja žena na svim razinama mirovnih procesa i sprečavanja sukoba te obnove nakon sukoba provedbom Programa o ženama, miru i sigurnosti;
- f) povećanje stabilnosti i sigurnosti; jačanje suradnje s pravosudnim institucijama i institucijama kaznenog progona te financijsko-obavještajnim jedinicama u [...]području borbe protiv transnacionalnog organiziranog kriminala, financiranja terorizma i organiziranog kriminala te sprečavanja pranja novca, borbe protiv terorizma, radikalizacije i nasilnog ekstremizma, kibernetičkih prijetnji, borbe protiv nekažnjavanja i korupcije;
- g) poticanje regionalne gospodarske suradnje i, prema potrebi, pozitivno vrednovanje integracije s Unijom i smanjenje strateških ovisnosti Unije i partnerskih zemalja, među ostalim u pogledu održive energije, prometnih pravaca, kritičnih sirovina i ulaznih materijala te zdravstvene sigurnosti;

- h) podupiranje održivog i uključivog rasta, sudjelovanja privatnog sektora, **uključujući MSP-ove, i** trgovine, **mobiliziranje javnih i privatnih**[...] ulaganja u ključnu infrastrukturu te istraživanja i inovacije; unapređivanje digitalne tranzicije kako bi se otvorile društvene i gospodarske prilike u privatnom i javnom sektoru; poticanje razvoja vještina i dostojanstvenog rada;
- i) promicanje prekogranične socijalne, **obrazovne** i kulturne uključenosti, očuvanje i promicanje kulturne i prirodne baštine, pružanje potpore kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama te sportu;
- j) poticanje korištenja jedinstvene valute Unije za trgovinu, financijske usluge i ulaganja unutar regije i u odnosu na Uniju;
- k) doprinos otpornosti partnerskih zemalja, podupiranje i jačanje djelovanja usmjerenih na povezanost humanitarne pomoći, razvoja i mira te **aktivnosti razminiranja**, rješavanje pitanja nestabilnosti i potreba za obnovom, kao i [...] **makroekonomske stabilnosti**;
- l) podupiranje konkurentnosti Unije i fleksibilnog odgovora na gospodarske izazove i prilike;
- m) razvoj digitalnog gospodarstva i društva [...] **uz puno poštovanje ljudskih prava i temeljnih sloboda; usmjeravanje** posebice na[...] podupiranje uvođenja sigurne i pouzdane **antropocentrične** digitalne infrastrukture, razvoj podatkovnih i gospodarstava umjetne inteligencije podupiranjem uspostave tvornica umjetne inteligencije i oblikovanje **antropocentrične** umjetne inteligencije imajući u vidu očuvanje demokratskih vrijednosti i zaštitu kulturne raznolikosti, promicanje relevantne digitalne javne infrastrukture i rješenja e-upravljanja kao što su okviri za digitalni identitet kojima se štiti privatnost te jačanje kapaciteta kibernetičke sigurnosti i kibernetičke obrane;

- n) poticanje **održive** energetske tranzicije i promicanje **održive** energetske sigurnosti; ulaganje u energetske povezanost i obnovljive izvore energije; promicanje upotrebe čistih i **održivih** izvora energije u industriji i prometu. promicanje integracije lanca vrijednosti Unije;
- o) jačanje zaštite okoliša, **uključujući borbu protiv onečišćenja**, povećanje otpornosti na klimatske promjene, brži prelazak na klimatsku [...] **neutralnost**, pozitivnu bioraznolikost te uključivo zeleno, plavo i kružno gospodarstvo, jačanje borbe protiv kaznenih djela protiv okoliša, **među ostalim na moru**;
- p) jačanje gospodarskog i socijalnog razvoja i uključivosti, pri čemu su u prvom planu žene, djeca [...], mladi i **osobe s invaliditetom**, što će se među ostalim postići sprečavanjem odljeva mozgova, podupiranjem ranjivih zajednica, promicanjem ravnopravnosti, kulturnom uključenošću, kvalitetnim obrazovanjem, **što uključuje sveobuhvatni spolni odgoj**, osposobljavanjem, prekvalificiranjem i usavršavanjem te podupiranjem politika zapošljavanja, radničkih prava, **međunarodnih radnih standarda, uključujući temeljne radne standarde MOR-a, i međunarodnih standarda u području okoliša te načela poslovanja i ljudskih prava** i djelotvornih sustava socijalne zaštite;
- q) jačanje partnerstava u području sigurnih migracija i mobilnosti kojima se dobro upravlja, **podupiranje sveobuhvatnog pristupa zakonitim migracijama i mobilnosti i njihovoj provedbi te rješavanje pitanja nezakonitih migracija, među ostalim** putem strukturiranih rasprava o migracijama [...]. Ako je primjenjivo i pod uvjetom da su uspostavljeni uvjeti za sigurnu mobilnost kojom se dobro upravlja, razvoj i podupiranje provedbe postojećih režima putovanja bez viza, putem dijaloga o liberalizaciji viznog režima te bilateralnim ili regionalnim sporazumima i dogovorima s partnerskim zemljama; **poticanje suradnje u području sigurnog, dostojanstvenog, održivog i djelotvornog vraćanja, ponovnog prihvata i reintegracije migranata, kao i kontinuiranog pristupa zaštiti i potpori izbjeglicama i zajednicama domaćinima u zemljama koje su domaćini velikom broju izbjeglica**;

- r) poticanje uspostave međuljudskih partnerstava na temelju zajedničkih interesa i promicanje suradnje u području obrazovanja, kulture, sporta, istraživanja i inovacija, kao i uzajamno korisne mobilnosti ljudi;
  - s) **suradnja s civilnim društvom i njegovo osnaživanje te promicanje njegova smislenog doprinosa demokratskom upravljanju i održivom razvoju**, jačanje njegova kapaciteta za praćenje provedbe reformi, podupiranje stvaranja poticajnog okruženja za organizacije civilnog društva, promicanje i jačanje pluralizma, neovisnosti i profesionalnosti slobodnih i neovisnih medija, **olakšavanje pristupa pouzdanim informacijama**, te poboljšanje digitalne i medijske pismenosti;
  - t) pomoć u ublažavanju izazova koje su sa sobom donijeli agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i **svi** pokušaji destabilizacije partnerskih zemalja te borba protiv dezinformacija, hibridnih i **kibernetičkih prijetnji** i inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama, posebno od strane Rusije, koji su usmjereni protiv suvereniteta, demokratskih procesa i institucija partnerskih zemalja, kao i protiv Unije i njezinih vrijednosti[...];
  - u) poboljšanje poznavanja, razumijevanja i percepcije Europske unije u partnerskim zemljama putem strateške komunikacije[...];
  - v) **mobiliziranje privatnog financiranja za održivi razvoj te klimatsku i energetska tranziciju, među ostalim razvojem i povećanjem inovativnog financiranja;**
  - w) **podupiranje inicijativa u okviru strateškog pristupa EU-a crnomorskoj regiji, zajedno s istočnim partnerstvom.**
- (3) Potpora Ukrajini u odnosu na posljedice ruskog agresivnog rata
- a) pomaganje u održavanju makrofinancijske stabilnosti Ukrajine i svladavanje ograničenja povezanih s njezinim vanjskim i unutarnjim financiranjem kako bi se [...] **pružila pomoć** kontinuiranom funkcioniranju ukrajinske države;

- b) podupiranje **reformi**, oporavka, obnove i modernizacije Ukrajine, u skladu s njezinim putem prema pristupanju, ublažavanjem socijalnih, gospodarskih, sigurnosnih i okolišnih posljedica agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine i doprinosom **jačanju demokratskih institucija** te ponovnoj izgradnji ključne infrastrukture, uključujući **održivu** energetska, prometna, **socijalna** i digitalna infrastrukturu te infrastrukturu za **aktivnosti razminiranja**, čime se doprinosi socijalnoj koheziji, otpornosti i poslijeratnom oporavku slobodnog, kulturno dinamičnog ukrajinskog društva, među ostalim podupiranjem kulture i kulturne baštine te stvaranjem socijalnih i gospodarskih uvjeta za **dobrovoljni** povratak interno raseljenih osoba i osoba pod privremenom zaštitom u Ukrajinu kada to uvjeti dopuste te reintegracijom veterana[...];
- c) podupiranje nastojanja za utvrđivanje odgovornosti u kontekstu agresivnog rata Rusije, uključujući pomoć u istrazi i kaznenom progonu međunarodnih zločina počinjenih u Ukrajini i protiv nje, posebno u vezi sa zločinom agresije, te za tranzicijsko pravosuđe i mehanizme odgovornosti, uključujući **Međunarodno povjerenstvo za ocjenu zahtjeva za naknadu štete za Ukrajinu** i Posebni sud za zločin agresije protiv Ukrajine.

Prilog II. B – Bliski istok, sjeverna Afrika i Perzijski zaljev

- (1) Jačanje strateških partnerstava na regionalnoj i nacionalnoj razini
- a) intenziviranje partnerstava s regijama Bliskog istoka, sjeverne Afrike i Perzijskog zaljeva jačom političkom predanošću i s ciljem postizanja zajedničkog prostora mira, blagostanja i stabilnosti u mediteranskoj regiji;
- b) razvoj uzajamno korisnih prilagođenih partnerstava, među ostalim putem formalnih bilateralnih sporazuma te bilateralnih i regionalnih dijaloga i **okvira**, na temelju utjecaja i lokalne odgovornosti Unije, čime se doprinosi strateškim interesima Unije i promiču vrijednosti Unije;

- c) podupiranje provedbe sporazuma o pridruživanju ili drugih postojećih i budućih sporazuma te zajednički dogovoreni dokumenata sa zemljama južnog susjedstva kako su navedene u Prilogu I.;
- d) poboljšanje poznavanja, razumijevanja i percepcije Europske unije u partnerskim zemljama putem strateške komunikacije[...];
- e) **podupiranje provedbe Pakta za Mediteran i drugih relevantnih strategija za regiju.**
- (2) Jačanje sigurnosti, mira, otpornosti, **sprečavanja sukoba**, obnove i pripravnosti
- a) podupiranje i promicanje mira, stabilnosti, sigurnosti, odgovora na krizu, sprečavanja sukoba, stabilizacije, posredovanja, političke tranzicije i pomirenja;
- b) podupiranje potreba povezanih sa socioekonomskim oporavkom, obnovom i rekonstrukcijom nakon sukoba **te međukulturnim dijalogom**;
- c) doprinos otpornosti partnerskih zemalja, podupiranje i jačanje djelovanja usmjerenih na povezanost humanitarne pomoći, razvoja i mira, **aktivnosti razminiranja**, rješavanje pitanja nestabilnosti i potreba za obnovom, kao i [...] **makroekonomske stabilnosti**;
- d) podupiranje sigurnosti u područjima od zajedničkog interesa, kao što su zdravstvo[...], pomorska sigurnost i sigurnost **kritične infrastrukture**, borba protiv organiziranog kriminala, borba protiv terorizma te **podupiranje** kibernetičke sigurnosti i izgradnja kibernetičkih kapaciteta;
- e) jačanje suradnje u području financiranja terorizma i organiziranog kriminala i sprečavanja pranja novca, pravosudne suradnje, **kaznenog progona i** borbe protiv **terorizma**, radikalizacije[...], nasilnog ekstremizma, hibridnih i kibernetičkih prijetnji, [...]nekažnjavanja, korupcije[...] i organiziranog kriminala[...];

- f) doprinos sprečavanju izbjegavanja Unijinih mjera ograničavanja[...];
  - g) **promicanje potpunog, ravnopravnog i smislenog sudjelovanja žena na svim razinama mirovnih procesa i sprečavanja sukoba te obnove nakon sukoba provedbom Programa o ženama, miru i sigurnosti.**
- (3) Promicanje i zaštita demokracije, vladavine prava, ljudskih prava, **rodne ravnopravnosti**, dobrog upravljanja, ljudskog razvoja i međuljudskih odnosa
- a) jačanje javnih institucija i gospodarskih/demokratskih sustava upravljanja, među ostalim nadzorom, provedbom te sprečavanjem i borbom protiv korupcije i vanjskog upletanja; podupiranje djelotvornosti javnih financija, transparentnosti i odgovornosti;
  - b) **suradnja s civilnim društvom i promicanje njegova smislenog doprinosa demokratskom upravljanju, među ostalim putem parlamentarne skupštine, i održivom razvoju;** zaštita prostora za civilno društvo i civilne i nedržavne aktere te neovisne medije i **olakšavanje pristupa pouzdanim informacijama;** podupiranje **demokratske otpornosti, među ostalim** borbe protiv inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama **te dezinformacija**, podupiranje lokalnih i regionalnih kapaciteta za zaštitu ljudskih prava, uključujući nacionalne institucije za ljudska prava;
  - ba) **zaštita i promicanje ljudskih prava; jačanje poštovanja međunarodnog prava, među ostalim međunarodnog prava o ljudskim pravima i međunarodnog humanitarnog prava s posebnim naglaskom na zaštiti osoba u najranjivijem položaju;**
  - c) zaštita i promicanje [...]rodne ravnopravnosti, prava **djeteta**, prava osoba s invaliditetom, **suzbijanje svih oblika seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja** te borba protiv dječjeg rada i diskriminacije na bilo kojoj osnovi; **podupiranje i zaštita potpune kontrole svih pojedinaca nad vlastitim spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravima, u skladu s člankom 9. stavkom 6.;**

- d) poboljšanje kvalitete i relevantnosti obrazovanja, zdravlja i **pravednog** pristupa zdravstvenim proizvodima, **zdravstvenim uslugama** i sustavima socijalne zaštite; poticanje univerzalnog zdravstvenog osiguranja;
  - e) poticanje uspostave međuljudskih partnerstava, **među ostalim putem lokalnih tijela i organizacija civilnog društva**, na temelju zajedničkih interesa i jačanje razvoja vještina suradnjom u području obrazovanja, mladih, **kulture**, istraživanja i inovacija;
  - f) osnaživanje mladih, otvaranje dostojanstvenih radnih mjesta, **podupiranje međunarodnih radnih standarda, uključujući temeljne radne standarde MOR-a, i međunarodnih standarda u području okoliša te načela poslovanja i ljudskih prava**, podupiranje stvaranja zajedničkog prostora za učenje, povezivanje vještina, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, **sveobuhvatni spolni odgoj**, visoko obrazovanje, istraživanje i inovacije;
  - g) promicanje uzajamnog razumijevanja kroz kulturu, medije, sport i turizam;
  - h) promicanje uloge kulture i međukulturnog dijaloga, kulturne raznolikosti u svim njezinim oblicima, mobilnosti i jačanja suradnje u zaštiti, očuvanju i unapređenju kulturne baštine.
- (4) Podupiranje uključivog i održivog rasta, trgovine i ulaganja u ključnu **održivu** infrastrukturu, **među ostalim ulaganjima privatnog sektora**
- a) podupiranje trgovinske politike Unije[...], trgovinskih i ulagačkih sporazuma i njihove provedbe **te trgovine unutar regije**;
  - b) stvaranje uvjeta za sudjelovanje poduzeća iz EU-a na regionalnim tržištima uklanjanjem prepreka i smanjenjem rizika podupiranjem regulatornih promjena;
  - c) promicanje poslovnih i investicijskih mogućnosti, **posebice**[...] za poduzeća iz Europske unije[...], razvoja privatnog sektora, **uključujući MSP-ove**, regulatorne konvergencije sa standardima Unije, gospodarske integracije te lokalnih i regionalnih održivih lanaca vrijednosti, **sigurnosti** i diversifikacije;

- d) poboljšanje proizvodnog i izvoznog kapaciteta regije za kritične sirovine i ulazne materijale, **s naglaskom na održivosti, lokalnoj dodatnoj vrijednosti i sigurnosti opskrbe;**
  - e) unapređivanje digitalne tranzicije kako bi se otvorile društvene i gospodarske prilike u privatnom i javnom sektoru; unapređenje sigurnih i pouzdanih **antropocentričnih** digitalnih infrastruktura radi podupiranja budućeg razvoja ključnih gospodarskih i ključnih sektora; razvoj podatkovnih gospodarstava i gospodarstava umjetne inteligencije, među ostalim podupiranjem **antropocentričnih** inovacijskih ekosustava u području umjetne inteligencije; podupiranje mjera za premošćivanje digitalnog jaza i osiguravanje dostupnih, cjenovno pristupačnih, uključivih i sigurnih rješenja za digitalnu povezivost;
  - f) poticanje korištenja jedinstvene valute Unije za trgovinu, financijske usluge i ulaganja unutar regije i u odnosu na Uniju;
  - g) jačanje održivog cestovnog, **zračnog** i pomorskog prometa i luka; promicanje pametne i održive mobilnosti, podupiranje uvođenja održivih goriva namijenjenih uporabi u prometu;
  - h) poticanje **održive** energetske tranzicije i promicanje **održive** energetske sigurnosti; ulaganje u energetske povezanost i obnovljive izvore energije; promicanje integracije lanca vrijednosti Unije s otpornim industrijskim lancima čistih tehnologija partnerskih zemalja;
  - i) podupiranje konkurentnosti i stabilnosti Unije te fleksibilan odgovor na gospodarske izazove i prilike[...];
  - j) mobiliziranje privatnog financiranja za održivi razvoj te klimatsku i energetske tranzicije, među ostalim razvojem i povećanjem inovativnog financiranja.**
- (5) Promicanje zdravih ekosustava, **preokretanje trenda gubitka bioraznolikosti** i suzbijanje klimatskih promjena **ublažavanjem i prilagodbom**
- a) povećanje kapaciteta za prilagodbu klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje; pomoć u promicanju ulaganja otpornih na klimatske promjene;

- b) razvoj održivog zelenog i plavog gospodarstva; podupiranje **pravednog** prelaska na modele kružnog gospodarstva s niskim razinama emisija i učinkovitim iskorištavanjem resursa te promicanje razvoja održive proizvodnje i održivih lanaca vrijednosti, podupiranje zelenih [...]projekata;
- c) osiguravanje zaštite [...], očuvanja i **otpornosti** okoliša i bioraznolikosti te obnove i održivog upravljanja ekosustavima, uključujući vodne sustave, zemljišta, šume i oceane; promicanje borbe protiv onečišćenja, **među ostalim na moru**, očuvanja bioraznolikosti, održivog ribarstva, **održive akvakulture** i prijelaza na održive sustave opskrbe hranom i **prehrane**, s naglaskom na pristupu povezanosti vode, energije, hrane i ekosustava; promicanje prirodnih rješenja, posebno za održivu infrastrukturu i razvoj zelenih i pametnih gradova.
- (6) Jačanje suradnje u svim aspektima migracija, mobilnosti i prisilnog raseljavanja
- a) jačanje suradnje u svim aspektima migracija i prisilnog raseljavanja, među ostalim uz pomoć agencija EU-a; jačanje lokalnih i međunarodnih partnerstava u području migracija i prisilnog raseljavanja na važnim migracijskim rutama;
- b) jačanje svih aspekata **upravljanja** migracijama i azilom; poboljšanje upravljanja granicama, uključujući kvalitetu putnih isprava i viznih sustava; [...]jačanje **borbe** protiv krijumčarenja **migranata**[...] i trgovine ljudima te poticanje suradnje u području sigurnog, dostojanstvenog [...], održivog i **djelotvornog** vraćanja, ponovnog prihvata i reintegracije migranata; kao i [...]**sprečavanje** nezakonitih migracija i prisilnog raseljavanja **te otklanjanje njihovih temeljnih uzroka u partnerstvu s dotičnim zemljama**;
- c) podupiranje sveobuhvatnog pristupa zakonitim migracijama i mobilnosti i njihove provedbe, među ostalim putem uzajamno korisnih partnerstava i razmjena talenata, poštujući nadležnosti država članica;

- d) doprinos pružanju međunarodne zaštite, uključujući pristup **dobrovoljnom** preseljenju i dodatnim mehanizmima te potpore izbjeglicama, migrantima, interno raseljenim osobama, zajednicama domaćinima te zemljama koje su domaćini velikom broju izbjeglica ili raseljenih osoba.

Prilog II.C – Supsaharska Afrika

(-1) Promicanje ljudskog razvoja i rodne ravnopravnosti

- (a) podupiranje boljeg, uključivog i pravednog pristupa obrazovanju, zdravstvenim uslugama i zdravstvenim proizvodima i poboljšanje njihove kvalitete, uključujući usluge spolnog i reproduktivnog zdravlja i sveobuhvatan spolni odgoj, te podupiranje zdravstvene sigurnosti i sigurnosti opskrbe hranom i prehrane, kao i promicanje pristupa sigurnoj opskrbi vodom, sanitarnim uslugama i uslugama povezanim s otpadom otpornima na klimatske promjene;**
- (b) poticanje socijalne uključenosti, socijalne zaštite, univerzalnog zdravstvenog osiguranja i borbe protiv nejednakosti, s naglaskom na osobama u najranjivijem položaju;**
- (c) promicanje rodne ravnopravnosti te prava i osnaživanja žena i djevojčica, sprečavanje i suzbijanje svih oblika seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, zaštita prava osoba s invaliditetom, mladih i djece te prava djeteta i borba protiv dječjeg rada; podupiranje potpune kontrole svih pojedinaca nad vlastitim spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravima, u skladu s člankom 9. stavkom 6.;**
- (d) doprinos otpornosti partnerskih zemalja, podupiranje i jačanje djelovanja usmjerenih na povezanost humanitarne pomoći, razvoja i mira, rješavanje pitanja nestabilnosti i potreba za obnovom, kao i makroekonomske stabilnosti.**

- (1) Podupiranje uključivog i održivog rasta, **sudjelovanja privatnog sektora** kojim se promiču povezivost, trgovina [...], dostojanstvena radna mjesta **te ulaganja u ključnu održivu infrastrukturu**
- a) podupiranje održive, sigurne, zaštićene i otporne infrastrukture i povezanosti, uključujući jačanje održivog i sigurnog cestovnog, željezničkog, zračnog i pomorskog prometa, promicanje pametne, uključive i održive mobilnosti te uvođenje održivih goriva namijenjenih uporabi u prometu;
  - b) jačanje digitalnog i svemirskog gospodarstva, podupiranje mjera za smanjivanje digitalnog jaza, unapređenje sigurnih i pouzdanih digitalnih infrastruktura, promicanje antropocentričnog digitalnog upravljanja, uključujući razvoj modernih sustava za upravljanje podacima i njihovu zaštitu radi sigurnog protoka podataka, razvoj podatkovnih gospodarstava i gospodarstava umjetne inteligencije, među ostalim podupiranjem inovacijskih ekosustava u području umjetne inteligencije; podupiranje kibernetičke sigurnosti i izgradnje kapaciteta u području kibernetičke sigurnosti;
  - c) poticanje **održive** energetske tranzicije i promicanje **održive** energetske sigurnosti; ulaganje u energetsku povezanost i obnovljive izvore energije; promicanje korištenja čistih izvora energije u industriji i prometu; poticanje pristupa energiji i energetske učinkovitosti;
  - d) promicanje trgovine, poslovnih i investicijskih mogućnosti, **posebice**[...] za poduzeća iz Europske unije[...], razvoja privatnog sektora, **uključujući MSP-ove**, regulatorne konvergencije sa standardima Unije, gospodarske integracije, diversifikacije i **sigurnosti** lanaca opskrbe i razvoja lokalnih i regionalnih održivih lanaca vrijednosti;
  - e) podupiranje trgovinske politike Unije te trgovinskih sporazuma i njihove provedbe;
  - f) poboljšanje kapaciteta regije za održivu proizvodnju i izvoz kritičnih sirovina i ulaznih materijala, s **naglaskom na održivosti, lokalnoj dodatnoj vrijednosti i sigurnosti opskrbe**;

- g) [...]poboljšanje **makroekonomskog i** poslovnog okružja kako bi se privukla ulaganja i potaknulo otvaranje dostojanstvenih radnih mjesta;
- h) podupiranje razvoja vještina i dostojanstvenih radnih mjesta, kao i istraživanja i inovacija; **jačanje znanstvene suradnje podupiranjem međunarodnih radnih standarda, uključujući temeljne radne standarde MOR-a, i međunarodnih standarda u području okoliša te načela poslovanja i ljudskih prava;**
- i) podupiranje konkurentnosti Unije i fleksibilnog odgovora na gospodarske izazove i prilike;
- j) poticanje upotrebe jedinstvene valute Unije za trgovinu, financijske usluge i ulaganja unutar regije i u odnosu na Uniju[...];
- k) **mobiliziranje privatnog financiranja za održivi razvoj te klimatsku i energetska tranziciju, među ostalim razvojem i povećanjem inovativnog financiranja.**

(2) [...]

- a) [...]
- b) [...]
- c) [...]
- d) [...]

- (3) [...]Borba protiv klimatskih promjena i prilagodba njima te zaštita okoliša i biološke raznolikosti
- a) [...]podupiranje ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima, pripravnosti na katastrofe, smanjenja rizika i otpornosti društva, s posebnim naglaskom na najugroženijim zemljama kao što su najmanje razvijene zemlje i male otočne države u razvoju;
  - b) [...]poticanje [...]sprečavanja i smanjivanja onečišćenja, među ostalim na moru, i osiguravanje zaštite i očuvanja okoliša i bioraznolikosti, preokretanja trenda gubitka bioraznolikosti te obnove i održivog upravljanje ekosustavima, uključujući vodne sustave, zemljišta, šume i oceane;
  - c) [...]promicanje prirodnih rješenja za održivu infrastrukturu i gradove, održivo zeleno, plavo i kružno gospodarstvo, uključujući biogospodarstvo;
  - d) podupiranje [...]održive i otporne poljoprivrede i prehrambenih sustava, uključujući agroekologiju i [...]agrošumarstvo, održivo ribarstvo i održivu akvakulturu.

- (4) [...]Jačanje suradnje u svim aspektima migracija, mobilnosti i prisilnog raseljavanja
- a) [...]sprečavanje nezakonitih migracija i prisilnog raseljavanja te otklanjanje njihovih temeljnih uzroka;
  - b) jačanje upravljanja migracijama, poboljšanje upravljanja granicama, kvalitete putnih isprava i viznih sustava, borba protiv krijumčarenja migranata i trgovine ljudima te poticanje [...]suradnje u području sigurnog, dostojanstvenog, održivog i djelotvornog vraćanja, ponovnog prihvata i reintegracije nezakonitih migranata;
  - c) podupiranje i promicanje [...]upotrebe zakonitih kanala migracija i mobilnosti te poticanje doprinosa dijaspore razvoju zemalja podrijetla;
  - d) [...]pružanje potpore [...]tražiteljima azila, izbjeglicama, interno raseljenim osobama i osobama bez državljanstva, posebno najranjivijim migrantima uključujući djecu, kao i [...]zajednicama domaćinima, te promicanje njihova pristupa zaštiti i trajnim rješenjima, uključujući dobrovoljnu repatrijaciju, lokalnu integraciju i pristup dobrovoljnom preseljenju, kao i dodatne mehanizme.

- (5) Promicanje i zaštita demokracije, vladavine prava, ljudskih prava i dobrog upravljanja
- a) zaštita i promicanje ljudskih prava, posebice zaštita najranjivijih skupina, te demokracije, zaštita prostora za organizacije civilnog društva i podupiranje slobode i pluralizma medija, **kao i olakšavanje pristupa pouzdanim informacijama; borba protiv dezinformacija i inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama;**
  - b) podupiranje vladavine prava i dobrog upravljanja, uključujući transparentnost, odgovornost, institucijski nadzor, provedbu i prostor za građansko djelovanje te sprečavanje i borbu protiv korupcije i nezakonite trgovine, uključujući nezakonite financijske tokove;
  - c) jačanje poštovanja ljudskih prava i međunarodnog prava, **među ostalim međunarodnog prava o ljudskim pravima i međunarodnog humanitarnog prava**, s posebnim naglaskom na zaštiti najranjivijih skupina;
  - d) promicanje poštovanja načela ravnopravnosti i nediskriminacije.
- (6) Doprinos stabilnosti, miru i sigurnosti
- a) priprema za krizne situacije, krizne situacije u nastajanju i situacije nakon krize te učinkovit odgovor na njih;
  - b) podupiranje [...] **izgradnje mira**, posredovanja, stabilnosti i sprečavanja sukoba **te aktivnosti razminiranja;**
  - c) povećanje stabilnosti i sigurnosti putem pravosudne suradnje, borbe protiv nekažnjavanja, organiziranog kriminala, kibernetičkih i hibridnih prijetnji, **radikalizacije**, nasilnog ekstremizma i terorizma te **jačanje pomorske sigurnosti u skladu s međunarodnim pravom, među ostalim Konvencijom UN-a o pravu mora;**
  - d) doprinos sprečavanju izbjegavanja Unijinih mjera ograničavanja[...];

- e) **promicanje potpunog, ravnopravnog i smislenog sudjelovanja žena na svim razinama mirovnih procesa i sprečavanja sukoba te obnove nakon sukoba provedbom Programa o ženama, miru i sigurnosti.**

(7) Jačanje partnerstava

- a) Poticanje regionalne i međuregionalne integracije, suradnje, **trgovine**, dijaloga i inicijativa, **među ostalim s dugoročnim ciljem trgovinskog sporazuma između AU-a i EU-a, podupiranje trgovine unutar Afrike i kontinentalnog područja slobodne trgovine u Africi;**
- b) promicanje političkog dijaloga s Organizacijom [...] **afričkih**, karipskih i pacifičkih država, Afričkom unijom i regionalnim organizacijama;
- c) promicanje međukulturnog dijaloga i suradnje, twinninga (povezivanja), mobilnosti, razmjene te programa za vodstvo; promicanje uloge kulturne raznolikosti u svim njezinim oblicima i jačanja suradnje u zaštiti, očuvanju i unapređenju kulturne baštine;
- d) poticanje uspostave međuljudskih partnerstava na temelju zajedničkih interesa i jačanje razvoja vještina suradnjom u području **klime, mira i sigurnosti, zdravstva**, obrazovanja, mladih, kulture, sporta, istraživanja i inovacija;
- e) [...] **jačanje** suradnje s civilnim društvom, **promicanje njegova smislenog doprinosa demokratskom upravljanju i održivom razvoju, osiguravanje suradnje s lokalnim tijelima i privatnim sektorom te jačanje institucija državnih i lokalnih tijela i njihovih učinkovitih operacija u skladu s njihovim mandatima;**
- f) poboljšanje poznavanja, razumijevanja i percepcije Europske unije u partnerskim zemljama putem strateške komunikacije.

- (1) Podupiranje uključivog i održivog rasta, dostojanstvenih radnih mjesta[...], digitalne transformacije, **gospodarske sigurnosti i ulaganja u ključnu održivu infrastrukturu**
- a) podupiranje održive, sigurne, zaštićene i otporne infrastrukture i prometne povezanosti, uključujući cestovni, željeznički, zračni i pomorski promet i promicanje pametne, uključive i održive mobilnosti te uvođenje održivih goriva namijenjenih uporabi u prometu, **među ostalim olakšavanjem ulaganja privatnog sektora;**
  - b) promicanje trgovine, poslovnih i investicijskih mogućnosti, **posebice[...]** među ostalim za poduzeća iz Europske unije[...], razvoja privatnog sektora, **uključujući MSP-ove**, regulatorne konvergencije sa standardima Unije, gospodarske integracije, diversifikacije lanaca opskrbe te lokalnih i regionalnih održivih lanaca vrijednosti;
  - c) jačanje regionalne integracije, trgovine unutar regije, poslovnog dijaloga i dijaloga između poduzeća i vlade na regionalnoj i međuregionalnoj razini;
  - d) poticanje korištenja jedinstvene valute Unije za trgovinu, financijske usluge i ulaganja unutar regije i u odnosu na Uniju;
  - e) promicanje sigurnog digitalnog i svemirskog gospodarstva, podupiranje mjera za smanjivanje digitalnog jaza, unapređenje sigurnih i pouzdanih digitalnih infrastruktura, promicanje antropocentričnog digitalnog upravljanja, uključujući razvoj modernih sustava za upravljanje podacima i njihovu zaštitu radi sigurnog protoka podataka;
  - f) olakšavanje i jačanje ulaganja u kritične sirovine i sirovine, održive i konkurentne politike o vađenju i obradi minerala, **s naglaskom na održivosti, lokalnoj dodanoj vrijednosti i sigurnosti opskrbe;**
  - g) podupiranje trgovinske politike Unije te trgovinskih sporazuma i njihove provedbe;

- h) jačanje uključivog i pravednog prelaska na zeleno i digitalno gospodarstvo te promicanje digitalnog upravljanja i e-usluga, kao i transparentnosti i djelotvornosti javnih financija;
- i) poticanje razvoja vještina i dostojanstvenih radnih mjesta, kao i istraživanja i inovacija, podupiranje međunarodnih **standarda** rada, **uključujući temeljne radne standarde MOR-a, i međunarodnih** standarda u području okoliša te načela poslovanja i ljudskih prava;
- j) podupiranje konkurentnosti Unije i fleksibilnog odgovora na gospodarske izazove i prilike;
- k) **mobiliziranje privatnog financiranja za održivi razvoj te klimatsku i energetske tranziciju, među ostalim razvojem i povećanjem inovativnog financiranja.**

(2) Borba protiv klimatskih promjena te zaštita okoliša i bioraznolikosti

- a) poticanje zaštite i očuvanja okoliša i bioraznolikosti te osiguravanje održivog upravljanja i obnove prirodnih resursa, **prevencije i smanjenja onečišćenja, među ostalim na moru**, očuvanja bioraznolikosti, uključujući vodne sustave, zemljišta, šume i oceane;
- b) poticanje održivog zelenog, plavog i kružnog gospodarstva, uključujući biogospodarstvo, zelene i pametne gradove te pristup sigurnoj opskrbi vodom otpornoj na klimatske promjene, sanitarnim uslugama i uslugama povezanima s otpadom;
- c) podupiranje suradnje u području okolišnih pitanja, održive energetske tranzicije i poboljšane regionalne energetske povezanosti, kao i promicanje pristupa energiji, obnovljive energije i energetske učinkovitosti; promicanje upotrebe čistih i **održivih** izvora energije u industriji i prometu;

- d) podupiranje regionalnih inicijativa te napora i planova partnerskih zemalja u ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama, pripravnost na katastrofe i smanjenje rizika kako bi se poduprle njihove obveze u pogledu klimatskih promjena i bioraznolikosti, s posebnim naglaskom na najranjivijim skupinama, posebno najslabijim razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju;
- e) jamčenje sigurnosti opskrbe hranom i prehrane, održive i otporne poljoprivrede te održivog ribarstva[...] i **akvakulture**.
- (3) Promicanje ljudskog razvoja i rodne ravnopravnosti
- a) podupiranje **boljeg, uključivog i pravednog** pristupa obrazovanju, [...] **zdravstvenim** uslugama i zdravstvenim proizvodima i poboljšanje njihove kvalitete, **uključujući usluge spolnog i reproduktivnog zdravlja i sveobuhvatan spolni odgoj** te prehranu;
- b) poticanje socijalne uključenosti, socijalne zaštite, univerzalnog zdravstvenog osiguranja i borbe protiv nejednakosti, posebno u pogledu najranjivijih skupina;
- c) promicanje rodne ravnopravnosti te prava i osnaživanja žena i djevojčica, zaštita prava osoba s invaliditetom i **prava djeteta**[...] te borba protiv dječjeg rada, sprečavanje i suzbijanje [...] **svih oblika seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja; podupiranje i zaštita potpune kontrole svih pojedinaca nad vlastitim spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravima, u skladu s člankom 9. stavkom 6.;**
- d) doprinos otpornosti partnerskih zemalja, podupiranje i jačanje djelovanja usmjerenih na povezanost humanitarne pomoći, razvoja i mira, rješavanje pitanja nestabilnosti i potreba za obnovom, kao i [...] **makroekonomske stabilnosti**.

- (4) Jačanje suradnje u svim aspektima migracija, mobilnosti i prisilnog raseljavanja, **među ostalim vraćanja i ponovnog prihvata**
- a) [...] **sprečavanje** nezakonitih migracija i prisilnog raseljavanja **te otklanjanje njihovih temeljnih uzroka, posebno u suradnji s partnerskim zemljama koje su domaćini velikom broju izbjeglica i/ili raseljenih osoba;**
  - b) jačanje svih aspekata upravljanja migracijama, poboljšanje upravljanja granicama, među ostalim kvalitete putnih isprava i viznih sustava, borba protiv krijumčarenja migranata i trgovine ljudima te poticanje suradnje u području sigurnog, dostojanstvenog [...], održivog **i djelotvornog** vraćanja, ponovnog prihvata i reintegracije nezakonitih migranata;
  - c) podupiranje i promicanje upotrebe zakonitih kanala migracija i mobilnosti te poticanje doprinosa dijaspore razvoju zemalja podrijetla;
  - d) pružanje potpore tražiteljima azila, izbjeglicama, interno raseljenim osobama i osobama bez državljanstva, posebno najranjivijim migrantima uključujući djecu, kao i zajednicama domaćinima, te promicanje njihova pristupa zaštiti i trajnim rješenjima, uključujući dobrovoljnu repatrijaciju, lokalnu integraciju i pristup **dobrovoljnom** preseljenju, kao i dodatne mehanizme.
- (5) Promicanje i zaštita demokracije, vladavine prava, ljudskih prava i dobrog upravljanja
- a) podupiranje demokracije, vladavine prava, dobrog upravljanja, transparentnosti i odgovornosti, zaštita prostora za građansko djelovanje, sprečavanje i borba protiv korupcije i nekažnjavanja te neovisni, odgovorni i učinkoviti pravosudni sustavi;
  - b) podupiranje i osiguravanje suradnje s organizacijama civilnog društva, **promicanje njihova smislenog doprinosa demokratskom upravljanju i održivom razvoju; podupiranje** slobode medija, **olakšavanje pristupa pouzdanim informacijama** i osnaživanje mladih u svim područjima politika i institucionalnim procesima;

- c) promicanje poštovanja **međunarodnog prava, među ostalim međunarodnog prava** o ljudskim pravima i međunarodnog humanitarnog prava, načela jednakosti i nediskriminacije, s posebnim naglaskom na zaštiti najugroženijih osoba.
- (6) Doprinos stabilnosti, miru i sigurnosti
- a) priprema za krizne situacije, krizne situacije u nastajanju i situacije nakon krize te učinkovit odgovor na njih;
- b) podupiranje [...] **izgradnje mira**, posredovanja, stabilnosti i sprečavanja sukoba te **aktivnosti razminiranja i promicanje potpunog, ravnopravnog i smislenog sudjelovanja žena na svim razinama mirovnih procesa i sprečavanja sukoba te obnove nakon sukoba provedbom Programa o ženama, miru i sigurnosti**;
- c) povećanje stabilnosti i sigurnosti putem pravosudne suradnje, **gospodarske sigurnosti, pomorske sigurnosti**, borbe protiv hibridnih i kibernetičkih prijetnji, **dezinformacija, inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama**, organiziranog kriminala, nezakonite trgovine, **radikalizacije**, nasilnog ekstremizma i terorizma;
- ca) **jačanje sigurnosnih partnerstava radi promicanja regionalne sigurnosne strukture koja se temelji na međunarodnom pravu, uključujući Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravu mora**;
- d) doprinos sprečavanju izbjegavanja Unijinih mjera ograničavanja.
- (7) Jačanje partnerstava
- a) poticanje regionalne i međuregionalne integracije, suradnje, dijaloga i inicijativa;
- b) promicanje političkog dijaloga s Organizacijom [...] **afričkih**, karipskih i pacifičkih država;
- c) promicanje uloge kulture i međukulturnog dijaloga, kulturne raznolikosti u svim njezinim oblicima i jačanja suradnje u zaštiti, očuvanju i unapređenju kulturne baštine;

- d) poticanje uspostave međuljudskih partnerstava na temelju zajedničkih interesa i jačanje razvoja vještina suradnjom u području **zdravstva**, obrazovanja, mladih, kulture, sporta, istraživanja i inovacija;
- e) [...] **jačanje** suradnje s civilnim društvom, lokalnim tijelima i privatnim sektorom te jačanje institucija državnih i lokalnih tijela i njihovih djelotvornih operacija u skladu s njihovim mandatom;
- f) poboljšanje poznavanja, razumijevanja i percepcije Europske unije u partnerskim zemljama putem strateške komunikacije.

Prilog II.E – Sjeverna i Južna Amerika i Karibi

- (1) Unapređivanje programa pravedne zelene i digitalne tranzicije za održivi razvoj
  - a) razvoj lokalne dodane vrijednosti i biregionalnih lanaca vrijednosti, [...] među ostalim u pogledu čiste energije i **održive** energije i kritičnih sirovina i ulaznih materijala)[...], uključiv i održiv rast, **trgovina, razvoj privatnog sektora, uključujući MSP-ove**, promicanje razvoja održive proizvodnje i lanaca vrijednosti, istraživanja i inovacija te dostojanstvenih radnih mjesta, oslanjajući se na europsku tehnologiju za diversifikaciju gospodarstava a **i podupiranje međunarodnih radnih standarda, uključujući temeljne radne standarde MOR-a, i međunarodnih standarda u području okoliša te načela poslovanja i ljudskih prava;**
  - b) poticanje ulaganja koja se temelje na vrijednostima kako bi se zadovoljile infrastrukturne potrebe u klimatski neutralnom i otpornom gospodarstvu s pozitivnim učinkom na prirodu koje ispunjava visoke okolišne, socijalne i upravljačke standarde;
  - c) razvoj održivog financiranja za privlačenje međunarodnih ulagača i promicanje zelenih ulaganja;
  - ca) **mobiliziranje privatnog financiranja za održivi razvoj te klimatsku i energetske tranziciju, među ostalim razvojem i povećanjem inovativnog financiranja;**

- d) poticanje pravednog prijelaza na održivo zeleno, plavo, digitalno i kružno gospodarstvo, podupiranje dekarbonizacije i učinkovitosti resursa u poljoprivredi, prometu, šumarstvu i energetici, uz istodobno podupiranje prilagodbe klimatskim promjenama;
- e) podupiranje održive, sigurne, zaštićene i otporne infrastrukture i prometne povezanosti, uključujući cestovni, željeznički, zračni i pomorski promet te uvođenje održivih goriva namijenjenih uporabi u prometu;
- f) poboljšanje proizvodnog i izvoznog kapaciteta regije za kritične sirovine i ulazne materijale, **s naglaskom na održivosti, lokalnoj dodatnoj vrijednosti i sigurnosti opskrbe**[...];
- g) promicanje smanjenja onečišćenja te zaštita, očuvanje, obnova i osiguravanje održivog upravljanja ekosustavima, kao što su vodni sustavi, zemljišta, šume i oceani; razvoj održivih sustava opskrbe hranom **i prehrane, pristupa sigurnoj opskrbi vodom otpornoj na klimatske promjene i učinkovitosti potrošnje vode**, održivog ribarstva **i akvakulture**, prirodnih rješenja, borbe protiv gubitka šuma i bioraznolikosti;
- h) unapređenje digitalne transformacije i **pouzdan**e sigurne digitalne povezivosti otporne na kibernetičke prijetnje, među ostalim kako bi se smanjio digitalni jaz i rodni jaz, promicanje svemirskog gospodarstva, sigurnog protoka podataka i upotrebe svemirskih podataka, u skladu sa standardima EU-a;
- i) podupiranje konkurentnosti Unije i fleksibilnog odgovora na gospodarske izazove i prilike;
- j) promicanje pravedne tranzicije, uključivih društava i borbe protiv nejednakosti u svim njihovim oblicima, poboljšanje cjenovno pristupačnog i jednakog pristupa razvoju vještina te univerzalan pristup zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti;
- k) poticanje **održive** energetske tranzicije i promicanje **održive** energetske sigurnosti; ulaganje u energetske povezanost i obnovljive izvore energije; promicanje upotrebe [...] **održivih** izvora energije u industriji i prometu.

- (2) Uvođenje zajedničkog programa EU-a i zemalja Latinske Amerike i karipskih zemalja za trgovinu i ulaganja
- a) poboljšanje uvjeta za održiva ulaganja i razvoj privatnog sektora uz pomoć povoljnijeg poslovnog i regulatornog okruženja, promicanje poslovnih i investicijskih mogućnosti, **posebice** [...] za poduzeća iz Europske unije[...] te regulatorna konvergencija sa standardima Unije;
  - b) poticanje trgovine robom koja podliježe zakonodavstvu povezanom sa zelenim planom EU-a;
  - c) poticanje zajedničkih pothvata, izvoza i stvaranja dostojanstvenih radnih mjesta u [...] **MSP-ovima**;
  - d) osiguravanje provedbe trgovinskih sporazuma i sporazuma o pridruživanju, među ostalim putem tehničke pomoći i sudjelovanja poduzeća;
  - e) poticanje upotrebe jedinstvene valute Unije za trgovinu, financijske usluge i ulaganja unutar regije i u odnosu na Uniju.
- (3) Jačanje pravosuđa, sigurnosti građana i borbe protiv transnacionalnog organiziranog kriminala, doprinos stabilnosti, miru i sigurnosti
- a) podupiranje suradnje i koordinacije u borbi protiv transnacionalnog organiziranog kriminala i financijskih tokova koje on stvara, izgradnja veza između pravosudnih i sigurnosnih institucija na temelju konvergencije i usklađivanja politika i instrumenata vladavine prava;
  - b) jačanje kapaciteta partnerskih zemalja za odgovor na učinke sigurnosnih i kibernetičkih prijetnji te bolju zaštitu građana i najranjivijih skupina;
  - c) jačanje kapaciteta partnerskih zemalja za zaštitu lanaca vrijednosti i logistike;
  - d) priprema za krizne situacije, krizne situacije u nastajanju i situacije nakon krize te učinkovit odgovor na njih;

- e) podupiranje [...] **izgradnje** mira, posredovanja, stabilnosti i sprečavanja sukoba te **aktivnosti razminiranja**, jačanje biregionalnog **partnerstva** u području sigurnosti i pravosuđa;
- f) povećanje stabilnosti i sigurnosti, **među ostalim pomorske sigurnosti**, borbom protiv hibridnih prijetnji i kibernetičkih prijetnji, nekažnjavanja, korupcije, nezakonite trgovine, **nezakonitog gospodarstva**, nasilnog ekstremizma i terorizma;
- g) doprinos sprečavanju izbjegavanja Unijinih mjera ograničavanja[...];
- h) **promicanje potpunog, ravnopravnog i smislenog sudjelovanja žena na svim razinama mirovnih procesa i sprečavanja sukoba te obnove nakon sukoba provedbom Programa o ženama, miru i sigurnosti.**
- (4) Promicanje ljudskih prava, ljudskog razvoja, **rodne ravnopravnosti**, demokracije, **dobrog upravljanja** i vladavine prava
- a) zaštita i promicanje ljudskih prava **i međunarodnog prava, među ostalim međunarodnog prava o ljudskim pravima i međunarodnog humanitarnog prava**, posebice zaštita **osoba u najranjivijem položaju**, demokracije, vladavine prava i dobrog upravljanja, uključujući odgovornost, te sprečavanje i borba protiv korupcije, među ostalim u vezi s organiziranim kriminalom;
- b) promicanje rodne ravnopravnosti te prava i osnaživanja žena i djevojčica, sprečavanje i suzbijanje [...] **svih oblika seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja**, kao i promicanje osnaživanja mladih u svim područjima politika i institucionalnim procesima; **podupiranje potpune kontrole svih pojedinaca nad vlastitim spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravima, u skladu s člankom 9. stavkom 6.;**

- c) zaštita prostora za civilno društvo, **promicanje njegova smislenog doprinosa demokratskom upravljanju i održivom razvoju** te podupiranje slobode i pluralizma medija i **olakšavanje pristupa pouzdanim informacijama; borba protiv dezinformacija i inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama;**
- d) podupiranje boljeg, **uključivog i pravednog pristupa** obrazovanju, zdravstvenim uslugama i zdravstvenim proizvodima i poboljšanje njihove kvalitete, **uključujući usluge spolnog i reproduktivnog zdravlja i sveobuhvatan spolni odgoj** te podupiranje sigurnosti opskrbe hranom i prehrane, pristupa sigurnoj opskrbi vodom otpornoj na klimatske promjene te učinkovitosti potrošnje vode, uključujući sanitarne uvjete za sve i usluge povezane s otpadom, zaštita prava osoba s invaliditetom i **prava djeteta[...]** te borba protiv dječjeg rada;
- e) poticanje socijalne uključenosti, socijalne zaštite i borbe protiv nejednakosti, posebno u pogledu najranjivijih skupina;
- f) jačanje suradnje u području **mobilnosti ljudi i upravljanja migracijama**, uključujući [...] **borbu protiv krijumčarenja migranata[...]** i **trgovine ljudima** te **poticanje suradnje u području sigurnog, dostojanstvenog, održivog i djelotvornog vraćanja, ponovnog prihvata i reintegracije;**
- g) doprinos otpornosti partnerskih zemalja, podupiranje i jačanje djelovanja usmjerenih na povezanost humanitarne pomoći, razvoja i mira, rješavanje problema nestabilnosti i potreba za obnovom, kao i [...] **makroekonomske stabilnosti.**

(5) Jačanje partnerstava

- a) promicanje biregionalnog partnerstva EU-a sa zemljama Latinske Amerike i karipskim zemljama;
- b) poticanje regionalne i međuregionalne integracije, povezivosti i suradnje;
- c) promicanje političkog dijaloga s Organizacijom [...] **afričkih**, karipskih i pacifičkih država;

- d) promicanje uloge kulture i međukulturnog dijaloga, kulturne raznolikosti u svim njezinim oblicima i jačanja suradnje u zaštiti, očuvanju i unapređenju kulturne baštine;
- e) poticanje uspostave međuljudskih partnerstava na temelju zajedničkih interesa i jačanje razvoja vještina suradnjom u području **zdravstva**, obrazovanja, mladih, kulture, sporta te istraživanja i inovacija;
- f) osiguravanje suradnje s civilnim društvom, lokalnim tijelima i privatnim sektorom te jačanje institucija državnih i lokalnih tijela i njihovih djelotvornih operacija u skladu s njihovim mandatom;
- g) poboljšanje poznavanja, razumijevanja i percepcije Europske unije u partnerskim zemljama putem strateške komunikacije.

Prilog II.F – Globalno

(1) Podupiranje ljudskog razvoja

- a) sprečavanje i suzbijanje **globalnih** prijetnji zdravlju, kao što su pandemije i antimikrobna otpornost, **primjenom pristupa „jedno zdravlje”**, jačanje zdravstvenih sustava i zdravstvene jednakosti, promicanje univerzalnog zdravstvenog osiguranja i **podupiranje potpune kontrole svih pojedinaca** nad vlastitim spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravima, **u skladu s člankom 9. stavkom 6.;**
- b) podupiranje uključivog, pravednog i kvalitetnog obrazovanja i vještina, **što uključuje sveobuhvatni spolni odgoj** i vještine, među ostalim putem globalnih inicijativa i istraživanja;
- c) promicanje rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena i djevojčica te suzbijanje nejednakosti; **suzbijanje svih oblika seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja;**
- d) zaštita djece i mladih, promicanje angažmana i osnaživanja mladih kao i osoba s invaliditetom;

- e) usmjeravanje i doprinos globalnom programu za upravljanje migracijama i prisilnim raseljavanjem te podupiranje obveza Unije u tom pogledu;
  - f) doprinos globalnom programu za dostojanstven rad za sve, među ostalim promicanjem međunarodnih radnih standarda, **uključujući temeljne radne standarde MOR-a, i međunarodnih standarda u području okoliša te načela poslovanja i ljudskih prava**, kao i univerzalne socijalne zaštite i socijalne uključenosti.
- (2) Unapređivanje pravedne zelene i digitalne tranzicije za održiv prosperitet
- a) ubrzavanje pravedne tranzicije prema klimatski neutralnom, otpornom, zelenom, plavom i kružnom gospodarstvu, među ostalim podupiranjem globalnih inicijativa;
  - b) jačanje globalnog upravljanja i znanja o klimi, **bioraznolikosti**, hrani i poljoprivredi, okolišu, prirodnim resursima i oceanima, uz podupiranje globalnih javnih dobara;
  - c) ubrzavanje **uključivog dizajna i** uvođenja dostupne, cjenovno pristupačne, uključive, održive, sigurne [...] **i pouzdane** digitalne povezivosti, uključujući satelitsku povezivost, te promicanje antropocentrične i sigurne digitalne ekonomije i globalnog upravljanja;
  - d) promicanje održivog financiranja, javnih i privatnih ulaganja, **mobilizacije privatnog financiranja**, održivih i otpornih lanaca vrijednosti, odgovornog poslovnog ponašanja te podupiranje trgovinske politike Unije i gospodarske sigurnosti u multilateralnim okruženjima.
- (3) Promicanje i zaštita demokracije, ljudskih prava i vladavine prava
- a) [...] **zaštita i promicanje** ljudskih prava i temeljnih sloboda, promicanje načela jednakosti i nediskriminacije, zaštita i jačanje poticajnog prostora za građansko djelovanje, među ostalim osnaživanjem boraca za ljudska prava i njihovih mreža u cijelom svijetu;

- b) **zaštita, promicanje i** podupiranje demokracije, uključujući djelotvornu zastupljenost i **uključivo** sudjelovanje, među ostalim raspoređivanjem misija EU-a [...]za promatranje **izbora i misija za praćenje** nakon izbora;
  - c) otklanjanje prijetnji demokraciji, uključujući inozemno upletanje i manipuliranje informacijama i dezinformacije, te podupiranje i **promicanje** slobodnih i neovisnih medija i **olakšavanje pristupa pouzdanim informacijama.**
  - d) podupiranje i zaštita vladavine prava i međunarodnog prava, među ostalim **međunarodnog prava o ljudskim pravima i međunarodnog humanitarnog prava, ujedno** putem mehanizama međunarodnog pravosuđa te mehanizama transparentnosti i odgovornosti[...];
  - e) jačanje globalnog i multilateralnog sustava, procesa i arhitekture ljudskih prava.
- (4) Doprinos miru, sigurnosti, stabilnosti i reaktivnosti na krize
- a) podupiranje mira, stabilnosti i sprečavanja sukoba predviđanjem, analizom sukoba, ranim upozoravanjem, izgradnjom mira, posredovanjem i dijalogom;
  - b) rješavanje pitanja globalnih prijetnji, uključujući hibridne, svemirske i kibernetičke prijetnje, promicanje pomorske i zrakoplovne sigurnosti;
  - c) povećanje stabilnosti i sigurnosti multilateralnim inicijativama protiv terorizma, radikalizacije i nasilnog ekstremizma, kao i globalnom suradnjom u borbi protiv nezakonite trgovine[...], organiziranog kriminala, **krijumčarenja migranata i trgovine ljudima;**
  - d) smanjenje kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih rizika;
  - e) podupiranje globalnih inicijativa za rješavanje klimatskih i okolišnih rizika s potencijalno destabilizirajućim učinkom na mir i sigurnost;

- f) Podupiranje globalnih inicijativa za suzbijanje upotrebe minerala i drugih prirodnih resursa za financiranje sukoba i sprečavanje povezanih kršenja ljudskih prava i rizika u lancima opskrbe[...];
- g) **promicanje potpunog, ravnopravnog i smislenog sudjelovanja žena na svim razinama mirovnih procesa i sprečavanja sukoba te obnove nakon sukoba provedbom Programa o ženama, miru i sigurnosti.**
- (5) Jačanje partnerstava i strateških odnosa
- a) poštovanje multilateralizma i multilateralnih sporazuma te sudjelovanje u globalnim partnerstvima, uključujući potporu globalnom gospodarskom upravljanju i razvojnoj strukturi;
- b) podupiranje globalnih inicijativa za borbu protiv nezakonitih financijskih tokova, pranja novca i utaje poreza;
- c) jačanje institucionalnih i operativnih kapaciteta europskih i partnerskih mreža lokalnih tijela i saveza za razvoj;
- d) povećanje kapaciteta i održavanje partnerstava s europskim organizacijama civilnog društva i partnerskim zemljama, mrežama, platformama i savezima kako bi se stvorilo poticajno okruženje za sudjelovanje građana i djelovanje civilnog društva, među ostalim u Uniji;
- e) sudjelovanje u aktivnostima javne diplomacije i **globalnog obrazovanja** radi promicanja dijaloga i uzajamnog razumijevanja.